ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՋԴԱԳԻՐ ԼՐԱՑՈՒՄ

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ»
Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

բաց բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, 2501, Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2
Հեռ. (+374) 22 646427
Էլ.-փոստ՝ asce@asce.am

Կայք՝ www.asce.am

«ԼԵՆԴՄԱՐԿ ԿԱՊԻՏԱԼ»
Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 10,
«Պիացցա Գրանդե» բիզնես կենտրոն, 1-ին հարկ, 118 տարածք
Հեռ.՝ (+37460) 27 72 74
Էլ.-փոստ՝ info@landmarkcapital.am
Կայք՝ www.landmarkcapital.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՋԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (մեկ հարյուր)ԱՄՆ դոլար; 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	**Արտարժութային պարտատոմսերի դեպքում՝** 15,000,000 (տասնհինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար **Դրամային պարտատոմսերի դեպքում՝** 15,000,000,000 (տասնհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Շրջանառության ժամկետը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ 4

ՄԱՍ 1 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 5

1.1 Տեղեկատվություն թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ 5

1.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները 5

1.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը 6

1.1.3 Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը և դրա կառուցվածքը 6

1.1.4 Թողարկողի բիզնեսի նկարագիրը 6

1.1.5 Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը 8

1.1.6 Թողարկողի խմբի կառուցվածքը 8

1.1.7 Ակտիվների որակը 8

1.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերը 8

1.1.1 Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը 8

1.1.2 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը 10

1.3 Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները 10

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին տեղեկություններ 11

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը 11

1.6 Առաջարկվող արժեթղթերի հիմնական վիճակագրական տվյալները 12

1.7 Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը 13

1.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը 14

1.8.1 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 15

1.8.2 ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ 16

1.8.3 ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՏՎՅԱԼՆԵՐ 17

1.8.4 ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ 17

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 19

ՄԱՍ 2 ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 20

2.3.9 Անվանական տոկոսադրույքը և այդ տոկոսների վճարման պայմանները 20

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացությունը 22

ՄԱՍ 3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 23

3.1 Անկախ աուդիտորներ 23
4.4 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը 24
4.6 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ 25
4.7 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7: Ընկերության կանոնադրություն. 187

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Միխաիլ Հարությունյան	**Խորհրդի նախագահ**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Խաչատուր Անտոնյան	**Խորհրդի անդամ**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վազգեն Նիկոլյան	**Խորհրդի անդամ**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Դավիթ Յավրոյան	**Խորհրդի անդամ**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Կարինե Մամիկոնյան	**Գլխավոր հաշվապահ**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
«ԼԵՆԴՄԱՐԿ ԿԱՊԻՏԱԼ» ՓԲԸ՝ ի դեմս Տիգրան Անտինյան	**Տեղաբաշխող**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)		(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները հավաստում եմ՝

Խաչատուր Անտոնյան	**Տնօրեն**		02.06.2021
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

ՄԱՍ 1 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:
ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ծրագրային Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ծրագրային Ազդագիրը և վերջինիս կից ներկայացվող փաստաթղթերն թղթային տարբերակով «ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն» կամ «Թողարկող») գտնվելու վայրում, իսկ էլեկտրոնային պատճենը՝ Ընկերության ինտերնետային կայքում՝ www.asce.am:

1.1 Տեղեկատվություն թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ

1.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» Բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ռուսերեն՝ Открытое Акционерное общество “АСКЕ ГРУП ”

Անգլերեն՝ “ASCE GROUP” Open Joint Stock Company

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝ «ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ

Ռուսերեն՝ «АСКЕ ГРУП» ОАО

Անգլերեն՝ «ASCE GROUP » Open J-S Company

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝	ՀՀ , Կոտայքի մարզ, 2501, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2
Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝	39.120.00360
Թողարկողի գործունեության վայրն է	ՀՀ, 2501,Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2
Կապի միջոցները՝	Հեռախոս՝(+ 374) 226 46427 Էլ. փոստ՝ asce@asce.am ինտերնետային կայք՝ www.asce.am

Թողարկողին առնչվող հարցերի դեպքում կարելի է դիմել Ընկերության տնօրեն Խաչատուր Անտոնյանին (հեռախոս (+374) 22-646427, էլ փոստ՝ asce@asce.am), Ընկերության գլխավոր հաշվապահ՝ Կարինե Մամիկոնյանին (հեռախոս (+374)22-646427, էլ փոստ՝ mamikonyan@asce.am):

1.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

Ընկերությունը (նախկինում «ԹՈՒՋԵՁՈՒԼ» ԲԲԸ) հիմնադրվել է ՀՀ կառավարության 1998թ.-ի սեպտեմբերի 4-ի թիվ 550 որոշման համաձայն «ՀԱՅՁՈՒԼ» ՓԲԸ-ի (նախկինում «Ավտոձուլ» պետական ձեռնարկության) պետական բաժնետոմսերը մրցույթով մասնավորեցման ճանապարհով բաց բաժնետիրական ընկերության վերակազմակերպման արդյունքում:

Ընկերությունը հանդիսանում է «Հայձուլ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդը:

Ընկերության իրավունակությունը ծագում է նրա ստեղծման (պետական գրացման) և դադարում է լուծարման ավարտի (լուծարման մասին պետական գրացման) պահից:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 1,179,822 հազ դրամ, տեղաբաշխված բաժնետոմսերի քանակն է՝ 7,865,480 (յոթ միլիոն ութ հարյուր վաթսունհինգ հազար չորս հարյուր ութսուն) հատ: Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 150 (մեկ հարյուր հիսուն) ՀՀ դրամ: Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամ է:

Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունը արտադրությունն է, որն էլ հանդիսանում է Ընկերության շահույթի ստացման միակ աղբյուրը: Ընկերությունը ՀՀ–ում միակ արտադրությունն է, որը շինարարական ամրանը ստանում է ոչ թե ներկրված նախապատրաստվածքից, այլ հենց մետաղի ձուլման պրոցեսից մինչև վերջնական պատրաստի արտադրանքի ստացումը կատարվում է Ընկերությունում, որի որակի համար էլ ամբողջությամբ երաշխավոր է:

Ընկերության գործունեության ռազմավարական ուղղությունն է որակյալ արտադրանքի ներկայացումը ինչպես ՀՀ ներքին, այնպես էլ արտաքին շուկայում, արտադրանքի ծավալների ընդլայնումը ի հաշիվ գործող շուկայում պահանջարկի մեծացման՝ որակի և ցածր ինքնարժեքի հաշվին:

1.1.3 Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը և դրա կառուցվածքը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը առ 31.12.2020թ. կազմում է 1,179,822 հազ դրամ, տեղաբաշխված բաժնետոմսերի քանակն է՝ 7,865,480 (յոթ միլիոն ութ հարյուր վաթսունհինգ հազար չորս հարյուր ութսուն) հատ: Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 150 (մեկ հարյուր հիսուն) ՀՀ դրամ: Թողարկման արժույթը ՀՀ դրամ է:

1.1.4 Թողարկողի բիզնեսի նկարագիրը

Թողարկողը հանդիսանում է հայկական խոշոր պողպատաձուլական ձեռնարկություն, որն իր ճիշտ քաղաքականության արդյունքում շատ կարճ ժամանակահատվածում հաստատուն քայլերով ամրապնդեց դիրքերը շուկայում, վերազինվեց, ավելացրեց նոր աշխատատեղեր, ընդլայնեց արտադրատեսականին:

Ընկերությունը զբաղվում է սև մետաղների՝ թուջի և պողպատի ձուլմամբ: 2011 թվականից սկսած Ընկերությունը վերազինվել է ու կարճ ժամանակ անց գործարան սկսել է աշխատել նոր հզորություններով ու թողարկել հայրենական արտադրության ամրաններ: Ձեռնարկության արտադրանքը թողարկվում է «Siemens VAI» ավստրիական ընկերության տեխնոլոգիայով: «Siemens VAI»-ի հետ ստորագրած համաձայնագրի շրջանակներում պարբերաբար կատարվում է գործարանի վերազինում և տեխնիկական հագեցվածությունն այսօր բարձր մակարդակի վրա է:

Արտադրական հումքը մետաղի ջարդոնն է, որը բազմակի վերամշակման փուլեր անցնելուց հետո վերածվում է շինարարության համար անփոխարինելի բաղադրիչի՝ ամրանի: Իր որակի, հուսալիության, ամրության և ինչու ոչ՝ նաև գնի շնորհիվ այս ամրանները մրցունակ են նաև արտերկրի շուկաներում: Այսօր Ընկերության արտադրանքը ծածկում է հայկական շուկայի ողջ պահանջարկը: Ընկերության արտադրական հզորությունները թույլ են տալիս թողարկել տարեկան մոտ 300 հազար տոննա նախապատրաստվածք և 175 հազար տոննա ամրան: Վերազինված Ընկերությունն այսօր պատրաստ է նաև արտահանման: Ժամանակն ապացուցեց, որ մետաղագործական այս ճյուղը մեր երկրում բավականին խոստումնալից է, որի զարգացումն ապահովում է նոր հեռանկարներ այս ոլորտի համար:

Ընկերության կողմից թողարկվում են պողպատե մանրեցման գնդեր: Այս նոր արտադրանքը կիրառվում է ամենատարբեր հանքաքարերի, կրաքարի, ածուխի աղացման, մանրեցման համար: Այն կարելի է կիրառել ինչպես չոր, այնպես էլ խոնավ հումքի դեպքում: Հանքանյութերն այս մեթոդով մանրացնելու տարբերակը լայն տարածում ունի աշխարհի բազմաթիվ զարգացած երկրներում և ունի մի շարք առավելություններ: Մանրեցման այս գնդերը հնարավորություն են տալիս 2-8 անգամ բարձրացնել արտադրողականությունը և 10-15% նվազեցնել կորուստը: Մինչև արտադրական գործընթացի մեկնարկը, հումքը ենթարկվում է մանրակրկիտ վերահսկողության, այնուհետև գլոցման վառարաններում ջերմային մշակման: Լիարժեք կարծրություն ապահովելու նպատակով ջերմամշակման ընթացքում ավելացվում են համապատասխան քիմիական նյութեր: Կախված, թե ինչ հումքի մանրացման համար են նախատեսված գնդերը՝ ստացված զանգվածը ենթարկվում է կրկնակի ջերմային մշակման: Ըստ ցանկության թողարկվում է 25 մմ-ից մինչև 125 մմ տրամաչափի պողպատե գնդեր: Այստեղ որակի վերահսկման մակարդակը ամենաբարձր նշաձողի վրա է: Ընկերության թողարկած արտադրանքը համապատասխանում է միջազգային բոլոր ստանդարտներին և որակի ամենաբարձր չափանիշներին: Արտադրանքը ենթարկվում է բազմաստիճան լաբորատոր փորձաքննության, ստուգվում է մետաղի ամրությունը, քիմիական կազմը, այլ մետաղների հետ շփման ազդեցությունը: Պատրաստի արտադրանքը փաթեթավորվում է հատուկ պայուսակներում 1-2 տոննա տարողությամբ: Ըստ պատվիրատուի ցանկության՝ կարելի է արտադրանքը պահեստավորել փայտե կամ մետաղե տարաներում: Շնորհիվ մանրակրկիտ ջերմամշակման, որակյալ հումքի, տեխնիկական բարձր հագեցվածության, լավագույն մասնագետների՝ այս պողպատե գնդերը ծառայում են երկար, ունեն մաշվածության շատ ցածր ցուցանիշ և չեն քայքայվում տարբեր մետաղական շփումներից: **Ընկերության արտադրական հզորությունները թույլ են տալիս թողարկել տարեկան մոտ 20 հազար տոննա մանրեցման գնդեր:**

Ընկերության հիմնական արտադրամասերն են՝ Հալման արտադրամասը, Անընդհատ ձուլման արտադրամասը, Գնդագլոցման արտադրամասը և Գլոցման արտադրամասը:

Ընկերությունը չի անդամակցում որևէ արդյունաբերական, բանկային, ֆինանսական խմբերի և միությունների:

ՀՀ-ում և նրանից դուրս Ընկերությունը չունի մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ, հիմնարկներ, ինչպես նաև դուստր ընկերություններ:

1.1.5 Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը

Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է **Հավելված 4-ում**:

1.1.6 Թողարկողի խմբի կառուցվածքը

Թողարկողը չի հանդիսանում որևէ խմբի անդամ:

1.1.7 Ակտիվների որակը

2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Թողարկողի ընդհանուր ակտիվների մեծությունը, կազմել է 35.66 մլրդ ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ կապիտալի համարժեքության գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվներին) կազմել է 27.9%:

1.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերը

Գոյություն ունեն մի շարք ռիսկային գործոններ, որոնք հատուկ են Ընկերությանը և նրա գործունեության ոլորտին և ուղղակի կամ անուղղակի կերպով կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ թողարկողի և նրա պարտատոմսերի գնի վրա:

Ներդրողները պետք է որոշում կայացնեն՝ լիովին գիտակցելով ներդրումների բնույթը և դրանցից բխող հիմնական ռիսկերը՝ ելնելով իրենց փորձից, նպատակներից, ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկի նկատմամբ հակվածության աստիճանից և այլ գործոններից:

Ներդրողները պետք է հասկանան նաև, որ Ազդագիրը չի կարող ներկայացնել Ընկերության գործունեության հետ կապված բոլոր ռիսկերը:

1.1.1 Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Շուկայական ռիսկ: Ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա զգալիորեն ազդում են միջազգային շուկայական գների տատանումները: Պատմականորեն այս գներն ունեցել են տատանման լայն տիրույթ, որը պայմանավորված է Ընկերության վերահսկողությունից դուրս բազմաթիվ գործոններով: Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փափոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում:

Պարտքային ռիսկ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում , երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով ընկերությունը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Ընկերությունն առևտրային դեբիտորական պարտքերի դիմաց երաշխիքներ չի պահանջում:

Արտարժութային ռիսկ: Այս ռիսկի ազդեցությունը մեծանում է միայն օտարերկրյա ընկերություններից սարքավորումների և հումքի ձեռք բերման շրջանակներում ստանձնած պարտավորությունների կատարման և Ընկերության կողմից ստացված բանկային վարկերի մարման և սպասարկման ժամանակահատվածում կատարվող վճարումներով, որոնք արտահայտված են արտարժույթով: Ընկերության արտադրանքի ինքնարժեքում արտարժույթով արտահայտված հումքի տեսակարար կշիռը կազմում է մոտ 20-25%.

Ներդրումային կապիտալի մատչելիության ռիսկ: Ընկերությունը գործում է ծանր արդյունաբերության ոլորտում, որը կապիտալ ներդրումների առումով տնտեսության ամենաինտենսիվ ճյուղերից մեկն է և պահանջում է շարունակական խոշոր ներդրումներ:

Շինարարության ոլորտ: Հաշվի առնելով որ ընկերության արտադրանք հիմնականում սպառվում է շինարարության ոլորտում, ապա Ընկերության վաճառքի ցուցանիշները կախված են շինարարության ոլորտի ակտիվությունից:

Էներգակիրների գներ: Ընկերության գործունեության համար պահանջվում է էլեկտրաէներգիայի, գազի և այլ ռեսուրսների զգալի ծավալ, որի արդյունքում կախվածության մեջ է այդ էներգակիրների սակագներից:

Անհաղթահարելի ուժի ի հայտ գալու ռիսկ (ֆորս-մաժոր): Ընկերության գործունեության ուղղակի բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ նաև ֆորս-մաժորային ռիսկերը: Այդպիսի իրավիճակներ են՝ երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը պատերազմը, համաճարակային պանդեմիան, որոնց արդյունքում ռազմական և արտակարգ դրություն հայտարարելը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները և այլն, որոնք դուրս են Ընկերության վերահսկողությունից:

Տեխնոլոգիական պրոցեսներ: Սարքավորումների շարքից դուրս գալը, աշխատանքային խափանումները, տեխնոլոգիական ցանկացած էական վթար կարող է առաջացնել արտադրության գործընթացի տևական դադար, արտադրանքի ծավալի կրճատում, և արդյունքում բացասաբար անդրադառնալ Ընկերության վաճառքի և շահութաբերության վրա:

Այնուամենայնիվ, քանի որ շատ դեպքերում նշված ռիսկային գործոնները Ընկերության վերահսկողությունից դուրս են, այս ցուցակով չսահմանափակվող ռիսկերի բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ձեռնարկված միջոցառումների արդյունավետությունը չի երաշխավորվում Ընկերության կողմից:

Կարգավորման դաշտ: Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա: Մասնավորապես կարևորում ենք մետաղի ջարդոնի արտահանման պետական տուրքի առկայությունը, որը լիովին սահմանափակում է ջարդոնի ՀՀ-ից արտահանումը: Սա թույլ է տալիս Ընկերությանը անխափան համալրել հումքային բազան ֆինանսական տեսանկյունից շահավետ պայմաններով: Այնուամենայնիվ Թողարկողը չի կարող հավաստիացնել, որ ապագայում տուրքի փոփոխություններ չեն լինի:

1.1.2 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Շուկայում պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն տոկոսադրույքների բարձրացումը, այլ հավասար պայմաններում, հանգեցնում է պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկ: Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են նվազել ներքին/միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ընթացիկ ցուցանիշների և դրանց փոփոխությունների սպասումների հետ կապված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ արժեթղթերի գները շուկայում կարող են ժամանակի ընթացքում իջնել կամ բարձրանալ:

Վերաներդրման ռիսկ: Վերաներդրման ռիսկը պայմանավորված է Թողարկողի պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ (ձեռքբերման գործարքով սահմանված մինչև մարումը եկամտաբերությամբ) ներդրում կատարելու հնարավորության բացակայությամբ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները Թողարկողի պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժութային ռիսկ: Արտարժութային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր, իրենց դրամական միջոցները, ԱՄՆ դոլարով կամ ՀՀ դրամով պարտատոմսերում ներդնելու նպատակով, պետք է փոխարկեն մի արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ պարտատոմսերի շրջանառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար տնտեսապես շահավետ գնով:

Գնաճի կամ գնողունակության ռիսկ: ՀՀ-ում գնաճի առկայության պարագայում, Թողարկողի կողմից իր պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունից ավելի ցածր (գնաճի չափով):

1.3 Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Ընկերության տնօրենների խորհրդի կատարված դիտարկումների համաձայն ներկա պահին էական ազդեցության գործոններ, որոնք կարող են ազդել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա չկան: Ընկերության ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումներ առաջիկա տարիներին չեն դիտարկվում:

Ստորև ներկայացված են Ընկերության շահույթի կանխատեսումները՝ 2020-2023 թթ. -երի համար:

Նկարագրությունը	Միավոր	2020	2021	2022	2023
Արտադրության ընդհանուր ծավալը	Տոննա/տարի	36,693	39,039	41,600	44,356
Ամրան	Տոննա/տարի	28,293	30,239	32,400	34,756
Պողպատե գնդեր	Տոննա/տարի	8,400	8,800	9,200	9,600
Գին (առանց ԱԱՀ)					
Ամրան	Դրամ/տոննա	248,556	256,699	263,988	262,254
Պողպատե գնդեր	Դրամ/տոննա	447,378	468,817	489,693	496,333
Ընդհանուր եկամուտ	Միլիոն դրամ	10,790	11,888	13,058	13,880
Ընդհանուր ծախսեր	Միլիոն դրամ	(6,765)	(6,916)	(7,146)	(7,002)
Համախառն շահույթ	**Միլիոն դրամ**	4,025	4,972	5,912	6,877
Համախառն շահույթի մարժա	%	37.3%	41.8%	45.3%	49.6%
Շահույթ մինչև հարկումը (EBIT)	Միլիոն դրամ	3,786	4,724	5,655	6,609
Շահույթ մինչև հարկումը մարժա	%	35.1%	39.7%	43.3%	47.6%
Մաշվածություն	Միլիոն դրամ	(2,411)	(2,178)	(1,959)	(1,352)
EBITDA	Միլիոն դրամ	6,197	6,902	7,614	7,961
EBITDA մարժա	%	57.4%	58.1%	58.3%	57.4%

Ընկերության գործունեությունը գտնվում է վերջինիս կառավարման մարմինների վերահսկողության ներքո, որոնք մշտապես փնտրում են արդյունավետության բարձրացման հնարավորություններ:

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին տեղեկություններ

Ընկերության 2017թ., 2018թ., 2019թ. ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտն իրականացրել է «ԷԿՈՆՈՄԻԿՍ-ԱՈՒԴԻՏ» Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (աուդիտորական ծառայությունների իրականացման լիցենզիա ԱԾ 085, տրված 15.12.2010թ ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից): 2019 թվականից սկսած Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտն իրականացնելու է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (աուդիտորական ծառայությունների իրականացման լիցենզիա ԱԾ 002, տրված 10.04.2002թ. ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից):

Հասցե՝ Հայաստան, 0010, Երևան Վազգեն Սարգսյան փող., 26/1 շենք, «Էրեբունի-Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ

Հեռախոս՝ +374 (10) 595999

Վեբ կայք՝ www.kpmg.am

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը

Ընկերության կառավարման մարմիններն են՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ Ընդհանուր Ժողով), Խորհուրդը և գործադիր մարմինը՝ տնօրենը, վերստուգող հանձնաժողովը, գլխավոր հաշվապահը:

Թողարկողի բաժնետերերն են՝

Բաժնետեր	Բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Բաժնեչափ (%)
Միխաիլ Հարությունյան Գեորգիի	3,181,638	40.4506527
MORACO HOLDING LIMITED	3,881,633	49.3502367

Թողարկողի Խորհուրդը կազմված է 4 անդամներից.

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Միխաիլ Հարությունյան Գեորգիի	Խորհրդի նախագահ	19 տարի
Խաչատուր Անտոնյան	Խորհրդի անդամ	19 տարի
Վազգեն Նիկոլյան	Խորհրդի անդամ	19 տարի
Դավիթ Յավրույան	Խորհրդի անդամ	2 տարի

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Խաչատուր Անտոնյան	Տնօրեն	19 տարի
Կարինե Մամիկոնյան	Գլխավոր հաշվապահ	21 տարի
Վազգեն Նիկոլյան	Գլխավոր ճարտարագետ	19 տարի

Թողարկողի վերստուգող հանձնաժողովը՝

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Վոլոդյա Ադամյան	Հանձնաժողովի նախագահ	11 տարի
Սերժիկ Մելիքյան	Հանձնաժողովի անդամ	14 տարի
Նազիկ Ավագյան	Հանձնաժողովի անդամ	26 տարի

Թողարկողի Ժողովի քարտուղար՝

Անունը, ազգանունը	Պաշտոնը	Փորձառությունը ոլորտում
Նազիկ Ավագյան	Ժողովի քարտուղար	26 տարի

Ընկերության աշխատակիցների ընդհանուր թիվը առ 31.12.2020թ դրությամբ կազմել է 413:

1.6 Առաջարկվող արժեթղթերի հիմնական վիճակագրական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են և ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն:

Թողարկվող պարտատոմսերի դիմաց տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների տեսքով:

ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում, շրջանառվում և մարվում են ԱՄՆ դոլարով, իսկ ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերը՝ ՀՀ դրամով: ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի սեփականատերերին արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով: ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի սեփականատերերին արժեկտրոնային վճարումներըը կատարվելու են ԱՄՆ դոլարով:

Դոլարային պարտատոմսերի թողարկման դեպքում թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է 15,000,000 (տասնհինգ միլիոն) ԱՄՆ դոլար, իսկ դրամային պարտատոմսերի դեպքում՝ 15,000,000,000 (տասնհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը որոշվելու է Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները Թողարկողն ուղղելու է առկա պարտավորությունների վերաֆինանսավորմանը, ընթացիկ կապիտալ ներդրումների իրականացմանը և կապիտալի ֆինանսավորման գործող կառուցվածքի բարելավմանը (այդ թվում արտարժույթով արտահայտված պարտավորությունների մասնակի փոխակերպմանը դրամային պարտավորությունների): Այսպես՝ առաջին հերթին մարվելու են Ընկերության վարկերը, այնուհետև փոխառությունները:

1.7 Արժեթղթերի առաջարկի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման գործընթացի մանրամասները և վաճառքի պայմանները ենթակա են հաստատման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

1.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել առնվազն իր ինտերնետային կայքում:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ներկայացվում են ՀՀ ԿԲ և հրապարակվում են հերթական տեղաբաշխումից առնվազն 5 օր առաջ:

Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

1.8.1 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

հազ. դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2020 (Աուդիտ անցած)	2019 (Աուդիտ անցած)	2018 (Աուդիտ անցած)	2017 (Աուդիտ անցած)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	13,819,493	9,766,017	6,535,650	7,078,973
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	- 8,712,375	- 6,697,002	- 6,167,517	- 6,469,952
Համախառն շահույթ (վնաս)	**5,107,118**	**3,069,015**	**368,133**	**609,021**
Իրացման ծախսեր	- 61,210	- 26,736	- 21,600	- 1,144
Վարչական ծախսեր	- 280,602	- 222,710	- 197,252	- 194,287
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	**4,765,306**	**2,819,569**	**149,281**	**413,590**
Գործառնական այլ եկամուտներ	34,646	8,990	946,011	1,379,154
Գործառնական այլ ծախսեր	- 154,416	- 313,276	- 727,699	- 927,152
Գործառնական շահույթ (վնաս)	**4,645,536**	**2,515,283**	**367,593**	**865,592**
Ֆինանսական ծախսեր	- 2,143,471	- 809,420	- 415,987	- 577,250
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ (վնաս)				
Ընդհատվող գործառնությանը վերագրելի ակտիվների վաճառքներից և պարտավորությունների մարումներից շահույթ (վնաս)	**2,502,065**	**1,705,863**	**- 48,394**	**288,342**
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս)	4,157	189,277	59,903	- 217,494
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	**2,506,222**	**1,895,140**	**11,509**	**70,848**
Արտասովոր դեպքերից շահույթ (վնաս)				
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	**2,506,222**	**1,895,140**	**11,509**	**70,848**
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	827,206	124,082	- 9,256	- 1,163
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	**1,679,016**	**1,771,058**	**20,765**	**72,011**

1.8.2 ԱՄՓՈՓ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

հազ. դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2020 (Աուդիտ անցած)	2019 (Աուդիտ անցած)	2018 (Աուդիտ անցած)	2017 (Աուդիտ անցած)
Հիմնական միջոցներ	28,508,420	29,025,637	24,759,643	12,948,565
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ		128,137	5,137,498	4,015,490
Ոչ նյութական ակտիվներ				529
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ				
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	68	68	68	68
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ				
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	**28,508,488**	**29,153,842**	**29,897,209**	**16,964,652**
Պաշարներ	5,504,640	4,319,780	3,557,266	2,910,357
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	205,930	304,584	223,006	680,381
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	1,311,015	621,797	505,009	689,234
Այլ դեբիտորական պարտքեր	17,833	18,902	9,797	18,060
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	73,216	154,692	130,656	165,619
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	38,918	30,809	86,461	63,629
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	**7,151,552**	**5,450,564**	**4,512,195**	**4,527,280**
Ընդամենը ակտիվներ	***35,660,040***	***34,604,406***	***34,409,404***	***21,491,932***
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	1,179,822	1,179,822	1,179,822	1,179,822
Էմիսիոն եկամուտ				
Կուտակված շահույթ	8,763,117	7,084,101	5,313,043	- 6,756,022
Պահուստային կապիտալ				1,374,703
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր				195,954
Ընդամենը սեփական կապիտալ	***9,942,939***	***8,263,923***	***6,492,865***	***- 4,005,543***
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	105,263		8,410,242	16,124,858
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	3,073,245	2,737,918	2,885,515	219,743
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	**3,178,508**	**2,737,918**	**11,295,757**	**16,344,601**
Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ	20,103,621	19,992,330	13,129,411	6,158,918
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	1,331,350	2,193,040	2,681,919	1,907,327
Ստացված ընթացիկ կանխավճարներ	436,051	1,039,183	688,940	956,027
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	324,185	137,248	10,254	86,484
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ	343,386	240,764	110,258	44,118

Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	**22,538,593**	**23,602,565**	**16,620,782**	**9,152,874**
Ընդամենը պարտավորություններ	*25,717,101*	*26,340,483*	*27,916,539*	*25,497,475*
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	*35,660,040*	*34,604,406*	*34,409,404*	*21,491,932*

1.8.3 ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՄՓՈՓ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

հազ.դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2020 (Աուդիտ անցած)	2019 (Աուդիտ անցած)	2018 (Աուդիտ անցած)	2017 (Աուդիտ անցած)
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	**154,692**	**130,658**	**165,619**	**131,643**
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	2,416,824	1,681,491	1,807,241	1,812,046
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	- 726,524	- 605,046	- 62,016	- 2,944
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	- 1,771,776	- 1,052,411	- 1,780,186	- 1,775,126
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	**73,216**	**154,692**	**130,658**	**165,619**

1.8.4 ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ

Ցուցանիշի անվանումը	2020 (Աուդիտ անցած)	2019 (Աուդիտ անցած)	2018 (Աուդիտ անցած)	2017 (Աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	213.47 դրամ	225.17 դրամ	2.64 դրամ	9.16 դրամ
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)	16.9%	21.4%	0.3%	-1.8%
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)	4.7%	5.1%	0.1%	0.3%
Զուտ շահույթի մարժա (NPM)	12.1%	18.1%	0.3%	1.0%
Կապիտալի համարժեքության գործակից	27.9%	23.9%	18.9%	-18.6%
Ֆինանսական կախվածության գործակից	2.59	3.19	4.30	- 6.37
Բացարձակ իրացվելիության գործակից	0.00	0.01	0.01	0.02
Ընթացիկ իրացվելիության գործակից	0.07	0.05	0.05	0.17
Ընդհանուր իրացվելիության գործակից	0.32	0.23	0.27	0.49

Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	10.54	10.11	11.60	11.86
Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	34.63	36.12	31.46	30.79
Պաշարների շրջանառելիության գործակից	1.58	1.36	1.57	2.00
Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով	230.61	267.73	233.09	182.43
Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	6.54	3.80	2.53	2.82
Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	55.78	96.04	144.25	129.45

* Ներկայացված ցուցանիշները միջինացված են

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 3-ում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՄԱՍ 2 ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.3.9 Անվանական տոկոսադրույքը և այդ տոկոսների վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու է համապատասխանաբար ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով: ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի սեփականատերերին արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով: ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի սեփականատերերին արժեկտրոնային վճարումներըը կատարվելու են ԱՄՆ դոլարով:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնը վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա վերջի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Թողարկողը պարտավոր է, համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա ժամը 12:00-ը Հաշվի օպերատորի Դեպոզիտարիայում վարվող դրամային հաշվին ապահովել արժեկտրոնների վճարման ենթակա ամբողջ գումարը:

Արժեկտրոնային վճարումների համար նախատեսվող գումարներն անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնավոր թիվը): Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 0-ից 4-ի, և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Թողարկողը արժեկտրոնի գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում գրանցված բակային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ Հաշվի օպերատորի կողմից կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ դատարանի (օրենքով սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Պարտատոմսերի մասնակի մարումները կամ վաղաժամկետ մարումները իրականացվում են համաձայն Թողարկողի կողմից հաստատված Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանների:

Համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, Դեպոզիտարիան՝ արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն պարտատոմսի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

Արժեկտրոնի գումարի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հետևյալ բանաձևը՝

ԱԳ = (FV x C) / k,

որտեղ՝

ԱԳ-ն արժեկտրոնի գումարն է,

FV- մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C- տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k-ն մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է (արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում k=4):

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV \times \frac{C}{k} \times \frac{DCS}{DCC}$$

- AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,
- FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,
- C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,
- k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը, (արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում k=4),

- Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում
    - DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2 - D1M1Y1];
    - DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3 - D1M1Y1];
    - D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/ արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է;
    - D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է;
    - D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացությունը

Բացի սույն Ծրագրային Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից (2017-2019թթ. թվականների համար), որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ծրագրային Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են Հավելված 6-ում:

ՄԱՍ 3 ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Անկախ աուդիտորներ

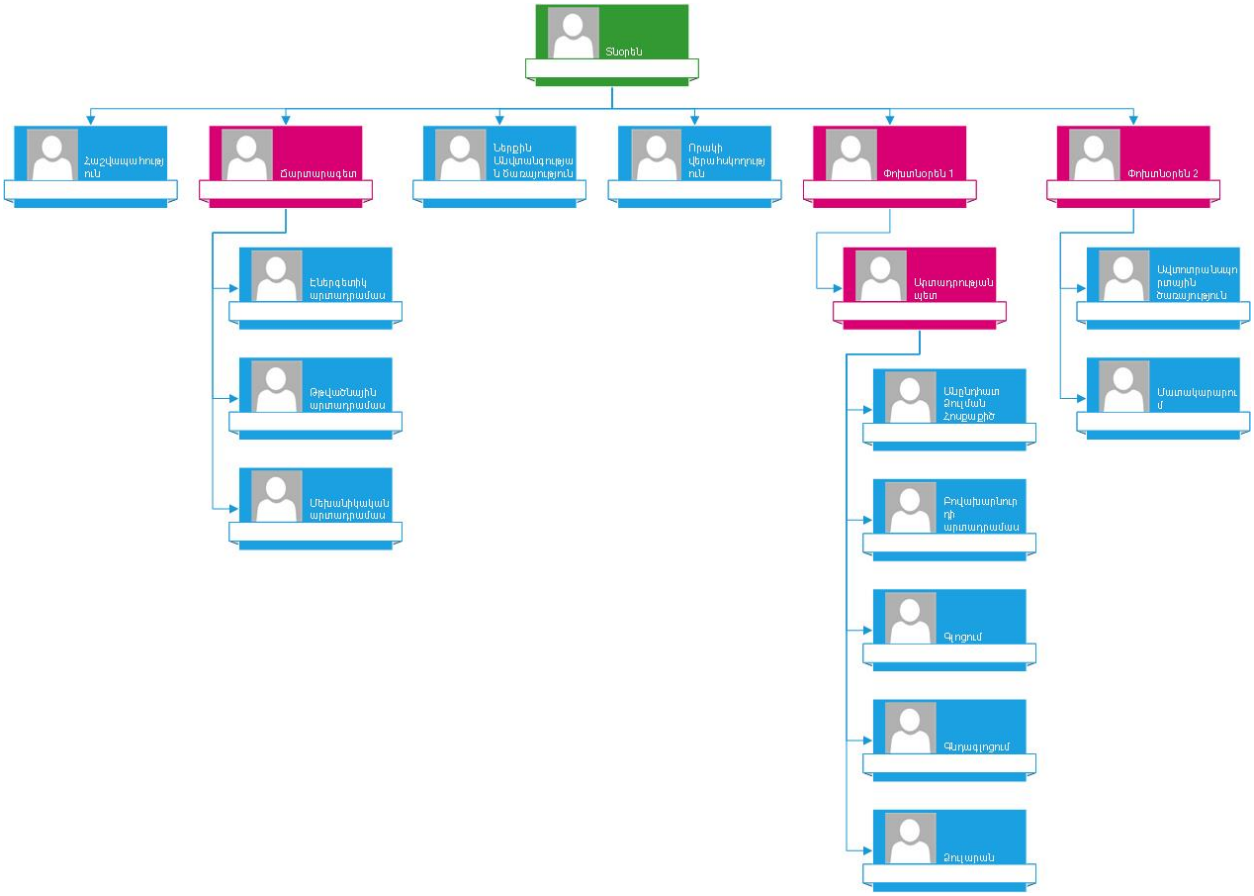
Ընկերության 2017թ., 2018թ., 2019թ. ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտն իրականացրել է «ԷԿՈՆՈՄԻԿՍ-ԱՈՒԴԻՏ» Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (աուդիտորական ծառայությունների իրականացման լիցենզիա ԱԾ 085, տրված 15.12.2010թ ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից): 2019 թվականից սկսած Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների անկախ աուդիտն իրականացնելու է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (աուդիտորական ծառայությունների իրականացման լիցենզիա ԱԾ 002, տրված 10.04.2002թ. ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից):

Հասցե՝ Հայաստան, 0010, Երևան Վազգեն Սարգսյան փող., 26/1 շենք, «Էրեբունի-Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ

Հեռախոս՝ +374 (10) 595999

Վեբ կայք՝ www.kpmg.am

4.4 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը

4.6 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ
2020թ. և 2019թ. համար

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություններ	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություններ	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություններ	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություններ	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱՍԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Վերապահումով կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՍԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ի (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունները՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., 31 դեկտեմբերի 2019թ. և 1 հունվարի 2019թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, բացառությամբ մեր եզրակացության *«Վերապահումով կարծիքի հիմք»* բաժնում նկարագրված հարցի ազդեցության, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Վերապահումով կարծիքի հիմք

Մենք նշանակվել ենք որպես Ընկերության աուդիտորներ 2021թ. հուլիսի 21-ին, ուստի ներկա չենք գտնվել պաշարների գույքագրմանը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Մենք չենք կարողացել այլընտրանքային միջոցների կիրառմամբ ձեռք բերել համոզմունք նշված ամսաթվերի դրությամբ պաշարների քանակության հետ կապված: Արդյունքում, մենք չենք կարողացել որոշել արդյոք անհրաժեշտ կլինեին պաշարների արտացոլված գումարների և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան տարրերի, ինչպես նաև 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունների համապատասխան տարրերի ճշգրտումներ: Քանի որ պաշարների սկզբնական մնացորդներն օգտագործվում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը որոշելու համար, մենք չենք կարողացել որոշել արդյոք անհրաժեշտ կլինեին շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված շահույթի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվության և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներկայացված գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական հոսքերի ճշգրտումներ:

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (*ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք)* և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՄԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր վերապահումով կարծիքն արտահայտելու համար:

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն գրանցված ընկերություն և մասնակիցների երաշխավորություններով սահմանափակված մասնավոր անգլիական ընկերությանը՝ «KPMG International Limited»-ին անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ընկերությունների համաշխարհային կազմակերպության անդամ

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհարժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Ընկերությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար.

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարա չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Գործընկեր

Տիգրան Գասպարյան
«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
15 մայիսի 2021թ.

«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» «KPMG ARMENIA» 02529689

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություններ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., 31 դեկտեմբերի 2019թ. և 1 հունվարի 2019թ.

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.	1 հունվարի 2019թ.
Ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ		28,508,420	29,153,774	29,897,139
Այլ ակտիվներ	11	68	68	70
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		**28,508,488**	**29,153,842**	**29,897,209**
Պաշարներ	12	5,504,640	4,319,780	3,557,266
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	13	1,573,696	976,092	824,273
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ	14	73,216	154,692	130,656
Ընթացիկ ակտիվներ		**7,151,552**	**5,450,564**	**4,512,195**
Ընդամենը ակտիվներ		**35,660,040**	**34,604,406**	**34,409,404**
Սեփական կապիտալ	15			
Բաժնետիրական կապիտալ		1,179,822	1,179,822	1,179,822
Չբաշխված շահույթ		8,763,117	7,084,101	5,313,043
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**9,942,939**	**8,263,923**	**6,492,865**
Պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	17	105,263	-	8,410,242
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր		-	-	128,893
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	3,073,245	2,737,918	2,756,622
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		**3,178,508**	**2,737,918**	**11,295,757**
Վարկեր և փոխառություններ	17	20,103,621	19,992,330	13,129,411
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	18	2,110,787	3,472,987	3,486,866
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		324,185	137,248	4,505
Ընթացիկ պարտավորություններ		**22,538,593**	**23,602,565**	**16,620,782**
Ընդամենը պարտավորություններ		**25,717,101**	**26,340,483**	**27,916,539**
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		**35,660,040**	**34,604,406**	**34,409,404**

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունները պետք է դիտարկվեն 10-ից 47-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություններ 2020թ. և 2019թ. համար

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2020թ.	2019թ.
Հասույթ	5	13,819,493	9,766,017
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(8,712,375)	(6,697,002)
Համախառն շահույթ		**5,107,118**	**3,069,015**
Այլ եկամուտ		34,646	8,990
Իրացման ծախսեր		(61,210)	(26,736)
Վարչական ծախսեր	7	(280,602)	(222,710)
Այլ ծախսեր	8	(154,416)	(313,276)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		**4,645,536**	**2,515,283**
Ֆինանսական եկամուտ	9	4,157	189,277
Ֆինանսական ծախսեր	9	(2,143,471)	(809,420)
Զուտ ֆինանսական ծախսեր		**(2,139,314)**	**(620,143)**
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		**2,506,222**	**1,895,140**
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(827,206)	(124,082)
Շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		**1,679,016**	**1,771,058**

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. մայիսի 15-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Խաչատուր Անտոնյան
Գլխավոր տնօրեն

Կարինե Մամիկոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություններ 2020թ. և 2019թ. համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	1,179,822	5,313,043	6,492,865
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Շահույթ տարվա համար	-	1,771,058	1,771,058
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	**-**	**1,771,058**	**1,771,058**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**1,179,822**	**7,084,101**	**8,263,923**
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,179,822	7,084,101	8,263,923
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Շահույթ տարվա համար	-	1,679,016	1,679,016
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	**-**	**1,679,016**	**1,679,016**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**1,179,822**	**8,763,117**	**9,942,939**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունները պետք է դիտարկվեն 10-ից 47-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություններ
2020թ. և 2019թ. համար

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.***
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված գումարներ*	13,788,319	10,806,676
Աշխատակիցներին վճարված գումարներ	(814,066)	(640,766)
Մատակարարներին վճարված գումարներ	(7,795,496)	(6,762,795)
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	(2,103,746)	(1,299,896)
Այլ վճարումներ	(20,035)	(16,264)
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից՝ նախքան շահութահարկի և տոկոսների վճարումը	**3,054,976**	**2,086,955**
Վճարված տոկոսներ	(334,720)	(395,421)
Վճարված շահութահարկ	(303,432)	(10,043)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	**2,416,824**	**1,681,491**
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(812,677)	(610,682)
Մուտքեր ոչ ընթացիկ վաճառքից	86,153	5,636
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	**(726,524)**	**(605,046)**
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	1,314,237	763,592
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(3,087,776)	(1,816,330)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	**(1,773,539)**	**(1,052,738)**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	**(83,239)**	**23,707**
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	154,692	130,656
Արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների հետևանքները դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար	1,763	329
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի	**73,216**	**154,692**

* 1,325,588 հազար դրամ գումարով առևտրական կրեդիտորական պարտքերը հաշվանցվել են առևտրական դեբիտորական պարտքերի դիմաց 2020թ. ընթացքում:

2020թ. և 2019թ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ծանոթագրություն	Էջ
1. Հաշվետու կազմակերպություն	11
2. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ	12
3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ	12
4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	12
5. Հասույթ	13
6. Վաճառքի ինքնարժեք	15
7. Վարչական ծախսեր	16
8. Այլ ծախսեր	17
9. Զուտ ֆինանսական ծախսեր	17
10. Շահութահարկ	17
11. Հիմնական միջոցներ	19
12. Պաշարներ	21
13. Անտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	22
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22
15. Կապիտալ և պահուստներ	22
16. Կապիտալի կառավարում	23
17. Վարկեր և փոխառություններ	24
18. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	26
19. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	26
20. Պայմանական դեպքեր	33
21. Կապակցված կողմեր	34
22. Չափման հիմունքներ	35
23. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր	35
24. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	45

1. Հաշվետու կազմակերպություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«ԱՄԿԵ Գրուպ» ԲԲԸ-ն (Ընկերություն) Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված բաց բաժնետիրական ընկերություն է: Ընկերությունը հիմնադրվել է «Հայձուլ» ՓԲԸ-ի (նախկինում՝ «Ավտոձուլ» ՓԲԸ) սեփականաշնորհման արդյունքում՝ որպես բաց բաժնետիրական ընկերություն 1998թ. սեպտեմբերի 4-ին:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Երևանյան փող. 2:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը Չարենցավանում գտնվող գործարանում ամրանների և մետաղական գնդերի արտադրությունն ու իրացումն է: Ընկերության արտադրանքը վաճառվում է Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում:

Ընկերության հիմնական բաժնետերերն են՝ պրն. Միխաիլ Հարությունյանը (49.35%) և «Մարոկո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը (49.35%): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 21-ում:

Ընկերության վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Միխաիլ Հարությունյանը, ով կարող է ղեկավարել Ընկերության գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Ընկերության հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

Հիմք ընդունելով Ընկերության ընթացիկ գործառնական և ֆինանսական գործունեությունը՝ ներկայումս հրապարակայնորեն հասանելի այլ տեղեկատվության հետ մեկտեղ, ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ Covid-19 համավարակն նշանակալի բացասական ազդեցություն կունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործառնական գործունեության արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը չի կարող բացառել այն հնարավորությունը, որ Covid-19 համավարակի անբարենպաստ ազդեցությունը տնտեսական միջավայրի վրա բացասաբար կանդրադառնա Ընկերության վրա միջին և երկար ժամկետի հեռանկարում: Ղեկավարությունը շարունակում է ուշադիր հետևել իրավիճակին և կձեռնարկի պատասխան քայլեր հնարավոր իրադարձությունների և հանգամանքների ազդեցությունը մեղմելու համար՝ դրանց առաջացմանը զուգահեռ:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, Լեռնային Ղարաբաղում 2020թ. սեպտեմբերին վերսկսված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, և Covid-19 համավարակն էլ ավելի են մեծացրել գործարար միջավայրում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

Համապատասխանության հավաստում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Ընկերությունը նախկինում չի պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՀՀՀՀՍ) համաձայն, համապատասխանաբար, չի ներկայացվում համադրում ՀՀՀՀՍ և ՖՀՄՍ տվյալների միջև:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կատարվում են այլ նշումներ:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություն 23-ի (է) կետի (iii) ենթակետում՝ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ և Ծանոթագրություն 11-ի (ա) կետում՝ Հիմնական միջոցներ. փոխհատուցվող գումարի հիմքում ընկած առանցքային ենթադրություններ:

Իրական արժեքի չափում

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման մի շարք դրույթներ և բացահատումներ պահանջում են ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- *1-ին մակարդակ*. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտվող):
- *2-րդ մակարդակ*. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- *3-րդ մակարդակ*. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղափոխումներն Ընկերությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

Ընկերությունը հասույթը հիմնականում ստանում է ամրանների և մետաղական գնդերի վաճառքից:

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Ապրանքների վաճառք	13,800,159	9,761,957
Մատուցված ծառայություններից ստացված հասույթ	19,334	4,060
Ընդամենը հասույթ	**13,819,493**	**9,766,017**

(բ) Հաճախորդների պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների, հիմնական արտադրատեսակների/ծառայությունների և հասույթի ճանաչման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	**Հանքարդյունա-բերական ընկերություններ**	**Շինարարական ընկերություններ**	**Այլ ոլորտների ընկերություններ**	**Ընդամենը**
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ				
Հայաստանի Հանրապետություն	3,200,939	8,667,618	797,913	12,666,470
Արտահանում Վրաստան	-	-	1,153,023	1,153,023
	3,200,939	**8,667,618**	**1,950,936**	**13,819,493**
Հիմնական արտադրատեսակներ/ ծառայություններ				
Ամրաններ	-	8,653,018	1,161	8,654,179
Մետաղական գնդեր	3,200,939	14,600	796,752	4,012,291
Նախապատրաստվածքներ	-	-	1,133,689	1,133,689
Փոխադրման ծառայություններ	-	-	19,334	19,334
	3,200,939	**8,667,618**	**1,950,936**	**13,819,493**
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ				
Ժամանակի որոշակի պահին փոխանցված արտադրանք	3,200,939	8,667,618	1,931,602	13,800,159
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	-	-	19,334	19,334
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	**3,200,939**	**8,667,618**	**1,950,936**	**13,819,493**

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շուկաների, հիմնական արտադրատեսակների/ծառայությունների և հասույթի ճանաչման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	**Հանքարդյունա-բերական ընկերություններ**	**Շինարարական ընկերություններ**	**Այլ ոլորտների ընկերություններ**	**Ընդամենը**
Հիմնական աշխարհագրական շուկաներ				
Հայաստանի Հանրապետություն	3,528,992	4,976,930	1,214,686	9,720,608
Արտահանում Աֆրիկա	-	-	45,409	45,409
	3,528,992	**4,976,930**	**1,260,095**	**9,766,017**
Հիմնական արտադրատեսակներ/ ծառայություններ				
Ամրաններ	-	4,976,930	796	4,977,726
Մետաղական գնդեր	3,528,992	-	1,255,239	4,784,231
Փոխադրման ծառայություններ	-	-	4,060	4,060
	3,528,992	**4,976,930**	**1,260,095**	**9,766,017**
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ				
Ժամանակի որոշակի պահին փոխանցված արտադրանք	3,528,992	4,976,930	1,256,035	9,761,957
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	-	-	4,060	4,060
Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	**3,528,992**	**4,976,930**	**1,260,095**	**9,766,017**

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով պարտավորությունների վերաբերյալ:

հազ. դրամ	**Ծնթգ.**	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
«Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի» կազմում ներառված դեբիտորական պարտքեր	13	1,311,015	621,797	505,009
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	18	436,051	1,039,183	688,940

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները վերաբերում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարներին:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պայմանագրի գծով պարտավորությունների կազմում ճանաչված 1,039,183 հազար դրամ գումարը ճանաչվել է որպես հասույթ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

Չի տրամադրվել տեղեկատվություն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի կամ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այն չկատարված կատարման պարտականությունների վերաբերյալ, որոնց սկզբնապես ակնկալվող տևողությունը կազմում է մեկ տարի կամ ավելի պակաս, ինչպես թույլատրվում է ՖՀՄՍ 15-ով:

(դ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չափվում է հաճախորդի հետ պայմանագրում սահմանված հատուցման հիման վրա: Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Արտադրանքի/ ծառայության տեսակը	**Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները**	**Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն**
Ամրանների, մետաղական գնդերի և նախապատրաստվածքների վաճառք	Հաճախորդները ապրանքների նկատմամբ հսկողություն են ձեռք բերում, երբ ապրանքները առաքվում են նշված վայր կամ ուղարկվում են Ընկերության պահեստից՝ առքուվաճառքի պայմանագրերի համաձայն: Հաշիվները դուրս են գրվում ժամանակի որոշակի պահին: Հաշիվները սովորաբար ենթակա են վճարման երկու ամսվա ընթացքում: Ապրանքների համար զեղչեր, կուտակային միավորներ կամ գումարի վերադարձ չեն առաջարկվում:	Հասույթը ճանաչվում է, երբ ապրանքներն առաքվում են նշված վայր կամ ուղարկվում են նշված վայրից՝ պայմանագրի համաձայն:
Փոխադրման ծառայությունների մատուցում	Ընկերությունը նաև մատուցում է հաճախորդներին վաճառված ապրանքների փոխադրման ծառայություններ: Հաշիվները սովորաբար ենթակա են վճարման երկու ամսվա ընթացքում:	Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայության մատուցմանը զուգահեռ:

6. Վաճառքի ինքնարժեք

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Նյութեր	4,627,756	3,599,173
Կոմունալ ծառայություններ	1,993,936	1,429,863
Մաշվածություն	1,244,818	1,028,914
Աշխատավարձ	812,815	617,930
Այլ	33,050	21,122
	8,712,375	**6,697,002**

Ծախսերն ըստ բնույթի

հազ. դրամ	**Ծնթգ.**	**2020թ.**	**2019թ.**
Փոխություններ պատրաստի և անավարտ արտադրանքի պաշարներում	12	(230,276)	(264,393)
Նյութեր	6,7	4,749,223	3,775,701
Կոմունալ ծառայություններ	6,7	2,060,900	1,495,783
Մաշվածություն	6,7,8,11	1,380,154	1,349,712
Աշխատավարձ	6,7	997,048	749,582
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծառայությունների վճարներ	7	31,063	19,660
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	7	17,432	5,675
Ապահովագրություն և բանկային ծառայությունների վճարներ	7	12,813	17,474
Տրված կանխավճարների դուրսգրում	8	8,379	24,772
Անվտանգության ծառայություն	7	6,480	6,201
Այլ ծախսեր	6,7,8	114,177	52,821
		9,147,393	**7,232,988**

7. Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Աշխատավարձ*	142,020	117,459
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծառայությունների վճարներ	31,063	19,660
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	17,432	5,675
Գրասենյակային ծախսեր և կոմունալ ծառայություններ	16,354	24,542
Ապահովագրություն և բանկային ծառայությունների վճարներ	12,813	17,474
Մաշվածություն	10,548	10,166
Անվտանգության ծառայություն	6,480	6,201
Այլ	43,892	21,533
	280,602	**222,710**

* 2020թ. համար աշխատակիցների հատուցումների ընդհանուր գումարը կազմել է 1,084,055 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 872,005 հազար դրամ):

8. Այլ ծախսեր

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Մաշվածություն պարապուրդից	93,063	278,337
Տույժեր և տուգանքներ	10,232	8,470
Տրված կանխավճարների դուրսգրում	8,379	24,772
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկման պահուստի հակադրաձում (Ծանոթագրություն 19 (գ) (ii))	-	(1,724)
Այլ	42,742	3,421
	154,416	**313,276**

9. Զուտ ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Արդյունավետ տոկոադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	4,157	247
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	-	189,030
Ֆինանսական եկամուտ	**4,157**	**189,277**
Զուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	(1,350,761)	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(783,815)	(798,124)
Երկարաժամկետ կրեդիտորական պարտքերի գծով զեղչի ծախսագրում	(8,895)	(11,296)
Տոկոսային ծախսեր	**(2,143,471)**	**(809,420)**
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ ֆինանսական ծախսեր	**(2,139,314)**	**(620,143)**

10. Շահութահարկ

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար կիրառվող 18% դրույքաչափով (2019թ-ին՝ 20%):

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	491,879	142,786
	491,879	**142,786**
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	335,327	(18,704)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	**827,206**	**124,082**

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	2020թ.		2019թ.	
	հազ. դրամ	**%**	**հազ. դրամ**	**%**
Շահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը	2,506,222	100%	1,895,140	100%
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	451,120	18	379,028	20
Հարկի դրույքաչափի նվազեցում	-	-	(304,213)	(16)
Չուտ չնվազեցվող ծախսեր	376,086	15	49,267	3
	827,206	**33**	**124,082**	**7**

(բ) Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Չուտ	
հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**
Հիմնական միջոցներ	-	-	3,092,133	2,804,963	3,092,133	2,804,963
Պաշարներ	-	(27,087)	39,862	-	39,862	(27,087)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(52,384)	(22,148)	-	-	(52,384)	(22,148)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(6,366)	(22,640)	-	-	(6,366)	(22,640)
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	4,830	-	4,830
Չուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	**(58,750)**	**(71,875)**	**3,131,995**	**2,809,793**	**3,073,245**	**2,737,918**

	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Չուտ	
հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
Հիմնական միջոցներ	-	-	2,804,963	2,797,856	2,804,963	2,797,856
Պաշարներ	(27,087)	-	-	23,906	(27,087)	23,906
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(22,148)	(31,639)	-	-	(22,148)	(31,639)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(22,640)	(41,173)	-	-	(22,640)	(41,173)
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	4,830	7,672	4,830	7,672
Չուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	**(71,875)**	**(72,812)**	**2,809,793**	**2,829,434**	**2,737,918**	**2,756,622**

(գ) Հետաձգված հարկի մնացորդների փոփոխություններ

Հետաձգված հարկի մնացորդների բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

11. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Շենքեր, շինություններ և կառույցներ	Մեքենաներ և սաքավո-րումներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ	Անավարտ շինարարու-թյուն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	10,439,572	19,349,639	46,461	61,467	-	29,897,139
Ավելացումներ	73,825	222,023	123,000	64,964	128,168	611,980
Օտարումներ	-	-	(5,634)	-	-	(5,634)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**10,513,397**	**19,571,662**	**163,827**	**126,431**	**128,168**	**30,503,485**
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	10,513,397	19,571,662	163,827	126,431	128,168	30,503,485
Ավելացումներ	34,486	449,675	48,227	25,441	254,848	812,677
Տեղափոխումներ	(1)	151,583	3	(80,336)	(71,249)	-
Օտարումներ	-	(527)	(85,000)	(626)	-	(86,153)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**10,547,882**	**20,172,393**	**127,057**	**70,910**	**311,767**	**31,230,009**
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	-	-	-	-	-	-
Տարվա մաշվածություն	(286,550)	(1,054,573)	(3,676)	(4,912)	-	(1,349,711)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**(286,550)**	**(1,054,573)**	**(3,676)**	**(4,912)**	**-**	**(1,349,711)**
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	(286,550)	(1,054,573)	(3,676)	(4,912)	-	(1,349,711)
Տեղափոխումներ	-	4,946	(4,946)	-	-	-
Տարվա մաշվածություն	(289,990)	(1,077,043)	(7,817)	(5,304)	-	(1,380,154)
Օտարումներ	-	527	7,515	234	-	8,276
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**(576,540)**	**(2,126,143)**	**(8,924)**	**(9,982)**	**-**	**(2,721,589)**
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 1 հունվարի 2019թ.	10,439,572	19,349,639	46,461	61,467	-	29,897,139
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	10,226,847	18,517,089	160,151	121,519	128,168	29,153,774
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**9,971,342**	**18,046,250**	**118,133**	**60,928**	**311,767**	**28,508,420**

1,276,543 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2019թ-ին՝ 1,061,209 հազար դրամ) ներկայացվել է արտադրանքի ինքնարժեքի կազմում, 10,548 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2019թ-ին՝ 10,166 հազար դրամ)՝ վարչական ծախսերի կազմում և 93,063 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2019թ-ին՝ 278,337 հազար դրամ)՝ այլ ծախսերի կազմում:

(ա) Վերագնահատում

Ընկերությունն օգտվել է ՖՀՄՍ անցման ամսաթվի դրությամբ հիմնական միջոցների իրական արժեքը որպես ելակետային արժեք օգտագործելու ՖՀՄՍ 1-ով տրվող հնարավորությունից: Ընկերություն չի օգտվել ՖՀՄՍ 1-ով տրամադրվող որևէ այլ ազատումից:

2019թ-ին ղեկավարությունը հանձնարարել էր «ՎԻ ԷՄ-ԱՐ ՓԻ» ՍՊԸ-ին իրականացնել հիմնական միջոցների անկախ գնահատում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Հիմնական միջոցների մաշեցված փոխարինման արժեքը որոշվել էր 33,232,543 հազար դրամ, որը դասակարգվել էր իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին՝ ելնելով կիրառված գնահատման մեթոդի ելակետային տվյալներից (տես Ծանոթագրություն 4):

Ընկերության հիմնական միջոցների մեծամասնությունը մասնագիտացված բնույթ ունի, այս հիմնական միջոցները հազվադեպ են վաճառվում բաց շուկայում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վաճառվում են որպես շարունակվող գործառնությունների մաս: Բացառությամբ փոխադրամիջոցների և մի շարք հողատարածքների և շենքերի, որոնք գնահատվել են վերջերս իրականացված շուկայական գործարքների հիման վրա, նմանատիպ հիմնական միջոցների շուկան ակտիվ չէ Հայաստանի Հանրապետությունում և չի ապահովում համադրելի հիմնական միջոցների վաճառքի գործարքների բավարար քանակ իրական արժեքը շուկայական մեթոդով որոշելու համար:

Հետևաբար, հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվել է հիմնականում օգտագործելով մաշեցված փոխարինման արժեքը: Այս մեթոդը դիտարկում է հիմնական միջոցների վերարտադրման կամ փոխարինման արժեքը՝ճշգրտված ֆիզիկական, ֆունկցիոնալ կամ տնտեսական մաշվածության և հնացածության մասով:

Մաշեցված փոխարինման արժեքը գնահատվել է ներքին աղբյուրներից ստացված տեղեկատվության և նմանատիպ հիմնական միջոցների հայկական և միջազգային շուկաների վերլուծության հիման վրա: Շուկային վերաբերող տարբեր տվյալները ձեռք են բերվել հրապարակված նյութերից, կատալոգներից, վիճակագրական տվյալներից և այլ աղբյուրներից, հարցումներ են ուղղվել ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ արտերկրի տվյալ ոլորտի փորձագետներին և հիմնական միջոցների մատակարարներին:

Բացի մաշեցված փոխարինման արժեքը որոշելը, իրականացվել է տնտեսական հնացածության ստուգում, որի արդյունքում մաշեցված փոխարինման արժեքը նվազեցվել է 3,312,278 հազար դրամով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ելակետային արժեքը որոշելիս:

Դրամական հոսքերի ստուգումն իրականացնելիս կիրառվել էին հետևյալ առանցքային ենթադրությունները.

- Դրամական միջոցների հոսքերը կանխատեսվել էին նախկին փորձի, փաստացի գործառնական արդյունքների և Ընկերության հնգամյա գործարար ծրագրի հիման վրա:
- Կանխատեսվել էր, որ գործարանի արտադրության ընդհանուր ծավալը կկազմի շուրջ 34,454 միավոր գործարար ծրագրի առաջին տարում: Դրամական հոսքերի կանխատեսումներում ներառված տարեկան արտադրության կանխատեսվող աճը սահմանվել էր հաշվի առնելով «Economist Intelligence Unit»-ի (EIU) կողմից 2019-2023թթ. համար հրապարակված Հայաստանի ՀՆԱ-ի աճի տեմպը: Ղեկավարությունը պլանավորում էր ապահովել 41,008 միավորի արտադրության մինչև գործարար ծրագրի հինգերորդ տարին:
- Վաճառքի գները կանխատեսվել էին «Consensus Economics Inc.»-ի մետաղի գների կանխատեսումների հիման վրա:
- Ակնկալվում էր միավորի արտադրության ծախսումների և այլ ծախսումների աճ՝ EIU-ի կողմից հրապարակված գնաճին զուգահեռ:
- Կիրառվել էր նախքան հարկումը 17.46% զեղչման դրույք: Զեղչման դրույքը գնահատվել է հիմք ընդունելով կապիտալի միջին կշռված արժեքի միջին ցուցանիշը ոլորտի համար:
- Առաջին չորս տարիների համար կանխատեսվել էին տարեկան 100,000 հազար դրամ գումարով կապիտալ ներդրումներ: Հինգերորդ տարվանից սկսած օգտագործվել էր ոլորտի համար գործող կապիտալ ներդրումների միջին 4.88% դրույքը:

– Վերջնական արժեքը ստացվել էր հինգերորդ տարվա վերջում: Գործարանի վերջնական արժեքը որոշելու համար կիրառվել էր 3% վերջնական դրույք՝ հաշվի առնելով երկարաժամկետ կանխատեսվող գնաճի դրույքը:

Վերը ներկայացված գնահատումները հատկապես զգայուն են հետևյալ ոլորտներում.

- Ձեղչման դրույքի 1% աճի/նվազման դեպքում, ապագա դրամական հոսքերի զեղչված գումարը կկազմեր համապատասխանաբար 27,968,690 հազար դրամ և 32,175,752 հազար դրամ:
- Վերջնական արժեքը ստանալու համար կիրառված կապիտալ ներդրումների դրույքի (կապիտալ ներդրումներ/վաճառք) 1% աճի/նվազման դեպքում, ապագա դրամական հոսքերի զեղչված գումարը կկազմեր համապատասխանաբար 29,493,803 հազար դրամ և 30,346,727 հազար դրամ:

(բ) Ապահովություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 27,021,905 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 28,679,077 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները գրավադրված են բանկային վարկի դիմաց (Ծանոթագրություն 17 (ա)):

12. Պաշարներ

հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
Հումք	2,340,189	1,430,979	961,277
Անավարտ արտադրություն	1,913,752	1,916,604	927,880
Պատրաստի արտադրանք	645,976	412,848	1,137,179
Պահեստամասեր	373,336	322,776	185,823
Հումքը ճանապարհին	170,448	136,518	291,505
Վառելիք և սպառողական նյութեր	47,071	92,821	71,140
Այլ	13,868	7,234	103,778
	5,504,640	**4,319,780**	**3,678,582**
Պաշարների արժեքի նվազեցում մինչև իրացման զուտ արժեք	-	-	(121,316)
	5,504,640	**4,319,780**	**3,557,266**

2020թ-ին որպես վաճառքի ինքնարժեք ճանաչած հումքը, սպառողական նյութերը և անավարտ արտադրանքի և արտադրության փոփոխությունները կազմել են 4,627,756 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 3,599,173 հազար դրամ):

13. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	1,311,015	621,797	505,009
Այլ դեբիտորական պարտքեր	17,833	18,902	9,797
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստ	(9,608)	(9,608)	(11,332)
Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի դասում ներառված առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	**1,319,240**	**631,091**	**503,474**
Ստացվելիք հարկեր	48,526	40,417	97,793
Տրված կանխավճարներ	205,930	304,584	223,006
Ընդամենը առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	**1,573,696**	**976,092**	**824,273**

Պարտքային և արժութային ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության և առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 19-ում:

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
Կանխիկը դրամարկղում	4,698	841	11,514
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	68,518	153,851	119,142
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում	**73,216**	**154,692**	**130,656**

Տոկոսադրույքի ռիսկին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերլուծությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 19-ում:

15. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 7,865,480 սովորական բաժնետոմսից՝ 150 դրամ անվանական արժեքով (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,865,480 բաժնետոմս՝ 150 դրամ անվանական արժեքով, 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 7,865,480 բաժնետոմս՝ 150 դրամ անվանական արժեքով):

Բոլոր սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն ունեն հավասար իրավունքներ Ընկերության մնացորդային ակտիվների նկատմամբ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երկու հիմնական բաժնետերերը գրավադրել էին իրենց 98.7% բաժնեմասը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98.7%, 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 98.7%) բանկային վարկի դիմաց (Ծանոթագրություն 17 (ա)):

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(ա) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները որոշվում են Ընկերության ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա: 2020թ. և 2019թ. ընթացքում շահաբաժինների չեն հայտարարվել և չեն վճարվել:

16. Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն ղեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Ընկերության գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու և շուկայի մասնակիցների վստահությունն ապահովելու համար: Դա իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Ընկերության հասույթի և շահույթի շարունակական հսկողության, Ընկերության գործառնական գործունեությունից ստացվող դրամական հոսքերի հաշվին հիմնականում ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի և վարկերի ու փոխառությունների միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերն Ընկերությունը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի աճը:

2020թ. և 2019 դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Ընկերության մոտեցումը չի փոխվել:

Ընկերության կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների պահանջներ:

17. Վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող Ընկերության տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների վերաբերյալ: Տոկոսադրույքի, արժութային և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 19-ում:

հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	-	-	8,410,242
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	105,263	-	-
	105,263	**-**	**8,410,242**
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	4,375,676	5,503,101	6,571,096
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	4,724,526	4,693,621	4,831,226
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	11,003,419	9,795,608	1,727,089
	20,103,621	**19,992,330**	**13,129,411**

(ա) Պայմանները և մարման ժամանակացույցը

Ստորև ներկայացված են վարկերի և փոխառություններ պայմանները:

				31 դեկտեմբերի 2020թ.		**31 դեկտեմբերի 2019թ.**		**1 հունվարի 2019թ.**	
հազ. դրամ	**Արժույթ**	**Անվանակ. տոկոսադր.**	**Մարման տարի**	**Անվանակ. արժեք**	**Հաշվեկշռ. արժեք**	**Անվանակ. արժեք**	**Հաշվեկշռ. արժեք**	**Անվանակ. արժեք**	**Հաշվեկշռ. արժեք**
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	6.0%	2021	3,807,106	3,807,106	4,483,946	4,483,946	5,521,364	5,521,364
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ԱՄՆ դոլար	6.50%	2022	423,298	423,298	719,550	719,550	-	-
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	Եվրո	8.0%	2020	-	-	299,605	299,605	1,049,732	1,049,732
Գրավով ապահովված բանկային վարկ	ՀՀ դրամ	11.0%	2022	250,535	250,535	-	-	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	ՀՀ դրամ	0.0%	Ցպահանջ	2,738,938	2,738,938	2,888,439	2,888,439	3,011,389	3,011,389
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	ԱՄՆ դոլար	0.0%	Ցպահանջ	1,812,342	1,812,342	1,663,600	1,663,600	1,677,645	1,677,645
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	Եվրո	3.35%	Ցպահանջ	173,246	173,246	141,582	141,582	142,192	142,192
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	7.0%	2020	9,737,817	9,737,817	8,761,247	8,761,247	8,410,242	8,410,242
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	ԱՄՆ դոլար	0.0%	Ցպահանջ	1,140,586	1,140,586	929,596	929,596	1,167,903	1,167,903
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	Եվրո	0.0%	Ցպահանջ	125,016	125,016	104,765	104,765	559,186	559,186
Ընդամենը տոկոսակիր պարտավորություններ				**20,208,884**	**20,208,884**	**19,992,330**	**19,992,330**	**21,539,653**	**21,539,653**

Բանկային վարկերի դիմաց գրավադրված են.

- 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 27,021,905 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 28,679,077 հազար դրամ, 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 29,711,363 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով հիմնական միջոցները (տես Ծանոթագրություն 11 (բ)),
- Ընկերության 98.7% բաժնետոմսերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98.7%, 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 98.7%) (տես Ծանոթագրություն 15 (ա)):

(բ) Վարկային պայմանագրի սահմանափակման խախտում

Ընկերությունն ունի գրավով ապահովված բանկային վարկեր, որոնք կազմում են 4,230,404 հազար դրամ 2020թ դեկտեմբերի 31-ի և 5,503,101 հազար դրամ 2019թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Պայմանագրերի պայմանների համաձայն՝ այս վարկերը ենթակա են մարման երկու տարվա ընթացքում՝ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ից (երեք տարվա ընթացքում՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ից): Վարկային պայմանագրերը ներառում են սահմանափակում, համաձայն որի ցանկացած պահի Փոխառուի իրական զուտ ակտիվները չպետք է պակաս լինեն 15,000,000,000 դրամի համարժեքից: Ընկերությունը խախտել է այս սահմանափակումը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Խախտման արդյունքում վարկատուները կարող են պահանջել վարկերի մարում ըստ պահանջի, և Ընկերությունը վարկերը դասակարգել է որպես կարճաժամկետ վարկեր 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ բանկերը չեն պահանջել վարկերի վաղաժամ մարում:

(գ) Պարտավորությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի համադրում

հազ. դրամ	**Պարտավորություններ**	
	Վարկեր և փոխառություններ	
	2020թ.	**2019թ.**
Մնացորդը առ 1 հունվարի	**19,992,330**	**21,539,653**
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	1,314,237	763,592
Վարկերից և փոխառությունների մարում	(3,087,776)	(1,816,330)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	**(1,773,539)**	**(1,052,738)**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	**1,413,124**	**(185,225)**
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	783,815	798,124
Վճարված տոկոսներ	(334,720)	(395,421)
Տեղափոխումներ կրեդիտորական պարտքերի կազմից՝ ցեսիայի պայմանագրերի հիման վրա	127,874	-
Հաշվանցում դեբիտորական պարտքերի դիմաց	-	(712,063)
Ընդամենը պարտավորությունների հետ կապված այլ փոփոխություններ	**576,969**	**(309,360)**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**20,208,884**	**19,992,330**

18. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**1 հունվարի 2019թ.**
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	1,331,350	2,193,040	2,687,669
Աշխատավարձ	73,082	68,432	59,875
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր ընթացիկ առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	**1,404,432**	**2,261,472**	**2,747,544**
Հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ	436,051	1,039,183	688,940
Վճարվելիք այլ հարկեր	234,942	144,518	21,105
Արձակուրդային վճարների գծով պահուստ	35,362	27,814	29,277
Ընդամենը առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	**2,110,787**	**3,472,987**	**3,486,866**

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արժութային և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 19-ում:

19. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգումներ և ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին՝ հիմնականում դրանց կարճաժամկետ լինելու պատճառով:

(բ) Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Տեսակը	**Գնահատման մեթոդը**	**Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալները**
Վարկեր և փոխառություններ	Շեղչված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ*	Շեղչված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն

* Այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են գրավով ապահովված և չապահովված բանկային վարկերը, ստացված փոխառությունները, առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

(գ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Ընկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 19 (գ) (ii)),
- իրացվելիության ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 19 (գ) (iii)),
- շուկայական ռիսկ (տես Ծանոթագրություն 19 (գ) (iv)):

(i) Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի կազմակերպման և հսկողության համար:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների և Ընկերության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դասընթացների և կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի ստեղծել հսկողության կանոնակարգված և գործող համակարգ, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում ունեն իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(ii) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական կորուստ կրելու ռիսկն է, երբ բաժանորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում բաժանորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի հետ կապված:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

Ստորև ներկայացված է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից առաջացած առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորստի հակադարձում	-	(1,724)
Այլ դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում	8,379	24,772
	8,379	**23,048**

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր բաժանորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ իր հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն ոլորտին և երկրին բնորոշ պարտազանցման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Հասույթի կենտրոնացման մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 5-ում:

Ընկերությունում չի գործում հաճախորդների հետ կապված պարտքային ռիսկի հարցերը կարգավորող հատուկ քաղաքականություն, այնուամենայնիվ, Ընկերության հասույթի մոտ 98%-ը վերագրելի է երկու խոշոր հաճախորդների հետ իրականացվող վաճառքի գործարքներին, որոնցից մեկը կապակցված կողմ է (2019թ-ին՝ երեք հաճախորդների հետ իրականացվող վաճառքի գործարքներին, որոնցից մեկը կապակցված կողմ էր) : Այս հաճախորդներից ոչ մեկի պարտքերի մնացորդները դուրս գրված չեն կամ պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին իր ենթարկվածությունը սահմանափակելու համար Ընկերությունը հաճախորդների համար վճարման առավելագույն ժամկետ է սահմանել երկու ամիսը:

Ընկերությունը չի պահանջում գրավ առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերութան երկու ամենախոշոր հաճախորդների («Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 արտաքին վարկանիշով հանքարդյունաբերական ընկերություն և մեծածախ առևտրով զբաղվող միջազգային ընկերություն, որը ղեկավարության գնահատմամբ մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B1 վարկանիշին՝ հիմք ընդունելով մեծածախ առևտրով զբաղվող ընկերություն գործունեության երկրի վարկանիշի նվազումը երկու կետով) հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր 1,266,525 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 565,874 հազար դրամ):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Ընկերությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ այն տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են կորստի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվություններ, կառավարչական հաշվետվություններ, դրամական հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մամուլում հրապարակված տեղեկատվություն), և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտազանցման ռիսկի մասին և համընկնում են այնպիսի գործակալությունների արտաքին վարկանշավորման սահմանումներին ինչպիսին «Moody's Investor Services»-ն է:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների և հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2020թ. **հազ. դրամ**	**Կորստի միջին կշռված մակարդակ**	**Համախառնա հաշվեկշռային արժեք**	**Արժեզրկումից կորստների գծով պահուստ**	**Պարտքային առումով արժեզրկված**
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրի գծով ակտիվներ				
Ցածր ռիսկ	0.38%	1,266,525	(4,813)	Ոչ
Կասկածելի պարտք	10.78%	44,490	(4,795)	Այո
		1,311,015	**(9,608)**	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների և հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

1 հունվարի 2019թ. **հազ. դրամ**	**Կորստի միջին կշռված մակարդակ**	**Համախառնա հաշվեկշռային արժեք**	**Արժեզրկումից կորստների գծով պահուստ**	**Պարտքային առումով արժեզրկված**
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրի գծով ակտիվներ				
Ցածր ռիսկ	0.38%	580,377	(2,226)	Ոչ
Կասկածելի պարտք	17.82%	41,420	(7,382)	Այո
		621,797	**(9,608)**	

Ընկերությունը ցածր ռիսկը սահմանում է հետևյալ կերպ.

Ցածր ռիսկ. հաճախորդը մոտ ապագայում ունի պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու կայուն հնարավորություն, իսկ ավելի երկար ժամկետում տնտեսական և առևտրային պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունները քիչ հավանական է, որ նվազեցնեն պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու փոխառուի կարողությունը:

Կասկածելի պարտք. հաճախորդի պարտքի ամբողջական մարումը կասկածելի է և անորոշ: Գումարի մարման չափը տատանվում է ամբողջական կորստից մինչև անորոշ կորուստը, եթե չձեռնարկվեն հարցի կարգավորմանն ուղղված միջոցառումներ: Կասկածելի պարտք ունեցող հաճախորդներն սովորաբար իրենցից ներկայացնում են պարտականությունները չկատարող հաճախորդներ, որոնց համար պարտքի մնացորդի ամբողջական հավաքագրումը ռիսկային է:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված են առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները տարվա ընթացքում:

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(9,608)	(11,332)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	-	1,724
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**(9,608)**	**(9,608)**

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ 68,518 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվների մնացորդներ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 153,851 հազար դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների գծով:

Բանկային հաշիվների մնացորդները (ընթացիկ հաշիվները) պահվում են Հայաստանի խոշոր բանկերում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Ընկերության գնահատմամբ բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել հիմնականում վերջիններիս կարճաժամկետ բնույթի պատճառով:

(iii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Ընկերության մոտեցումն է ապահովել, որքանով հնարավոր է, բավարար իրացվելիություն սովորական և արտասովոր պայմաններում պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Ընկերության հեղինակությունը վտանգելու:

Ենթարկվածություն իրացվելիության ռիսկին

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային մնացած մարման ժամկետները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, բացառությամբ գրավով ապահովված բանկային վարկերի: Գրավով ապահովված բանկային վարկերի համար ստորև ներկայացված են սկզբնական մարման ժամկետները, չնայած այն հանգամանքի, որ բանկերը կարող են պահանջել այս վարկերի ըստ պահանջի մարումը վարկային պայմանագրերի սահմանափակումը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խախտելու պատճառով (Ծանոթագրություն 17 (բ)): Ընկերությունը վարկերը դասակարգել է որպես կարճաժամկետ փոխառություններ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ բանկերը չեն պահանջել վարկերի վաղաժամ մարում: Ներկայացված են համախառն և չզեղչված գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսների վճարումները:

31 դեկտեմբերի 2020թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Ընդամենը	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	4,480,939	4,605,869	-	667,665	3,832,941	105,263
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	4,724,526	4,724,526	4,724,526	-	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	11,003,419	11,003,419	11,003,419	-	-	-
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,404,432	1,404,432	861,229	395,171	148,032	-
	21,613,316	**21,738,246**	**16,589,174**	**1,062,836**	**3,980,973**	**105,263**

31 դեկտեմբերի 2019թ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Ընդամենը	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Գրավով ապահովված բանկային վարկեր	5,503,101	5,897,185	-	757,060	1,541,364	3,598,761
Գրավով չապահովված փոխառություններ բաժնետերերից	4,693,621	4,693,621	4,693,621	-	-	-
Գրավով չապահովված փոխառություններ այլ կապակցված կողմերից	9,795,608	9,795,608	9,795,608	-	-	-
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,261,472	2,289,287	1,702,432	371,294	215,561	-
	22,253,802	**22,675,701**	**16,191,661**	**1,128,354**	**1,756,925**	**3,598,761**

Չի ակնկալվում, որ մարման ժամկետների վերլուծությունում ներառված դրամական հոսքերը կարող են առաջանալ նշվածից նշանակալիորեն ավելի վաղ կամ նշանակալիորեն տարբեր գումարներով:

Սահմանափակումների խախտման հետևանքով գրավով ապահովված ընդհանուր բանկային վարկերից 4,375,676 հազար դրամ գումարով վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,491,654 հազար դրամ) դասակարգվել են որպես ցպահանջ: Ղեկավարությունը բանկից չի ստացել վարկերի մարումը ժամկետից շուտ պահանջելու իրավունքից հրաժարվելու մասին գրություն, քանի որ անկախ խախտումից այս վարկերի մարման ժամկետը լրանում է 2021թ-ին, և Ընկերությունը մտադիր է վերաֆինանսավորել վարկերը մարման ժամկետին:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ընթացիկ պարտավորությունները գերազանցում էին ընթացիկ ակտիվները 15,387,041 հազար դրամով (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18,152,001 հազար դրամով): 22,538,593 հազար դրամ գումարով ընդհանուր ընթացիկ պարտավորություններից 15,727,945 հազար դրամ գումարով պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են բաժնետերերից և այլ կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող կողմը մտադրություն է հայտնել Ընկերությանը ցուցաբերել ֆինանսական և այլ աջակցություն մոտ ապագայում:

Հաշվի առնելով վերը նշված փաստերը՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ չկա էական անորոշություն անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու Ընկերության կարողության հետ կապված:

(iv) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն Ընկերության եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է շուկայական գների, օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Արժութային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է արժութային ռիսկին այնքանով, որքանով արժույթները, որոնցով արտահայտված են վաճառքի ու գնումների գործառնությունները և փոխառությունները, չեն համապատասխանում Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթին: Այս գործառնություններն հիմնականում իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով:

Ենթարկվածություն արժութային ռիսկին

Ստորև ներկայացված է Ընկերության ենթարկվածությունն արժութային ռիսկին:

հազ. դրամ	**ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**Եվրոյով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2019թ.**	**Եվրոյով արտահայտված 31 դեկտեմբերի 2019թ.**
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	815,183	-	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,201	-	308	59,923
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	-	(22,439)	(199,150)	(36,928)
Վարկեր և փոխառություններ	(16,921,150)	(298,261)	(16,557,939)	(545,952)
Զուտ ենթարկվածություն	**(16,099,764)**	**(320,700)**	**(16,756,781)**	**(522,957)**

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

ՀՀ դրամով	**Միջին փոխարժեք**	**Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ**	
	2019թ.	**31 դեկտեմբերի 2020թ.**	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**
1 ԱՄՆ դոլար	489.31	522.59	479.70
1 եվրո	559.30	641.11	553.65

Զգայնության վերլուծություն

Ստորև ներկայացված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր աճը (նվազումը) այլ արտարժույթների նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և նախքան հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

հազ. դրամ	**Աճ**	**Նվազում**
	Շահույթ կամ վնաս	**Շահույթ կամ վնաս**
31 դեկտեմբերի 2020թ.		
ՀՀ դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	1,609,977	(1,609,977)
ՀՀ դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն եվրոյի նկատմամբ	32,070	(32,070)
31 դեկտեմբերի 2019թ.		
ՀՀ դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	1,675,678	(1,675,678)
ՀՀ դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն եվրոյի նկատմամբ	52,296	(52,296)

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի և փոխառությունների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (հաստատուն տոկոսադրույքով պարտք) կամ ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխուն տոկոսադրույքով պարտք): Ղեկավարությունը չի կիրառում հաստատուն կամ փոփոխուն տոկոսադրույքների նկատմամբ Ընկերության ենթարկվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկերի կամ փոխառությունների դեպքում ղեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա որոշելու համար, թե որ տոկոսադրույքը՝ հաստատուն թե փոփոխուն, ավելի բարենպաստ կլինի Ընկերության համար մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների կառուցվածքը հետևյալն էր.

հազ. դրամ	**Հաշվեկշռային արժեք**	
	31 դեկտեմբերի 2020թ.	**31 դեկտեմբերի 2019թ.**
Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական պարտավորություններ	14,392,002	14,405,930
	14,392,002	**14,405,930**

Հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 4,480,939 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաստատուն տոկոսադրույքով բանկային վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,503,101 հազար դրամ), որոնց հետ կապված բանկերը հնարավորություն ունեն վերանայել տոկոսադրույքը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում, և Ընկերությունը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի:

Իրական արժեքի զգայնության վերլուծություն հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների համար

Ընկերությունը չի հաշվառում հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքները որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ վաճառքի համար մատչելի: Ուստի, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխությունն ազդեցություն չէր ունենա շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

20. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Ընկերությունն ամբողջովին չի ապահովագրել իր հիմնական միջոցները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Ընկերության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Ընկերությունը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունը ներգրավված չէ այնպիսի դատական վարույթներում կամ այլ հայցերում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

21. Կապակցված կողմեր

(ա) Մայր կազմակերպություն և վերջնական վերահսկող կողմ

Ընկերության հիմնական բաժնետերերն են՝ պրն. Միխաիլ Հարությունյանը (49.35%) և «Մարոկո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը (49.35%): «Մարոկո Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը չի ներկայացնում հրապարակայնորեն հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Ընկերության վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Միխաիլ Հարությունյանը:

(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

(i) Առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում առանցքային ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը, որը ներառված է աշխատակիցների հատուցումների գծով ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 7):

հազ. դրամ	**2020թ.**	**2019թ.**
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	**35,452**	**33,970**

(ii) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Ստորև ներկայացված են առանցքային ղեկավար անձնակազմի և այն կազմակերպությունների հետ գործարքների ընդհանուր գումարը և մնացորդները, որոնց նկատմամբ առանցքային ղեկավար անձնակազմն ունի հսկողություն կամ նշանակալի ազդեցություն:

հազ. դրամ	**Գործարքի գումարը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**		**Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի**	
	2020թ.	**2019թ.**	**2020թ.**	**2019թ.**
Փոխադրամիջոցների վարձակալություն	**720**	**720**	**160**	**-**

(գ) Այլ գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

հազ. դրամ	**Գործարքի գումարը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**		**Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի**	
	2020թ.	**2019թ.**	**2020թ.**	**2019թ.**
Ապրանքներ և ծառայությունների վաճառք				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	8,836,081	5,768,764	(350,000)	(1,039,183)
Ապրանքներ և ծառայությունների գնում				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	(1,082,139)	(1,966,116)	(433,064)	(1,357,671)
Ստացված փոխառություններ				
Բաժնետերեր	149,500	-	(4,724,526)	(4,693,621)
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող և բաժնետերերի հետ կապակցված կազմակերպություններ	242,830	47,337	(11,003,419)	(9,795,608)

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները (բացառությամբ վարկերի և փոխառությունների) ենթակա են մարման կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետ վեց ամսվա ընթացքում: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները գրավով ապահովված չեն: Ընթացիկ կամ նախորդ տարում չեն ճանաչվել անհուսալի կամ կասկածելի պարտքերի գծով ծախսեր կապակցված կողմերի պարտքերի հետ կապված:

Կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսը կազմում է 458,122 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 425,016 հազար դրամ):

22. Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ հիմնական միջոցների ելակետային արժեքի, որն իրենից ներկայացնում է հիմնական միջոցների իրական արժեքը 2019թ. հունվարի 1-ի՝ ՖՀՄՍ անցման ամսաթվի դրությամբ:

23. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության, որի ներկայացման համար անուղղակի մեթոդի փոխարեն կիրառվել է ուղղակի մեթոդը: Ղեկավարությունը գտնում է, որ ուղղակի մեթոդը տրամադրում է առավել տեղին տեղեկատվություն: Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(ա) Հասույթ

Բաժանորդների հետ պայմանագրերին վերաբերող Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ում:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

Ընկերության ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսերը ներառում են.

- տոկոսային եկամուտը,
- տոկոսային ծախսը,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը:

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Այնուամենայնիվ, այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են դարձել սկզբնական ճանաչումից հետո, տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամուտը կրկին սկսվում է հաշվարկվել համախառն հիմունքով:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից, թե որ դիրքում է կատարվում արտարժույթի փոփոխությունը՝ զուտ շահույթի, թե՝ զուտ վնասի:

(գ) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց զեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար կամ շահույթի բաշխումների պլանի շրջանակում, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես աշխատակցի անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(ե) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված հոդվածներին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Ընկերությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքաչափերը, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունը տվյալ պահին ունի ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ զուտ հիմունքով, կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները:

(զ) Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Հումքի և պահեստամասերի ինքնարժեքը որոշվում է «առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» սկզբունքով, իսկ պատրաստի և անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, արտադրության կամ վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկայիս վայր և առկա վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում, ինքնարժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը

Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գնահատված ծախսումները:

(է) Հիմնական միջոցներ

(i) Ճանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի և աշխատուժի գծով ծախսումները, նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև դրանց զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման ծախսումները և կապիտալացված փոխառության ծախսումները:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղադրիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված օգուտը և վնասը որոշվում է համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում: Վերագնահատված ակտիվների վաճառքի դեպքում, վերագնահատման պահուստի կազմում որպես վերագնահատումից աճ ներառված համապատասխան գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ հավանական է, որ Ընկերություն կհոսեն այդ ծախսումների հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարմանը զուգընթաց:

(iii) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա գնահատված մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը որպես կանոն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների ստացման մոդելը:

Ստորև ներկայացված են հիմնական միջոցների նշանակալի մասերի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

- Շենքեր և շինություններ 50-70 տարի,
- Հոսքագծեր 20-25 տարի,
- Մեքենաներ և սարքավորումներ 15-25 տարի,
- Փոխադրամիջոցներ 3-5 տարի:

Մաշվածության հաշվարկման մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(ը) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հոդվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ պարտքային ներդրումների համար, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող՝ բաժնային ներդրումների համար, կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ստանալ պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտը, ապահովել տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքը, ֆինանսական ակտիվների ժամկետները համապատասխանեցնել համապատասխան ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապաճանաչման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակների համար կամ կառավարվում են և որոնց ստեղծած արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- պայմանները, որոնք կարող են ճշգրտել պայմանագրային արժեկտրոնային տոկոսադրույքը, այդ թվում՝ փոփոխական տոկոսադրույքի պայմանները
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ փոխհատուցում: Բացի այդ, պայմանագրի անվանական արժեքի նկատմամբ զեղչով կամ հավելագնով ձեռքբերված ֆինանսական ակտիվի համար վաղաժամ մարում թույլատրող կամ պահանջող պայմանն այն գումարով, որն ըստ էության իրենից ներկայացնում է պայմանագրային անվանական արժեքը գումարած հաշվեգրված (սակայն չվճարված) պայմանագրային տոկոսը (որը կարող է ներառել լրացուցիչ ողջամիտ փոխհատուցումը պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար), դիտարկվում է որպես նշված չափանիշին համապատասխանող, եթե վաղաժամկետ մարման հատկանիշի իրական արժեքն աննշան է սկզբնական ճանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ընկերությունն իր ֆինանսական ակտիվները դասում է ամորտիզացված արժեքով չափվող գործիքների դասին: Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե այն դասվում է առևտրական նպատակներով պահվող գործիքների դասին, հանդիսանում է ածանցյալ գործիք կամ նախորոշված է որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց գծով զուտ օգուտը և կորուստները, ներառյալ՝ տոկոսային ծախսը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Ընկերությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք զեչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Ընկերությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Ընկերությունը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iv) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ընկերությունն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Ընկերությունը նաև ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

(թ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոններին թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ժ) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով կորստի պահուստը միշտ չափվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, Ընկերության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ապագայամետ տեղեկատվությունը:

Ընկերությունը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականություններն Ընկերության նկատմամբ, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում), կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն այն ակնկալվող պարտքային կորուստներն են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարն ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն է, որն իրենից ներկայացնում է այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում (կամ ավելի կարճ ժամկետի ընթացքում, եթե գործիքի ակնկալվող ժամկետը պակաս է 12 ամսից) հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Առավելագույն ժամկետը, որը դիտարկվում է ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս, պայմանագրի առավելագույն ժամկետն է, որի ընթացքում կազմակերպությունը ենթարկված է պարտքային ռիսկին:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված պարտքային կորուստների գնահատականը: Պարտքային կորուստները չափվում են որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (պայմանագրին համապատասխան Ընկերությանը հասանելիք դրամական հոսքերի և Ընկերության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունը):

Ակնկալվող պարտքային կորուստները զեղչվում են ֆինանսական ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է՝ պարտազանցումը կամ ավելի քան 90 օր ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից փոխառության կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Ընկերությունը այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, երբ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ կամ կամ դրա մի մասը փոխհատուցելու հիմնավոր ակնկալիք: Ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար Ընկերությունը կիրառում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի դուրսգրման քաղաքականություն ֆինանսական ակտիվի ավելի քան 180 օր ժամկետանց լինելու դեպքում՝ հիմք ընդունելով նմանատիպ ակտիվների գծով գծով գումարների փոխհատուցման անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար Ընկերությունն իրականացնում է դուրսգրման ժամկետների և գումարի առանձին գնահատում՝ ելնելով փոխհատուցման ողջամիտ ակնկալիքներից: Ընկերությունը չի ակնկալում դուրսգրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելի գումարների փոխհատուցման հետ կապված Ընկերության ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկման ստուգման նպատակով ակտիվները, որոնց արժեզրկումը հնարավոր չէ գնահատել անհատական հիմունքով, խմբավորվում են ակտիվների փոքրագույն խմբերի, որոնք շարունակական օգտագործման արդյունքում առաջացնում են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից կամ դրամաստեղծ միավորից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումները: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին հատուկ ռիսկերը:

Արժեզրկումից կորուստ ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է գնահատված փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորի (միավորների խմբի) ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը նվազեցնելու նպատակով արժեզրկումից կորուստը բաշխվում է համամասնորեն:

Նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ բացահայտելու համար, թե առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի արժեզրկումից կորուստը հնարավոր է, որ այլևս գոյություն չունի կամ նվազել է: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ի) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ներկա պահին ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Զեղչի գծով ծախսը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

24. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2020թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է, նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(ա) Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Ընկերությունը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Ընկերությունը որոշել է, որ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչ փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

(բ) Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. Փուլ 2 (ՖՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 39, ՖՀՄՄ 7, ՖՀՄՄ 4 և ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ)

Փոփոխություններն անդրադառնում են այն հարցերին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, ներառյալ փոփոխությունների ազդեցությունը պայմանագրային դրամական հոսքերի կամ հեջավորման հարաբերությունների վրա՝ ուղենիշային տոկոսադրույքն այլընտրանքային ուղենիշային

տոկոսադրույքով փոխարինելու դեպքում: Փոփոխությունները նախատեսում եմ ազատում ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 որոշակի պահանջներից, որոնք վերաբերում են.

- ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություններին և
- հեջի հաշվառմանը:

(i) Դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն

Փոփոխությունները Ընկերությունից կպահանջեն հաշվառել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունը՝ թարմացնելով ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի LIBOR դրույքով գրավով ապահովված բանկային վարկեր, որոնք ենթակա են բարեփոխման IBOR դրույքով:

(ii) Հեջի հաշվառում

Փոփոխությունները նախատեսում են բացառություններ հեջի հաշվառման պահանջների հետ կապված հետևյալ ոլորտներում.

- Ռույլ տալ փոփոխություն հեջավորման հարաբերության նախորոշման հետ կապված բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար:

- Բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար դրամական հոսքերի հեջում հեջավորված հոդվածի գծով փոփոխություն կատարելիս՝ դրամական հոսքերի հեջի պահուստում կուտակված գումարը կդիտարկվի որպես հիմնված այն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի վրա, որով որոշվում են հեջավորված ապագա դրամական հոսքերը:

- Երբ հոդվածների խումբը նախորոշվում է որպես հեջավորված հոդված, և խմբի հոդվածի հետ կապված կատարվում է փոփոխություն բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար, հեջավորված հոդվածները բաշխվում են ենթախմբերի հեջավորվող ուղենիշային տոկոսադրույքների հիման վրա:

- Եթե Ընկերությունը ողջամտորեն ակնկալում է, որ այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքն առանձին նույնականացվող է 24 ամսվա ընթացքում, ապա չի արգելվում տոկոսադրույքը նախորոշել որպես պայմանագրորեն չհատկորոշված ռիսկային բաղադրիչ, եթե այն առանձին նույնականացվող չէ նախշորման ամսաթվի դրությամբ:

Հեջի հաշվառման բացակայության հետևանքով Ընկերությունը չի ակնկալում որևէ ազդեցություն IBOR-ի անցման հետ կապված:

(iii) Բացահայտում

Փոփոխություններն Ընկերությունից կպահանջեն բացահայտել լրացուցիչ տեղեկատվություն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում առաջացող ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության և ռիսկերի կառավարման համար իրականացվող համապատասխան գործունեության վերաբերյալ:

(iv) Անցում

Ընկերությունը մտադիր է կիրառել փոփոխությունները 2021թ. հունվարի 1-ից: Փոփոխությունների կիրառումն ազդեցություն չի ունենա 2020թ. կամ նախորդ ժամանակաշրջանների համար ներկայացված գումարների վրա:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Covid-19 բռնկման հետ հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 *«Ապահովագրության պայմանագրեր»* և ՖՀՄՍ 17 *«Ապահովագրության պայմանագրեր»* փոփոխություններ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«ԷԿՈՆՈՄԻԿՍ ԱՈՒԴԻՏ»
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ECONOMICS AUDIT

REPUBLIC OF ARMENIA

«ECONOMICS AUDIT»

LIMITID LIABILITY
COMPANY

Աուդիտորական ծառայությունների իրականացման Լիցենզիա ԱԺ N 085
Տրված՝ 15.12.2010թ ՀՀ Ֆինանսների նախարարության կողմից

378240, ՀՎՀՀ 01572702 , h/h 15100-11308230100
ք. Երևան, Խանջյան 47/8

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Ասկե Գրուպ» ԲԲԸ բաժնետերերին

Աուդիտորի կարծիքը

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ասկե Գրուպ» ԲԲԸ այսուհետ «Ընկերություն» ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այս ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք ընկերությունից՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջներին համապատասխան համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները համաձայն այդ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի ընկերությունը լուծարելու կամ ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվության աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական , երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացված աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում կասկածամտություն: Ի լրումն մենք նաև՝

-Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք կհանդիսանան աուդիտորի կարծիք արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերելու ռիսկը ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

-Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր

նախագծելու և ոչ թե կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

-Գնահատում ենք կիրառած հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

-Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելը, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատում արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե աուդիտորը եզրահանգում է, որ առկա է էական անորոշություն, ապա պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, իսկ եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ապա ձևափոխել կարծիքը: Աուդիտորի եզրահանգումները հիմնված են մինչև աուդիտորի եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը

-Երբ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են ճշմարիտ ներկայացման հիմունքի համաձայն, գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործառույթների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը

-ի լրումն այլ հարցերի կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցում ենք աուդիտորի առաջադրանքների պլանավորած շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի ներառյալ ներքին հսկողության վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Տնօրեն
Արմինե Գրիգորյան
<< Էկոնոմիկս աուդիտ>> ՍՊԸ
ք. Երևան, Խանջյան 47/8
2020թ. Փետրվարի 25

Աուդիտոր
Վաչե Հովսեփյան

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ

		2018թ.	2019թ.
Ակտիվ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4,1	11412852	19067782
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ		5137498	128190
Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	4.2	0	0
Բաժնեմասնության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ			
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ		68	68
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		16550418	19196040
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	4.3	3437733	4470263
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	4.4	888302	1048727
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ շահութահարկի գծով			
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ			
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	4.5	130658	154691
Այլ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ			
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		82859	38,615
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		4539552	5712296
Ընդամենը ակտիվներ		21089970	24908336

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են՝ 05.02.2020թ.

Տնօրեն Խ. Անտոնյան

Գլխ. հաշվապահ Կ. Մամիկոնյան

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(շարունակություն)

Հազար դրամ

Պասիվ		2018թ	2019թ
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալ	4.6	1179822	1179822
Էմիսիոն եկամուտ			
Վերագնահատման պահուստ		420221	3651577
Կուտակված շահույթ (վնաս)		-5493020	-4294397
Պահուստային կապիտալ		0	0
Սեփական կապիտալի այլ տարեր		0	0
Ընդամենը սեփական կապիտալ		-3892977	537002
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	4.7	17482541	16774938
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	4.8	10769	8975
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		99200	907331
Այլ պարտավորություններ և ծախսումների գծով պահուստներ			
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		17592510	17691244
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	4.9	3916123	3086400
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,10	3440536	3377364
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		4505	188512
Պահուստներ այլ պարտավորությունների և ծախսումների գծով	4,11	29273	27814
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		7390437	6680090
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		21089970	24908336

Տնօրեն Խ. Անտոնյան

Գլխ. հաշվապահ Կ. Մամիկոնյան

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ

Համապարփակ

ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2019թ.

Հազար դրամ

	Ծանոթ.	2018թ.	2019թ.
Հասույթ	4,12	6,535,650	9529245
Վաճառքի ինքնարժեք	4,13	6,167,517	7668973
Համախառն շահույթ(վնաս)		368,133	1860272
Այլ եկամուտներ		1,009,324	454933
Իրացման ծախսեր	4,14	21,600	26735
Վաչական ծախսեր	4,15	197,252	206,819
Այլ ծախսեր	4,15	731,109	192,814
Գործառնական գործունեությունից շահույթ(վնաս)		427,496	1,888,837
Ֆինանսական ծախսեր	4,16	415,987	820437
Շահույթ(վնաս) մինչև հարկելը		11,509	1,068,400
Շահութահարկի գծով ծախս(փոխհատուցում)	4,17	9,256	(129,429)
Տարվա շահույթ(վնաս)		20,765	938,971
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ			
Ակտիվների վերագնահատման աճ(նվազում)			3491008
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		20,765	4,429,979
Շարունակվող գործունեությունից մեկ բաբաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)		3	119
Շարունակվող գործունեությունից մեկ բաբաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ (վնաս)		3	119

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են՝ 05.02.2020թ.

Տնօրեն — Խ. Անտոնյան

Գլխ հաշվապահ — Կ. Մամիկոնյան

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Վերագնահատումից տարբերություն	Պահուստային կապիտալ	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Կուտակված շահույթ/(վնաս)	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,179,822	1,374,703		195,954	(6,756,022)	(4,005,543)
Մնացորդի ուղղում						-
Տարվա շահույթ/(վնաս)					20,765	20,765
Թողարկված բաժնետիրական կապիտալ						-
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ արդյունք						-
Սեփական կապիտալի ավելացում				91,801		
Ներքին շարժեր		(954,482)		(287,755)	1,242,237	-
Շահաբաժիններ						-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,822	420,221	-	-	(5,493,020)	(3,892,977)
Մնացորդի ուղղում						-
Տարվա շահույթ/(վնաս)					938,971	938,971
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ արդյունք		3,491,008				3,491,008
Սեփական կապիտալի ավելացում						
Ներքին շարժեր		(259,652)			259,652	-
Թողարկված բաժնետիրական կապիտալ						-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,822	3,651,577	-	-	(4,294,397)	537,002

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են՝ 05.02.2020թ.

Տնօրեն
Գլխ. Հաշվապահ

Խ. Անտոնյան
Կ. Մամիկոնյան

Հաստատված է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության 12.12.2001թ. թիվ 465 հրամանով տարեկան (ամբողջական փաթեթով միջանկյալ) հաշվետվության ներկայացման համար

Տարածվում է ՀՀ կառավարության 26.11.1998թ. N 740 որոշմամբ սահմանված կազմակերպությունների վրա

Ձև N 4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

առ 01/01/19 - 31/12/19
(ամսաթիվ, ամիս, տարի)

		ծածկագիրը
Կազմակերպության անվանումը	ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ	
Փաստացի գործունեության հիմնական երկու տեսակները		
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը		3912000360
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը		02800538
Չափի միավորը		Մեկ հազար ՀՀ դրամ
Գտնվելու վայրը	Ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հեռախոսը	0226 4 64 27
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հեռախոսը	

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան					
		Գումար	այդ թվում				ԴՄՀ*
			դրամարկղ		բանկային հաշիվներ		
			դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	
1	2	3	4	5	6	7	8
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	165,619	279		165,289	37	14
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	7,348,054	4,349		7,266,149	77,556	
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	1,482,308	250		1,481,218	840	0
	031						
	032						
	033						
	034						
	035						
	036						
	037						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	8,830,362	4,599		8,747,367	78,396	0
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Նյութերի, ապրանքների ձեռք բերման գծով	050	3,562,222	435		1,606,210	1,955,577	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	1,607,974	702		1,602,412	4,861	
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	070	811,736	17,545		794,191		
Վճարումներ բյուջե	080	1,023,787			1,023,787		
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090						
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	17,401	1,990		7,554	7,837	20
	101						
	102						
	103						
	104						
	105						
	106						
	107						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	7,023,121	20,672		5,034,154	1,968,274	20
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	1,807,241	(16,073)		3,713,213	(1,889,878)	(20)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքներից	130	10,000			10,000		
Ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	140						
Շահաբաժինների և տոկոսների ստացումից	150						
Ներդրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160						
	161						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170	10,000			10,000		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	72,016			72,016		
Ֆինանսական ակտիվների ձեռք բերումից, փոխառությունների տրամադրումից	190						
Ներդրումային այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	200						
	201						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	72,016			72,016		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	220	(62,016)			(62,016)		
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Սեփական կապիտալի գործիքների թողարկումից և վերավաճառքից	230						
Ստացված վարկերից և փոխառություններից	240	2,788,603			2,500,000	288,603	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	250						
	251						
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	2,788,603			2,500,000	288,603	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումից	270	4,042,745	90,092		2,458,970	1,493,683	
Վճարված շահաբաժիններ և տոկոսներ	280	526,525			526,525		
Ֆինանսական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	290						
	291						
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	4,569,271	90,092		2,985,485	1,493,683	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	(1,780,668)	(90,092)		(485,495)	(1,205,081)	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	35,443	(106,166)		3,165,702	(3,094,959)	(20)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	330	482				482	(0)
Նվրքին շարժեր**	340		117,400		(3,270,192)	3,152,786	6
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	130,658	11,514		60,798	58,346	

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան					
		Գումար	այդ թվում				ԴՄՀ*
			դրամարկղ		բանկային հաշիվներ		
			դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	
1	2	3	4	5	6	7	8
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	130,658	11,514		60,798	58,346	0
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների հոգուտից	020	10,436,005	658		10,283,192	152,155	
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	558,681	1,150		534,824	22,707	
	031						
	032						
	033						
	034						
	035						
	036						
	037						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	10,994,686	1,808		10,818,016	174,862	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր							
Այլոց, ապրանքների ձեռք բերման գծով	050	5,494,136	165		3,756,298	1,737,673	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	1,838,720	648		1,838,072		
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	070	861,869	12,811		849,058		
Վճարումներ բյուջե	080	1,101,269			1,101,269		
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090						
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	19,112	1,957		9,041	7,752	362
	101						
	102						
	103						
	104						
	105						
	106						
	107						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	9,315,106	15,581		7,553,738	1,745,425	362
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	1,679,580	(13,773)		3,264,278	(1,570,563)	(362)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքներից	130						
Ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	140						
Շահաբաժինների և տոկոսների ստացումից	150						
Ներդրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160						
	161						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170						
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	207,714			207,714		
Ֆինանսական ակտիվների ձեռք բերումից, փոխառությունների տրամադրումից	190						
Ներդրումային այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	200						
	201						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	207,714			207,714		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	220	(207,714)			(207,714)		
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Սեփական կապիտալի գործիքների թողարկումից և վերավաճառքից	230						
Ստացված վարկերից և փոխառություններից	240	763,592				763,592	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	250						
	251						
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	763,592				763,592	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումից	270	1,816,330	122,950			1,693,380	
Վճարված շահաբաժիններ և տոկոսներ	280	395,421			395,421		
Ֆինանսական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	290						
	291						
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	2,211,751	122,950		395,421	1,693,380	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	(1,448,159)	(122,950)		(395,421)	(929,788)	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	23,707	(136,723)		2,661,143	(2,500,351)	(362)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	330	326				324	2
Ներքին շարժեր**	340		126,050		(2,628,322)	2,501,606	666
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	154,691	841		93,619	59,925	306

Ղեկավար _____ Խաչատուր Անտոնյան
անուն ազգանուն

կ.տ

Գլխավոր հաշվապահ _____ Կարինե Մամիկոնյան
անուն ազգանուն

Ծանոթագրություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալից մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա համար

1. Տեղեկատվություն ընկերության մասին

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» Բաց Բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) շահույթ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է 1995թ հուլիսի 31-ին:

Ընկերության գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Ընկերության գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Ընկերության հիմնական գործունեության տեսակներն են՝

ա) Պողպատե ձուլվածքների արտադրություն

բ)

գ)

դ)

ե)

Ընկերության աշխատակիցների թվաքանակը 2019թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է ...__389__...մարդ :

2. Պատրաստման հիմունքները

2.1 Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան վարվող հաշվապահական գրանցումների հիման վրա՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համաձայն ներկայացնելու նպատակով:

ՖՀՄՍ -ները Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից ընդունված Ստանդարտները և մեկնաբանություններն են, որոնք ներառում են.

- Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները (IFRS)
- Հաշվապահական հաշվառման Միջազգային Ստանդարտները (IAS)
- Մեկնաբանությունները՝ թողարկված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Մեկնաբանությունների Կոմիտեի կողմից:

2.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

2.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների, օգուտների և վնասների միջոցով արտահայտվող ներդրումների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումների, որոնք չափվում են իրական արժեքով:

2.4. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն (դրամ) է, որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը: Դրամով ներկայացված ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազարների ճշտությամբ:

2.5. Դատողությունների, գնահատումների և ենթադրությունների կիրառում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ համապատասխան կազմման համար Ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

3. Նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

Ներկայացման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ ՖՀՄՍ) և կիրառվում է սկզբնական արժեքի հիմունքը բացառությամբ, որոշ վերագնահատված ակտիվների և ֆինանսական գործիքների: Սկզբնական արժեքը ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին վճարված (վճարվելիք), ստացված (ստացվելիք) դրամական միջոցների չափն է, իսկ ոչ դրամային հատուցման դեպքում՝ հատուցման իրական արժեքը:

Ստորև ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման հիմնական քաղաքականությունները.

3.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություններում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին:

Ակտիվը համարվում է ընթացիկ, երբ

ա) ակնկալվում է այն իրացնել, վաճառել կամ սպառել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,

բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,

գ) ակնկալում է այն իրացնել հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում

դ) այն դրամական միջոց է կամ դրամական միջոցների համարժեք, բացառությամբ երբ դրա փոխանակումը կամ օգտագործումը՝ պարտավորություն մարելու նպատակով, սահմանափակված է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիսների ընթացքում:

Բոլոր այլ ակտիվները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Պարտավորությունը համարվում է ընթացիկ, երբ

ա) ակնկալվում է այն մարել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,

բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,

գ) ենթակա է մարման հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում

դ) կազմակերպությունը չունի անվերապահ իրավունք՝ հետաձգելու մարումը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիս:

Բոլոր այլ պարտավորությունները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում ծախսերը ներկայացվում են ըստ գործառնության դասակարգմամբ:

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում է միայն մեկ տարվա համադրելի տեղեկատվություն:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում և ներկայացվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում տոկոսների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում շահաբաժինների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Ֆինանսական հաշվետվություններում էական տեղեկատվությունը ներկայացվում է առանձին:

3.2 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Ինքնարժեքը հաշվարկվում է "Առաջին մուտք առաջին ելք" /ԱՄԱԵ/ կամ միջին կշռված արժեքի բանաձևով և ներառում է ձեռբերման արժեքը, վերամշակման ծախսումները և այլ ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են պաշարները գտնվելու վայր հասցնելու և վիճակի բերելու համար: Պատրաստի և անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքում ներառվում են նաև արտադրական վերադիր ծախսումները հիմնվելով արտադրական նորմատիվային ցուցանիշների վրա: Արտադրական նորմատիվները հաստատվում են տնօրինության կողմից և ենթակա են պարբերական վերանայման:

Իրացման զուտ արժեքը դա սովորական գործունեության ընթացքում հնարավոր վաճառքի գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կազմակերպությունում արտադրանքը թողարկվում է շարունակական հիմունքով մեծ քանակությամբ, ուստի փոխառության ծախսումները չեն կապիտալացվում:

Պաշարների նյութեր բաժնում ներառվում են նաև այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Դրանք են պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, արտադրական և տնտեսական գույքը, ժամանակավոր կառույցները, հատուկ հագուստը և կոշկեղենը, անկողնային պարագաները, ճաշարանային սպասքը և այլն: Այս ակտիվները ապաճանաչվում են դրանց շահագործումը սկսելու պահին:

3.3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերը հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է հիմնական միջոցի միավորի ձեռքբերմանը կամ կառուցմանը վերաբերող բոլոր այն ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են այն աշխատանքային վիճակի բերելու համար: Սկզբնական արժեքը իր մեջ կարող է ներառել նաև փոխառության ծախսումները (տես փոխառության ծախսումներ բաժինը), ինչպես նաև ապատեղակայման, քանդման, և տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումների գումարը (տես պահուստներ բաժինը), ինչպես նաև ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը:

Հիմնական միջոցների հետագա ծախսումները՝ ներառյալ նշանակալի մասերի փոխարինման արժեքը ավելացվում են ճանաչված հիմնական միջոցի արժեքին, եթե հավանական է դրա գծով ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսք և արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները՝ ներառյալ մանր դետալների ծասխումները ճանաչվում են ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Հողամասը և շենքերը առանձին ակտիվներ են դիտարկվում և հաշվառվում են առանձին-առանձին, նույնիսկ երբ դրանք ձեռք են բերվում միասին:

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքը որոշվում է որպես այն գումարը, որով հնարավոր կլիներ վաճառել ակտիվը տվյալ պահին, եթե լիներ այն տարիքի և վիճակի, որն ակնկալվում էր, որ կլիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում:

Այն դեպքերում, երբ ակտիվը օգտակար ծառայության վերջում որպես թափոն չունի զգալի արժեք, և գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը գերազանցում է մնացած տնտեսական ծառայության ժամկետի 80%-ը, ապա մնացորդային արժեքը գնահատվում է 0:

Մաշվածության մեթոդը արտացոլում է այն մոդելը, որով կազմակերպությունը ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները: Եթե գնահատման պահին տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ, ապա մաշվածության հաշվարկման համար օգտագործվում է ուղիղ գծային մեթոդը: Առանձին բաղադրիչների համար կարող է հաշվարկվել առանձին մաշվածություն:

Յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում կազմակերպության տնօրենի հրամանով ստեղծված հանձնաժողովների կողմից վերանայվում են հիմնական միջոցների մնացած օգտակար ծառայության ժամկետները, մնացորդային արժեքները և մաշվածության հաշվառման մեթոդները:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունները որոշելու համար կազմակերպությունն առաջնորդվում է ըստ դասերի հետևյալ ուղեցույցերով.

- Շենքեր շինություններ 20 տարի,
- Մեքենա-սարքավորումներ 5 տարի,
- Բեռնատար ավտոմեքենաներ 5 տարի,
- Մարդատար ավտոմեքենաներ 8 տարի,
- Տնտեսական և գրասենյակային գույք 8 տարի,
- Համակարգչային տեխնիկա 5 տարի
- Հոսքային գծեր և ռոբոտատեխնիկա 8 տարի
- Վերագնահատումից տարբերություն:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկը սկսվում է, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, և դադարում է ակտիվի որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելուց և ակտիվն ապաճանաչելուց:

3.4. Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույք է համարվում այն գույքը (հող կամ շինություն), որը պահվում է վարձակալությունից և/կամ դրա արժեքի աճից եկամուտ վաստակելու նպատակով: Ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով և կիրառվում է հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքի մոդելով հաշվառման կանոնները ըստ ՀՀՄՍ 16-ի:

3.5. Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և օտարման խումբ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները (կամ օտարման խումբը) դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվ, երբ դրանց հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման վաճառքի ձևով և վաճառքի տեղի ունենալը շատ հավանական է:

Հիմնական միջոցի, ոչ նյութական ակտիվի, ներդրումային գույքի, բաժնեմասնակցության կամ սկզբնական արժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումների, ինչպես նաև օտարման խումբ կազմող ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգման համար անհրաժեշտ է, որ ակտիվը (կամ խումբը) իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառելու համար և ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում խելամիտ գնով:

Որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվ կամ օտարման խմբի բաղադրիչ վերադասակարգումից անմիջապես առաջ ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաչափվում են ըստ համապատասխան ՖՀՄՍ-ների և ակտիվի կամ պարտավորության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Հետագայում դրանք չափվում են վերադասակարգման պահի հաշվեկշռային արժեքից և հաշվետու ամսաթվի իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով: Այս վերաչափումները ամբողջությամբ ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

3.6. Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներն ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորմամբ ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ձեռնարկատիրական գործունեության ձեռքբերման օրվա իրական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված հետազոտության ծախսումները՝ նրանք, որոնք կատարվում են նոր գիտական կամ տեխնիկական գիտելիքներ և իմացություն ձեռքբերելու ակընկալիքով, ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված մշակման ծախսումները՝ նրանք, որոնք կատարվում են նոր կամ էականորեն բարելավված նյութերի, սարքավորումների, արտադրատեսակների, գործընթացների, համակարգերի կամ ծառայությունների ստեղծումը պլանավորելու և նախագծելու համար, ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվ միայն այն դեպքում երբ.

- ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել,
- առկա է ակտիվը ավարտուն վիճակի հասցնելու, օգտագործելու կամ վաճառելու տեխնիկական իրագործելիությունը, ղեկավարության մտադրությունն ու կարողությունը,
- ապահովված է մշակումն ավարտելու համար անհրաժեշտ ռեսուրսների առկայությունը,
- հնարավոր է ցուցադրել այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու ապագա տնտեսական օգուտներ:

Մնացած մշակման ծախսումները ճանաչվում են որպես ժամանակաշրջանի ծախս:

Ամորտիզացիան հաշվառվում է գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում ուղիղ գծային մեթոդով, եթե տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները որոշվում են ղեկավարության կողմից կատարված կանխատեսումների և ֆինանսական պլանավորման հիման վրա: Օգտակար ծառայությունն ու ամորտիզացիոն մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր տարվա վերջում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները 3 – 10 տարի են:

Ոչ նյութական ակտիվների հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք ավելացնում են ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսքը: Մնացած բոլոր հետագա ծախսումները՝ ներառյալ տարեկան վճարներն ու ներստեղծված ապրանքանիշերը ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

3.7. Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվներին գծով կատարվում է վերլուծություն արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Արժեզրկման հայտանիշի առկայության դեպքում գնահատվում է այդ ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես իրական արժեքից (հանած վաճառքի անհրաժեշտ ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների ապագա հոսքերը հաշվարկվում են ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որը սովորաբար կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն է:

Երբ առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, ապա փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Կորպորատիվ ակտիվները բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին խելամիտ և հետևողական բաշխման հիմունքով, որը սովորաբար հաշվեկշռային արժեքների համամասնությունն է:

Անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների, անավարտ ոչ նյութական ակտիվների և գուդվիլի արժեզրկումը ստուգվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները:

Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

3.8. Արտաժույթ

Կազմակերպության գործունեության ֆունկցիոնալ արժույթ է համարվում ՀՀ դրամը, քանի որ գործունեությունը հիմնականում ծավալվում է ՀՀ տարածքում: ՀՀ դրամն է հանդիսանում նաև կազմակերպության ներկայացման արժույթը:

Արտարժույթով գործառնությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ճանաչման պահի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Հետագա հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ դրամային հոդվածների մնացորդները վերահաշվարկվում են հաշվետու ամսաթվի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթով գործարքների և՛ սկզբնական ճանաչման համար և՛ հետագա վերաչափման համար կիրառվող սփոթ փոխարժեք է համարվում ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված տվյալ օրվա հաշվարկային փոխարժեքը:

3.9. Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի արժեքի մաս: Այլ փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս:

Այն ակտիվն է համարվում որակավորվող, որին անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված (սովորաբար 6 ամսից ոչ պակաս) որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման կամ վաճառքի համար:

Փոխառության ծախսումները կարող են չկապիտալացվել, երբ շարունակական հիմունքով արտադրվող պաշարների անկախ արտադրական պրոցեսի տևողությունից և կենսաբանական ակտիվի հետ են կապված:

Կապիտալացվող փոխառության ծախսումները նվազեցվում են բացառապես որակավորվող ակտիվ ձեռքբերելու նպատակով ստացված փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումներից ստացված եկամուտների չափով:

3.10. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների բաղկացուցիչներ են համարվում դրամական միջոցները դրամարկղում, դրամական միջոցները ճանապարհին, ցպահանջ հաշիվների մնացորդները, մինչև 3 ամիս մարման ժամկետով հեշտ իրացվելի և ցածր ռիսկային ֆինանսական ներդրումների մնացորդները, ինչպես նաև բանկային օվեդրաֆտները: Վերջիններիս մնացորդները արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ընթացիկ պարտավորություններ բաժնում:

3.11. Հաստույթ

Հաստույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաստույթը ներկայացվում է զեղչերի, հետ վերադարձի և քանակային զիջումների ազդեցության ճշգրտված գումարով:

Վաճառքից հաստույթը ճանաչվում է այն պահին, երբ փոխանցվում են սեփականության հետ կապված նշանակալի ռիսկերն ու հատույցները, ակընկալվում է տնտեսական օգուտների ներհոսք, ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, չի պահպանվում վերահսկողություն ապրանքների նկատմամբ և հաստույթի գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ռիսկերն ու հատույցները համարվում են փոխանցված այն պահին, երբ ապրանքները ստացվում են հաճախորդի կողմից: Այնուամենայնիվ արտահանումների դեպքում ռիսկերն ու հատույցները փոխանցվում են այն պահին, երբ ապրանքները փոխանցվում են տրանսպորտային կազմակերպությանը, քանի որ սովորաբար այդ ապրանքները ենթակա չեն հետ վերադարձման: Առանձին գործարքներում կարող են սահմանվել հատուկ արտոնյալ պայմաններ, որոնց պատճառով ռիսկերի և հատույցների փոխանցման պահը հետաձգվի:

Եթե վճարման ժամկետը հետաձգվում է 60 օրից ավել ժամանակահատվածով, ապա հաստույթը չափվում է ակընկալվող հատուցման զեղչված արժեքով կիրառելով պայմանական տոկոսադրույքը:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը գերազանցում է սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում այն դրույքը, որը զեղչում է սպասվող վճարումների գումարը՝ հասցնելով վաճառքի ընթացիկ գնին:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը չի գերազանցում սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում նմանատիպ պայմաններով ֆինանսական գործիքի գերակշռող եկամտաբերության դրույքը:

Մինչև 60 օր վճարման ժամկետով իրացումների դեպքում տոկոսների հաշվարկ չի կատարվում և հաստույթը ճանաչվում է հատուցման անվանական արժեքով:

Ծառայությունների մատուցումից հաստույթը ճանաչվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ավարտվածության աստիճանի հիմունքով: Այն դեպքերում, երբ ավարտվածության աստիճանը հնարավոր չէ չափել, հաստույթը ճանաչվում է միայն կատարված այն ծախսումների չափով, որոնք կփոխհատուցվեն:

Այն դեպքերում, երբ դա հնարավոր է ավարտվածության աստիճանը որոշվում է կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների հարաբերակցությամբ: Մնացած դեպքերում ավարտվածության աստիճանը որոշվում է տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված աշխատանքների ուսումնասիրությամբ:

Տոկոսային հաստույթը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքով, այնպես ինչպես նկարագրված է ըստ ՀՀՄՍ 39-ում:

3.12. Պետական շնորհներ

Պետական շնորհները ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ՝ ներկայացվելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորություններ բաժնում, այն պահին, երբ կա բավարար հավաստիացում, որ կազմակերպությունը ստանալու է շնորհը և բավարարելու է դրան կից պայմանները:

Այն շնորհները, որոնց հիմնական պայմանն է գնել, կառուցել կամ այլ կերպ ձեռքբերել երկարաժամկետ ակտիվ (ակտիվներին վերաբերող շնորհներ), սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները (եկամուտներին վերաբերող շնորհներ) սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում սիստեմատիկ հիմունքով՝ համապատասխան այն ծախսումների ծախս ճանաչմանը, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են:

Պետական շնորհները, որոնք տրամադրվում են ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն, պետք է ճանաչվեն շահույթ/վնասում այն պահին, երբ դառնում են ստացման ենթակա:

3.13. Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք կազմակերպությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել և որը կատարելու համար պահանջվում է տնտեսական օգուտների արտահոսք:

Երաշխիքների և անբարենպաստ պայմանագրերի գծով պահուստները չափվում են պարտականությունը կատարելու համար անհրաժեշտ միջոցների իրական արժեքի լավագույն գնահատականի հիման վրա՝ ելնելով անցյալ փորձից և ապագա ակընկալիքներից: Գնահատումը կատարվում է տնօրենի հրամանով կազմված հանձնաժողովների կողմից:

Ապատեղակայման և տեղանքի բարեկարգման գծով պահուստները չափվում են գնահատված գումարի ներկա արժեքով, եթե պահուստի ժամկետը գերազանցում է 5 տարին: Այսպիսի դեպքերում որպես զեղչման դրույք սովորաբար համարվում է կազմակերպության լրացուցիչ փոխառություն ներգրավվելու տոկոսադրույքը:

Արձակուրդային վճարների և հավանական պարգևավճարների գծով պահուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ելնելով ընթացիկ և սպասվող աշխատավարձերի գումարից, աշխատանքային օրենսդրության պահանջներից և այլ կանխատեսումներից: Զուգահեռ ստեղծվում է նաև պահուստ արձակուրդային վճարների կամ պարգևավճարների մասով գործատուի կողմից կատարվելիք սոցիալական ապահովության վճարների համար:

3.14. Էական սխալներ

Էական սխալներ՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանում բացահայտված սխալներ են, որոնք այնպիսի նշանակություն ունեն, որ նախորդ մեկ կամ ավելի ժամանակշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն կարող այլևս արժանահավատ համարվել, իրենց ներկայացման թվի դրությամբ:

Նախորդող ժամանակաշրջաններին վերաբերող էական սխալների ուղղման գումարը պետք է արտացոլվի հաշվետու ժամանակաշրջանի հաշվետվությունում, ճշտելով չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդը:

3.15. Ֆինանսական գործիքներ

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները ու ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով և դասակարգվում են հետևալ կատեգորիաներում՝ ելնելով գործարքի նպատակից և ղեկավարության ակընկալիքներից.

Ֆինանսական ակտիվներ

- Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,
- Տրամադրված փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

- Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Կանոնավոր կերպով գնումների և վաճառքների դեպքում ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում են առևտրի ամսաթվին:

Վարկերի և փոխառությունների գծով ֆինանսական ակտիվները ու պարտավորությունները ճանաչվում են դրանց տրամադրման ամսաթվին:

Ֆինանսական գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառվում են համապատասխան ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական արժեքում, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Վերջիններիս դեպքում դրանք ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է շուկայի հիման վրա: Սակայն պարտքային գործիքի շուկայի բացակայության դեպքում իրական արժեքը հաշվարկվում է որպես սպասվող հոսքերի ներկա արժեք որոշված նմանատիպ գործիքի միջին շուկայական տոկոսադրույքով: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական գործարքի տոկոսադրույքը տարբերվում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքի միջին շուկայական տոկոսադրույքից, սակայն տարբերությունը չի գերազանցում շուկայական դրույքի 20%-ը, ապա ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական արժեքը համարվում է ճանաչման օրվա դրությամբ իրական արժեք:

Անտոկոս կամ ցածր տոկոսով ստացված ցպահանջ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեք է համարվում վարկի կամ փոխառության անվանական արժեքը, քանի որ դրանք ենթակա են մարման ցանկացած պահին՝ հնարավորության առկայության դեպքում, և կազմակերպության ղեկավարությունը ակընկալում է մարել դրանք շատ կարճ ժամկետներում:

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքով և համապատասխան ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում ներկայացվում են որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս, եթե չեն ներառվում որակավորվող ակտիվի ինքնարժեքում համաձայն ՀՀՄՍ 23-ի: Այնուամենայնիվ ֆինանսական հաշվետվություններում շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով հաշվարկված տոկոսները չեն առանձնացվում իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացող օգուտից կամ վնասից:

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են միայն այն դեպքում, երբ առկա է գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և ղեկավարությունը մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

3.16. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվների համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դիտարկվում է որևէ արժեզրկման հայտանիշի առկայությունը: Ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկման, եթե սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերը /արժեզրկման հայտանիշ/ վկայում են այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի գծով սպասվող դրամական ներհոսքերը կարող են անբարենպաստ փոխվել:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումը հաշվարկվում է որպես հաշվեկշռային արժեքի և վերանայված դրամական հոսքերի զեղչված արժեքի, հաշվարկված սկզբնական տոկոսադրույքով, տարբերությունը:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումը գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ ելնելով համանման պարտքային բնութագրեր ունեցող պարտքերի պատմական կորուստների փորձից:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը նվազում է որպես հետևանք մի դեպքի, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը ենթակա է հակադարձման, բացառությամբ որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնային գործիքների:

4.Բացահայտումներ էական հոդվածների վերաբերյալ

4.1 Հիմնական միջոցներ

000 դրամ

	Շենքեր	Կառուցվածքներ	Փոխանցող հարմ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրատնտեսական գույք	Հողամաս	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	2138251	144412	595791	4608393	91216	93300	34100	11719520	19424983
Ավելացումներ այդ թվում	10329	5993	8560	59795		13506		142773	240956
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			648	9863	2625			2510	15646
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	2148580	150405	603703	4658325	88591	106806	34100	11859783	19650293
Ավելացումներ այդ թվում	4435199	11775	20309	5631786	117367	32		155778	10372246
Վերագնահատումից	4363760								4363760
Նվազեցումներ	443824		620	409317				673	854434
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ	6139955	162180	623392	9880794	205958	106838	34100	12014888	29168105
Կուտակված մաշվածություն									
Առ 31 դեկտեմբերի 2017.	244437	11370	54149	811785	14297	9677		5330703	6476418
Տարվա մաշվածությունը ա	94878	6829	32225	270909	3845	20842		1336429	1765957
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			414	3409	981			130	4934
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	339315	18199	85960	1079285	17161	30519	0	6667002	8237441
Տարվա մաշվածությունը ա	96134	7066	35082	802900	7403	12469		1374404	
Վերագնահատումից									
Նվազեցումներ	434503		2234	35839					
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	946	25265	118808	1846346	24564	42988	0	8041406	10100323
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	1809265	132206	517743	3579040	71430	76287	34100	5192781	11412852
Առ 31 դեկտեմբեր 2019թ.	6139009	136915	504584	8034448	181394	63850	34100	3973482	19067782

4.2 Ոչ նյութական ակտիվներ

000 դրամ

	Լիցենզիա	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.		883	23772	24655
Ավելացումներ այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	0	883	23772	24655
Ավելացումներ այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ	0	883	23772	24655
Կուտակված մաշվածություն				
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.		883	23243	24126
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում			529	529
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	0	883	23772	24655
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	0	883	23772	24655
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	0	0	0	0
Առ 31 դեկտեմբեր 2019թ.	0	0	0	0

4.3 *Պաշարներ*

000 դրամ

	31.12.2018թ.	31.12.2019թ.
Հումք և նյութեր	1322017	1853810
Կենսաբանական ակտիվներ		
Անավարտ արտադրանք	712924	2167506
Պատրաստի արտադրանք	1402792	448947
Ապրանք		
Ընդամենը	3437733	4470263

4.4 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.18թ.	**31.12.19թ.**
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, այդ թվում	**888302**	**1048727**
1. Տրված կանխավճարներ	369868	418019
2. Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	510125	620214
3. Դեբիտորական պարտքեր մատուցված ծառայությունների գծով		
4. Դեբիտորական պարտքեր այլ պաշարների վաճառքների գծով		
4. Դեբիտորական պարտքեր ապահովագրական հատուցումների գծով		
5. Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	2280	2129
• *ԱԱՀ*		
• *Եկամտահարկ*		
• *Ակցիզային հարկ*	1053	
• *Գույքահարկ*		1302
• *Հողի հարկ*		
• *Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ*		
• *Այլ պարտադիր վճար*	1227	827
6. Այլ դեբիտորական պարտքեր	6029	8365
Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստ		
Զուտ առևտրային դեբիտորական պարտքեր	888302	1048727

Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստի շարժը ներկայացվում է ստորև

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	-	
Տարվա ընթացքում պահուստի աճ		
Պահուստի ծախսա	-	
Տարեվերջի մնացորդ	0	

4.5 Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.1219թ.
Դրամարկղ	11514	841
Բանկային հաշիվներ	119144	153850
Ընդամենը	130658	154691

4.6. Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալի զուտ գումարը

4.6.1. Հայտարարված և վճարված կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության կողմից հիմնադրման ժամանակ հայտարարվել են -7865480- հատ սովորական բաժնետոմս յուրաքանչյուրը 150 դրամի, որից վճարվել են 7865480 հատ 1179822 հազ. դրամի բաժնետոմսերը: Չվճարված բաժնետոմսեր չկան:

4.7. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	12563	10769
Շնորհի ստացում		
Շնորհի ծախսում	1794	1794
Մնացորդը տարեվերջին	10769	8975

4.8. Երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ

4.8.1. Երկարաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.18թ.			31.12.19թ.		
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս
Մնացորդը տարեսկզբին	7988714	7988714		6430107	6430107	
Ստացվել է տարվա ընթացքում	132731	132731		782775	782775	
Մարվել է տարվա ընթացքում	1691338	1691338		1840773	1840773	
Մնացորդը տարեվերջին	6430107	6430107	0	5372109	5372109	

4.8.2. Երկարաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.18թ.			31.12.19թ.		
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս
Մնացորդը տարեսկզբին	8136144	8136144		11052434	11052434	
Ստացվել է տարվա ընթացքում	3044698	3044698		543894	543894	
Մարվել է տարվա ընթացքում	128408	128408		193499	193499	
Մնացորդը տարեվերջին	11052434	11052434		11402829	11402829	0

4.9. Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ

4.9.1. Կարճաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	0	
Ստացվել է տարվա ընթացքում		
Մարվել է տարվա ընթացքում		
Մնացորդը տարեվերջին	0	0

4.9.2. Կարճաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	6158918	3916123
Ստացվել է տարվա ընթացքում	417960	102015
Մարվել է տարվա ընթացքում	2660755	931738
Մնացորդը տարեվերջին	3916123	3086400

4.10 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր, այդ թվում	**3440536**	**3377364**
1. Ստացված կանխավճարներ	688940	1039183
2. Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	2681919	2124905
3. Կրեդիտորական պարտքեր ասոցացված ծառայությունների գծով		
4. Կրեդիտորական պարտքեր պարտքեր այլ կապակցված կազմակերպությունների գծով		
5. Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	8558	143472
• *ԱԱՀ*		120222
• *Եկամտահարկ*	4725	22401
• *Գույքահարկ*	1808	
• *Հողի հարկ*	148	133
• *Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ*	1443	291
• *Այլ պարտադիր վճար*	434	425
6. Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	59875	68432
7. Կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոց.ապ.գծով	1244	1372
8. Այլ կրեդիտորական պարտքեր		

4.11 Պահուստ

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Պահուստ արձակուրդային վճարման գծով		
Աշխատավարձ	29273	27814
Կենսաթոշակային ֆոնդ		

4.12. Հասույթ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Արտադրանքի իրացում	6535650	9529245
Ապրանքի իրացում		
Ծառայությունների մատուցում		
Ընդամենը	6535650	9529245

4.13. Վաճառքի ինքնարժեք

'000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	605404	727575
Մաշվածության ծախս	1638956	2656349
Նյութական ծախսեր	2722095	2576572
Այլ ծախսեր	1201062	1708477
Ընդամենը	6167517	7668973

4.14.Այլ եկամուտներ

'000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Հիմնական միջոցների օտարումներից օգուտ		
Պաշարների օտարումից եկամուտ	922865	241585
Ֆինանսական ներդրումից Տոկոսային եկամուտ	729	247
Նյութական վնասի փոխհատուցումից եկամուտ		
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	59572	202352
Պարտավորության ներումից եկամուտ		
Հաշվետու տարվա հարկային տույժերի և տուգանքների ներումից եկամուտ		
Դեբիտորական պարտքերի պահուստի հակադարձումից		
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից օգուտ		
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	1794	1794
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից եկամուտ	1947	322
Ոչ գործառնական հեջավորման գործիքների վերաչափումից օգուտներ		
Գործառնական վարձակալությունից	2400	2400
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	5704	24
Այլ եկամուտներ	14313	6209
Ընդամենը	1009324	454933

4.15. Վարչական և այլ ծախսեր

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
1. Վարչական ծախսեր, այդ թվում	197252	206819
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	111387	111801
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ		
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր	10505	6826
Գործուղման , ներկայացուցչական և վերապատրաստման ծախսեր	8502	1450
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	2292	2705
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	33646	45615
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	1480	660
Բանկային, ապահովագրության, պահպանության և տրանսպորտային ծախսեր	21159	24863
Չփոխհատուցվող ծախսեր հարկերից և տուրքերից	8281	5675
Վարչական այլ ծախսեր		7224
2. Իրացման ծախսեր	21600	26735
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին		
Պահեստում գտնվող արտադրանքի,ապրանքների փաթեթավորման, տեսակավորման և պահպանման ծախսեր		
Բանկային ծառայությունների ծախսեր, ապահովագրության ծախսեր		
Տրանսպորտային և բեռնափոխադրման ծախսեր	21600	25884
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր		
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր		
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր		
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր		400
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր		
Այլ իրացման ծախսեր		451
3. Գործառնական այլ ծախսեր	727699	190609
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի ստեղծման ծախսեր		
Այլ պաշարների օտարումից վաճառքներից ծախսեր	713012	180763
Անհուսալի դեբիտորական պարտքի դուրս գրում	8321	162
Պաշարների արժեքի փոփոխություններից ծախսեր		
Վարձակալության ծախսեր		
Երաշխիքային սպասարկման և վերանորոգման գծով ծախսեր		
Ծախսեր տուժերից, տուգանքներից, դատական ծախսեր	4126	8470

Արժեքների պակասորդներ և փչացումից կորուստներ, խոտանված ապրանքի հետ կապված ծախսեր		
Գործառնական այլ ծախսեր	2240	1214
4. Այլ ոչ գործառնական ծախսեր	3410	2205
Ակտիվների վերագնահատումից և վերաչափումից ծախս		
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	3410	2205
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս		
Այլ ծախսեր		
Ընդամենը	949961	426368

4.16. Ֆինանսական ծախսեր

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Ստացված վարկերի հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ	415987	820437
Ստացված փոխառությունների հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	415987	820437

4.17. Շահութահարկի գծով ծախս

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Ընթացիկ հարկ	6922	194050
Հետաձգված հարկ	16178	
Հարկային ակտիվ		64621

5.Ֆինանսական գործիքներ

5.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.15-ում:

5.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Փոխառություններ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	516154	628579
Մնացորդը դրամարկղում և բանկում	130658	154691
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ընդամենը	646812	783270

Ֆինանսական պարտավորություններ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.19թ.
Վարկեր և փոխառություններ	3916123	8458509
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2741794	2193337
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Ընդամենը	6657917	10651846

Տես՝ ծանոթագրություն 3.15-ը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական գործիքի կատեգորիայի գծով հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նկարագրության համար:

6. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ընկերությունն իր բնականոն գործունեության ընթացքում ենթարկվում է պարտքային և իրացվելիության ռիսկերի:

7.Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

7.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի դիմաց երաշխիքներ չի պահանջում:

2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստը կազմել է ..... հազար դրամ:

7.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է Ընկերության կողմից իր պարտվորությունները ժամանակին մարելուն և անմիջականորեն կապված է Ընկերության դրամական միջոցների հավաքագրման հետ, ինչը նկարագրված է վերը նշված պարտքային ռիսկերում:

8. Իրական արժեք

Ղեկավարության համոզմամբ՝ ֆինանսական հաշվետվություններում ամորտիզացված արժեքով ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները գրեթե հավասար են դրանց իրական արժեքին:

9. Պայմանականություններ

9.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթ ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

10. Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը՝ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման արդյունքում հասցված վնասի ապահովագրություն չունի: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական դրության վրա:

11. Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա է են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոնշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

Ընկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել բնակչությունից դեբիտորական պարտքերի ժամանակին հավաքագրումը, խաթարված հեղինակությունը, ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Ընկերության իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

12. Կապակցված կողմեր և գործարքներ նրանց միջև

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են.

12..1 Վերահսկողության փոխհարաբերություն

Ընկերությունը մայր, դուստր, ասոցացված կազմակերպություն չունի և չի վերահսկվում (այդ թվում նշանակալից ազդեցության) այլ կազմակերպության կողմից:

Բաժնետոմս 49.35%-ը պատկանում է ՀՀ քաղաքացի Միխայիլ Հարությունյանին և մյուս 49.35% -ը MORACO HOLDINGS LIMITED :

000 դրամ

Գործարքի անվանումը և ԱԱՀ	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարվող մնացորդ	Չմարվող մնացորդ
	31/12/19	31/12/18	31/12/19	31/12/18
Միխայիլ Հարությունյան			4552038	4689034
Փոխառության ստացում՝		2605701		
Փոխարժեքային տարբերություն	-14046	413		
Փոխառության մարում	122950	90092		
MORACO HOLDING LIMITED			141582	142192
Փոխառության ստացում՝				
Փոխարժեքային տարբերություն	-4210	-6616		
Փոխառության տոկոս	3600	3709		

12.2. Ղեկավարության հատուցումները

Ընկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմը ստացել է հետևյալ հատուցումները, որոնք ներառված են անձնակազմի գծով ծախսումներում (տես ծանոթագրություն 5).

000դրամ

	31/12/18		31/12/19	
ԱԱՀ	Աշխ.	Կենս. ֆոնդ.	Աշխ.	Կենս. ֆոնդ
Տնօրեն -Խ. Անտոնյան	7251		9999	
Փոխտնօրեն - Վ. Նիկոյյան	5465		6719	
Գլխ. Հաշվապահ - Կ. Մամիկոնյան	5191	64	5707	133
Ընդամենը				

12.3 Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Մայր, դուստր կամ ասոցացված կազմակերպությունների և այլ կազմակերպությունների գծով

000 դրամ

Անվանումը	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարվող մնացորդ	Չմարվող մնացորդ
	31/12/19	31/12/18	31/12/19	31/12/18
			861339	1620177
Մետէքսիմ ՄՊՀ				

Փոխառության ստացում		260585		
Փոխառության մարում	712063	2515468		
Փոխարժեքային տարբերություն	-22221			
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերում	2061209	1218026		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման դիմաց վճարում	2085763	1265504		
Վաճառք	1140473	27926		
Վաճառքի գծով դեբ պարտքի մարում	1140473	73867		
Միկմետալ ՓԲԸ			2501878	2671092
Փոխառության ստացում	47337	4517		
Փոխառության մարում		4716		
Փոխարժեքային տարբերություն	-3977			
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերում	330033	838191		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման դիմաց վճարում	892850	148		
Վաճառք	5783015	2949011		
Ստացված կանխավճար	6133258	2681924		

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են՝ 05.02.2020թ.

Տնօրեն՝ Խ. Անտոնյան
Գլխ. Հաշվապահ՝ Կ Մամիկոնյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«ԷԿՈՆՈՄԻԿՍ ԱՈՒԴԻՏ»
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ECONOMICS AUDIT

REPUBLIC OF ARMENIA

«ECONOMICS AUDIT»

LIMITID LIABILITY
COMPANY

Աուդիտորական ծառայությունների իրականացման Լիցենզիա ԱԾ N 085
Տրված՝ 15.12.2010թ ՀՀ Ֆինանսների նախարարության կողմից

378240, ՀՎՀՀ 01572702 , h/h 15100-11308230100
ք. Երևան, Խանջյան 47/8

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Ասկե Գրուպ» ԲԲԸ բաժնետերերին

Աուդիտորի կարծիքը

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ասկե Գրուպ» ԲԲԸ այսուհետ «Ընկերություն» ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այս ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք ընկերությունից՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջներին համապատասխան համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները համաձայն այդ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի ընկերությունը լուծարելու կամ ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվության աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական , երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացված աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում կասկածամտություն: Ի լրումն մենք նաև՝

-Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք կհանդիսանան աուդիտորի կարծիք արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերելու ռիսկը ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

-Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

-Գնահատում ենք կիրառած հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
-Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելը, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատում արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե աուդիտորը եզրահանգում է, որ առկա է էական անորոշություն, ապա պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, իսկ եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ապա ձևափոխել կարծիքը: Աուդիտորի եզրահանգումները հիմնված են մինչև աուդիտորի եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը
-Երբ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են ճշմարիտ ներկայացման հիմունքի համաձայն, գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործառույթների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը
-ի լրումն այլ հարցերի կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցում ենք աուդիտորի առաջադրանքների պլանավորած շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի ներառյալ ներքին հսկողության վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Տնօրեն
Արմինե Գրիգորյան
<< Էկոնոմիկս աուդիտ>> ՍՊԸ
ք. Երևան, Խանջյան 47/8
2019թ. Հունվարի 31

Աուդիտոր
Վաչե Հովսեփյան

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ

	2018թ.	2017թ.
Ակտիվ		
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		
Հիմնական միջոցներ	11412852	12948565
Կենսաբանական ակտիվներ		
Ներդրումային գույք		
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	5137498	4015490
Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ	0	529
Բաժնեմասնության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ		
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ	68	68
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	16550418	16964652
Ընթացիկ ակտիվներ		
Պաշարներ	3437733	2910357
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	888302	1384576
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ շահութահարկի գծով		3099
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ		
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում	130658	165619
Այլ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ		
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	82859	63,629
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	4539552	4527280
Ընդամենը ակտիվներ	21089970	21491932

Տնօրեն՝ Խ. Անտոնյան

Գլխ. հաշվապահ՝ Կ. Մամիկոնյան

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(շարունակություն)

Հազար դրամ

Պասիվ	2018թ	2017թ
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		
Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալ	1179822	1179822
Էմիսիոն եկամուտ		
Վերագնահատման պահուստ	420221	1374703
Կուտակված շահույթ (վնաս)	-5493020	-6756022
Պահուստային կապիտալ	0	0
Սեփական կապիտալի այլ տարեր	0	195954
Ընդամենը սեփական կապիտալ	-3892977	-4005543
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	17482541	16124858
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	10769	12563
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	99200	207180
Այլ պարտավորություններ և ծախսումների գծով պահուստներ		
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	17592510	16344601
Ընթացիկ պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	3916123	6158918
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3440536	2949838
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն	4505	
Պահուստներ այլ պարտավորությունների և ծախսումների գծով	29273	30971
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ		13147
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	7390437	9152874
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	21089970	21491932

Տնօրեն՝ Խ. Անտոնյան

Գլխ. հաշվապահ՝ Կ. Մամիկոնյան

ՀՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ

Համապարփակ

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2018թ.

Հազար դրամ

	Ծանոթ.	2018թ.	2017թ.
Հասույթ		6,535,650	7078973
Ածառքի ինքնարժեք		6,167,517	6469952
Համախառն շահույթ(վնաս)		368,133	609021
Այլ եկամուտներ		1,009,324	1380953
Բացման ծախսեր		21,600	1144
Վաճառական ծախսեր		197,252	194,287
Այլ ծախսեր		731,109	1,146,445
Գործառնական գործունեությունից շահույթ(վնաս)		427,496	648,098
Ֆինանսական ծախսեր		415,987	577250
Շահույթ(վնաս) մինչև հարկելը		11,509	70,848
Շահութահարկի գծով ծախս(փոխհատուցում)		9,256	1,163
Զուտ շահույթ(վնաս)		20,765	72,011
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ			
Դուստր կազմակերպությունների վերագնահատման աճ(նվազում)			
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		20,765	72,011
Շարունակվող գործունեությունից մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)		3	9
Շարունակվող գործունեությունից մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)		3	9

Տնօրեն Խ. Անտոնյան

Գլխ հաշվապահ Կ. Մամիկոնյան

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Վերագնահատումից տարբերություններ	Պահուստային կապիտալ	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Կուտակված շահույթ/(վնաս)	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,179,822	1,374,703		195,954	(6,828,033)	(4,077,554)
Մնացորդի ուղղում						-
Տարվա շահույթ/(վնաս)					72,011	72,011
Թողարկված բաժնետիրական կապիտալ						-
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ արդյունք						-
Ներքին շարժեր						-
Շահաբաժիններ						-
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,822	1,374,703	-	195,954	(6,756,022)	(4,005,543)
Մնացորդի ուղղում						
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ արդյունք						-
Սեփական կապիտալի ավելացում				91,801		
Ներքին շարժեր		(954,482)		(287,755)	1,242,237	-
Տարվա շահույթ/(վնաս)					20,765	20,765
Թողարկված բաժնետիրական կապիտալ						-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,822	420,221	-	-	(5,493,020)	(3,984,778)

Տնօրեն
Գլխ. Հաշվապահ

Խ. Անտոնյան
Կ. Մամիկոնյան

Հաստատված է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության 12.12.2001թ. թիվ 465 հրամանով տարեկան (ամբողջական փաթեթով միջանկյալ) հաշվետվության ներկայացման համար

Տարածվում է ՀՀ կառավարության 26.11.1998թ. N 740 որոշմամբ սահմանված կազմակերպությունների վրա

Ձև N 4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

առ 01/01/18 - 31/12/18
(ամսաթիվ, ամիս, տարի)

		ծածկագիրը
ազմակերպության անվանումը	ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ	
Ֆաստացի գործունեության հիմնական երկու տեսակները		
Պետական ռեգիստրում րանցման համարը		3912000360
Հարկ վճարողի հաշվառման ամարը		02800538
ափի միավորը		Մեկ ՀՀ դրամ
Գտնվելու վայրը	Ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հեռախոսը	0226 4 64 27
Փաստացի գործունեության րականացման վայրը	Ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հեռախոսը	

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան					
		Գումար	այդ թվում				ԴՄՀ*
			դրամարկղ		բանկային հաշիվներ		
			դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	
1	2	3	4	5	6	7	8
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	131,642,690	15,073,635		104,069,612	12,461,715	37,728
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայություն-ների իրացումից	020	8,078,540,220	1,447,344		8,040,368,778	36,724,098	
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	1,558,513,142	917,310		1,379,102,732	178,493,100	
	031						
	032						
	033						
	034						
	035						
	036						
	037						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	9,637,053,362	2,364,654		9,419,471,510	215,217,198	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Նյութերի, ապրանքների ձեռք բերման գծով	050	4,127,201,785	3,273,710		1,787,314,768	2,336,613,307	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	1,783,986,465	594,000		1,783,392,465		
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	070	833,747,438	26,527,283		807,220,155		
Վճարումներ բյուջե	080	1,062,989,524			1,062,989,524		
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090						
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	17,081,999	1,104,000		6,751,909	8,890,855	335,23
	101						
	102						
	103						
	104						
	105						
	106						
	107						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	7,825,007,211	30,931,255		5,431,320,800	2,344,393,484	335,23
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	1,812,046,151	(29,134,339)		3,971,802,689	(2,130,286,964)	(335,234)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքներից	130						
Ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	140						
Շահաբաժինների և տոկոսների ստացումից	150						
Ներդրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160						
	161						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170						
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	2,943,500			2,943,500		
Ֆինանսական ակտիվների ձեռք բերումից, փոխառությունների տրամադրումից	190						
Ներդրումային այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	200						
	201						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	2,943,500			2,943,500		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	220	(2,943,500)			(2,943,500)		
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Սեփական կապիտալի գործիքների թողարկումից և վերավաճառքից	230						
Ստացված վարկերից և փոխառություններից	240	1,177,442,500			1,056,950,000	120,492,500	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	250						
	251						
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	1,177,442,500			1,056,950,000	120,492,500	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումից	270	2,265,522,711	109,900,000		1,056,950,000	1,098,672,711	
Վճարված շահաբաժիններ և տոկոսներ	280	691,190,839			691,190,839		
Ֆինանսական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	290						
	291						
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	2,956,713,550	109,900,000		1,748,140,839	1,098,672,711	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	(1,779,271,050)	(109,900,000)		(691,190,839)	(978,180,211)	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	29,831,601	(139,034,339)		3,277,668,350	(3,108,467,175)	(335,235
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	330	4,144,799				4,144,365	43
Ներքին շարժեր**	340		124,240,000		(3,216,448,771)	3,091,898,051	310,720
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	165,619,090	279,296		165,289,191	36,956	13,647

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան					
		Գումար	այդ թվում				ԴՄՀ*
			դրամարկղ		բանկային հաշիվներ		
			դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	
1	2	3	4	5	6	7	8
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	165,619,090	279,296		165,289,191	36,956	13,647
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների տքեր							
տադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ռայություն-ների իրացումից	020	7,348,054,081	4,348,508		7,266,149,198	77,556,375	
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	1,482,307,660	250,000		1,481,217,958	839,699	3
	031						
	032						
	033						
	034						
	035						
	036						
	037						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	8,830,361,741	4,598,508		8,747,367,156	78,396,074	3
ռծառնական գործունեությունից դրամական միջոցների եր							
ատերի, ապրանքների ձեռք բերման գծով	050	3,562,222,250	435,445		1,606,209,776	1,955,577,029	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	1,607,974,337	702,000		1,602,411,517	4,860,820	
արումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	070	811,735,938	17,544,590		794,191,348		
արումներ բյուջե	080	1,023,787,480			1,023,787,480		
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090						
ռծառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	17,400,565	1,989,733		7,554,224	7,836,607	20,001
	101						
	102						
	103						
	104						
	105						
	106						
	107						
ամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	7,023,120,570	20,671,768		5,034,154,345	1,968,274,456	20,001
ռծառնական գործունեությունից դրամական միջոցների տ հոսքեր	120	1,807,241,171	(16,073,260)		3,713,212,811	(1,889,878,382)	(19,998)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ճաքներից	130	10,000,000			10,000,000		
ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	140						
Շահաբաժինների և տոկոսների ստացումից	150						
ղրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160						
	161						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170	10,000,000			10,000,000		
ղրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ևր							
ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	72,016,000			72,016,000		
Ֆինանսական ակտիվների ձեռք բերումից, ռխառությունների տրամադրումից	190						
ղրումային այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	200						
	201						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	72,016,000			72,016,000		
ղրումային գործունեությունից դրամական միջոցների տ հոսքեր	220	(62,016,000)			(62,016,000)		
ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Սեփական կապիտալի գործիքների թողարկումից և ղավաճառքից	230						
ացված վարկերից և փոխառություններից	240	2,788,602,600			2,500,000,000	288,602,600	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	250						
	251						
ամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	2,788,602,600			2,500,000,000	288,602,600	
ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
ացված վարկերի և փոխառությունների մարումից	270	4,042,745,315	90,092,270		2,458,969,825	1,493,683,220	
արված շահաբաժիններ և տոկոսներ	280	526,525,389			526,525,389		
Ֆինանսական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	290						
	291						
ամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	4,569,270,704	90,092,270		2,985,495,214	1,493,683,220	
ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	(1,780,668,104)	(90,092,270)		(485,495,214)	(1,205,080,620)	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	(35,442,933)	(106,165,530)		3,165,701,597	(3,094,959,002)	(19,998)
ատարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	330	481,580				481,680	(100)
ղին շարժեր**	340		117,400,000		(3,270,192,469)	3,152,786,013	6,456
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	130,657,737	11,513,766		60,798,319	58,345,647	5

Ղեկավար _____ Խաչատուր Անտոնյան
անուն ազգանուն

Կ.Տ

Գլխավոր հաշվապահ _____ Կարինե Մամիկոնյան
անուն ազգանուն

Ծանոթագրություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալից մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ
2018թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա համար

1. Տեղեկատվություն ընկերության մասին

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» Բաց Բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) շահույթ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է 1995թ հուլիսի 31-ին:

Ընկերության գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Ընկերության գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Ընկերության հիմնական գործունեության տեսակներն են՝

ա) Պողպատե ձուլվածքների արտադրություն

բ)

գ)

դ)

ե)

Ընկերության աշխատակիցների թվաքանակը 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է ...397...մարդ :

2. Պատրաստման հիմունքները

2.1 Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան վարվող հաշվապահական գրանցումների հիման վրա՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համաձայն ներկայացնելու նպատակով:

ՖՀՄՍ -ները Ֆինանասկան Հաշվետվութվությունների Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից ընդունված Ստանդարտները և մեկնաբանություններն են, որոնք ներառում են.

- Ֆինանասկան Հաշվետվութվությունների Միջազգային Ստանդարտները (IFRS)
- Հաշվապահական հաշվառման Միջազգային Ստանդարտները (IAS)
- Մեկնաբանությունները՝ թողարկված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Մեկնաբանությունների Կոմիտեի կողմից:

2.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

2.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների, օգուտների և վնասների միջոցով արտահայտվող ներդրումների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումների, որոնք չափվում են իրական արժեքով:

2.4. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն (դրամ) է, որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը: Դրամով ներկայացված ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազարների ճշտությամբ:

2.5. Դատողությունների, գնահատումների և ենթադրությունների կիրառում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ համապատասխան կազմման համար Ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

3. Նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

Ներկայացման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ ՖՀՄՍ) և կիրառվում է սկզբնական արժեքի հիմունքը բացառությամբ, որոշ վերագնահատված ակտիվների և ֆինանսական գործիքների: Սկզբնական արժեքը ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին վճարված (վճարվելիք), ստացված (ստացվելիք) դրամական միջոցների չափն է, իսկ ոչ դրամային հատուցման դեպքում՝ հատուցման իրական արժեքը:

Ստորև ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման հիմնական քաղաքականությունները.

3.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություններում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին:

Ակտիվը համարվում է ընթացիկ, երբ

ա) ակնկալվում է այն իրացնել, վաճառել կամ սպառել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,

բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,

գ) ակնկալում է այն իրացնել հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում

դ) այն դրամական միջոց է կամ դրամական միջոցների համարժեք, բացառությամբ երբ դրա փոխանակումը կամ օգտագործումը՝ պարտավորություն մարելու նպատակով, սահմանափակված է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիսների ընթացքում:

Բոլոր այլ ակտիվները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Պարտավորությունը համարվում է ընթացիկ, երբ

ա) ակնկալվում է այն մարել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,

բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,

գ) ենթակա է մարման հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում

դ) կազմակերպությունը չունի անվերապահ իրավունք՝ հետաձգելու մարումը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիս:

Բոլոր այլ պարտավորությունները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում ծախսերը ներկայացվում են ըստ գործառնության դասակարգմամբ:

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում է միայն մեկ տարվա համադրելի տեղեկատվություն:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում և ներկայացվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում տոկոսների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում շահաբաժինների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Ֆինանսական հաշվետվություններում էական տեղեկատվությունը ներկայացվում է առանձին:

3.2 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Ինքնարժեքը հաշվարկվում է "Առաջին մուտք առաջին ելք" /ԱՄԱԵ/ կամ միջին կշռված արժեքի բանաձևով և ներառում է ձեռբերման արժեքը, վերամշակման ծախսումները և այլ ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են պաշարները գտնվելու վայր հասցնելու և վիճակի բերելու համար: Պատրաստի և անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքում ներառվում են նաև արտադրական վերադիր ծախսումները՝ հիմնվելով արտադրական նորմատիվային ցուցանիշների վրա: Արտադրական նորմատիվները հաստատվում են տնօրինության կողմից և ենթակա են պարբերական վերանայման:

Իրացման զուտ արժեքը դա սովորական գործունեության ընթացքում հնարավոր վաճառքի գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կազմակերպությունում արտադրանքը թողարկվում է շարունակական հիմունքով մեծ շանակությամբ, ուստի փոխառության ծախսումները չեն կապիտալացվում:

Պաշարների նյութեր բաժնում ներառվում են նաև այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Դրանք են պահեստամասերը, սպասարկող հարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, արտադրական և տնտեսական գույքը, ժամանակավոր կառույցները, հատուկ հագուստը և կոշկեղենը, անկողնային պարագաները, հաշարանային սպասքը և այլն: Այս ակտիվները ապաճանաչվում են դրանց շահագործումը սկսելու պահին:

3.3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերը հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է հիմնական միջոցի միավորի ձեռքբերմանը կամ կառուցմանը վերաբերող բոլոր այն ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են այն աշխատանքային վիճակի բերելու համար: Սկզբնական արժեքը իր մեջ կարող է ներառել նաև փոխառության ծախսումները (տես փոխառության ծախսումներ բաժինը), ինչպես նաև ապատեղակայման, քանդման, և տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումների գումարը (տես պահուստներ բաժինը), ինչպես նաև ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը:

Հիմնական միջոցների հետագա ծախսումները՝ ներառյալ նշանակալի մասերի փոխարինման արժեքը ավելացվում են ճանաչված հիմնական միջոցի արժեքին, եթե հավանական է դրա գծով ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսք և արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները՝ ներառյալ մանր դետալների ծախսումները ճանաչվում են ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Հողամասը և շենքերը առանձին ակտիվներ են դիտարկվում և հաշվառվում են առանձին-առանձին, նույնիսկ երբ դրանք ձեռք են բերվում միասին:

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքը որոշվում է որպես այն գումարը, որով հնարավոր լիներ վաճառել ակտիվը տվյալ պահին, եթե լիներ այն տարիքի և վիճակի, որն ակնկալվում էր, որ կլիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում:

Այն դեպքերում, երբ ակտիվը օգտակար ծառայության վերջում որպես թափոն չունի զգալի արժեք, և գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը գերազանցում է մնացած տնտեսական ծառայության ժամկետի 80%-ը, ապա մնացորդային արժեքը գնահատվում է 0:

Մաշվածության մեթոդը արտացոլում է այն մոդելը, որով կազմակերպությունը ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները: Եթե գնահատման պահին տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ, ապա մաշվածության հաշվարկման համար օգտագործվում է ուղիղ գծային մեթոդը: Առանձին բաղադրիչների համար կարող է հաշվարկվել առանձին մաշվածություն:

Յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում կազմակերպության տնօրենի հրամանով ստեղծված հանձնաժողովների կողմից վերանայվում են հիմնական միջոցների մնացած օգտակար ծառայության ժամկետները, մնացորդային արժեքները և մաշվածության հաշվառման մեթոդները:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունները որոշելու համար կազմակերպությունն առաջնորդվում է ըստ դասերի հետևյալ ուղեցույցերով.

- Շենքեր շինություններ 20 տարի,
- Մեքենա-սարքավորումներ 5 տարի,
- Բեռնատար ավտոմեքենաներ 8 տարի,
- Մարդատար ավտոմեքենաներ 8 տարի,
- Տնտեսական և գրասենյակային գույք 8 տարի,
- Համակարգչային տեխնիկա 5 տարի
- Հոսքային գծեր և ռոբոտատեխնիկա 8 տարի
- Վերագնահատումից տարբերություն:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկը սկսվում է, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, և դադարում է ակտիվի որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելուց և ակտիվն ապաճանաչելուց:

3.4. Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույք է համարվում այն գույքը (հող կամ շինություն), որը պահվում է վարձակալությունից և/կամ դրա արժեքի աճից եկամուտ վաստակելու նպատակով: Ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով և կիրառվում է հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքի մոդելով հաշվառման կանոնները ըստ ՀՀՄՍ 16-ի:

3.5. Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և օտարման խումբ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները (կամ օտարման խումբը) դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվ, երբ դրանց հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման վաճառքի ձևով և վաճառքի տեղի ունենալը շատ հավանական է:

Հիմնական միջոցի, ոչ նյութական ակտիվի, ներդրումային գույքի, բաժնեմասնակցության կամ սկզբնական արժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումների, ինչպես նաև օտարման խումբ կազմող ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգման համար անհրաժեշտ է, որ ակտիվը (կամ խումբը) իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառելու համար և ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում խելամիտ գնով:

Որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվ կամ օտարման խմբի բաղադրիչ վերադասակարգումից անմիջապես առաջ ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաչափվում են ըստ համապատասխան ՖՀՄՍ-ների և ակտիվի կամ պարտավորության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Հետագայում դրանք չափվում են վերադասակարգման պահի հաշվեկշռային արժեքից և հաշվետու ամսաթվի իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով: Այս վերաչափումները ամբողջությամբ ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

3.6. Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներն ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորմամբ ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ձեռնարկատիրական գործունեության ձեռքբերման օրվա իրական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված հետազոտության ծախսումները՝ սրանք, որոնք կատարվում են նոր գիտական կամ տեխնիկական գիտելիքներ և իմացություն ձեռքբերելու ակընկալիքով, ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված մշակման ծախսումները՝ սրանք, որոնք կատարվում են նոր կամ էականորեն բարելավված նյութերի, սարքավորումների, արտադրատեսակների, գործընթացների, համակարգերի կամ ծառայությունների ստեղծումը պլանավորելու և նախագծելու համար, ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվ միայն այն դեպքում երբ.

- ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել,
- առկա է ակտիվը ավարտուն վիճակի հասցնելու, օգտագործելու կամ վաճառելու տեխնիկական իրագործելիությունը, ղեկավարության մտադրությունն ու կարողությունը,
- ապահովված է մշակումն ավարտելու համար անհրաժեշտ ռեսուրսների առկայությունը,
- հնարավոր է ցուցադրել այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու ապագա տնտեսական օգուտներ:

Մնացած մշակման ծախսումները ճանաչվում են որպես ժամանակաշրջանի ծախս:

Ամորտիզացիան հաշվառվում է գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում ուղիղ գծային մեթոդով, եթե տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները որոշվում են ղեկավարության կողմից կատարված կանխատեսումների և ֆինանսական պլանավորման հիման վրա: Օգտակար ծառայությունն ու ամորտիզացիոն մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր տարվա վերջում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները 3 – 10 տարի են:

Ոչ նյութական ակտիվների հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք ավելացնում են ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսքը: Մնացած բոլոր հետագա ծախսումները՝ ներառյալ տարեկան վճարներն ու ներստեղծված ապրանքանիշերը ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

3.7. Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարվում է վերլուծություն արժեզրկման հայտանիշը բացահայտելու նպատակով: Արժեզրկման հայտանիշի առկայության դեպքում գնահատվում է այդ ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես իրական արժեքից (հանած վաճառքի անհրաժեշտ ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների ապագա հոսքերը հաշվարկվում են ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որը սովորաբար կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն է:

Երբ առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, ապա փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Կորպորատիվ ակտիվները բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին խելամիտ և հետևողական բաշխման հիմունքով, որը սովորաբար հաշվեկշռային արժեքների համամասնությունն է:

Անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների, անավարտ ոչ նյութական ակտիվների և գուդվիլի արժեզրկումը ստուգվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները:

Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ առանց համապատասխան հաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

3.8. Արտաժույթ

Կազմակերպության գործունեության ֆունկցիոնալ արժույթ է համարվում ՀՀ դրամը, քանի որ գործունեությունը հիմնականում ծավալվում է ՀՀ տարածքում: ՀՀ դրամն է հանդիսանում նաև կազմակերպության ներկայացման արժույթը:

Արտարժույթով գործառնությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ճանաչման պահի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Հետագա հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ դրամային հոդվածների մնացորդները վերահաշվարկվում են հաշվետու ամսաթվի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթով գործարքների և՛ սկզբնական ճանաչման համար և՛ հետագա վերաչափման համար կիրառվող սփոթ փոխարժեք է համարվում ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված տվյալ օրվա հաշվարկային փոխարժեքը:

3.9. Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի արժեքի մաս: Այլ փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս:

Այն ակտիվն է համարվում որակավորվող, որին անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված (սովորաբար 6 ամսից ոչ պակաս) որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման կամ վաճառքի համար:

Փոխառության ծախսումները կարող են չկապիտալացվել, երբ շարունակական հիմունքով արտադրվող պաշարների անկախ արտադրական պրոցեսի տևողությունից և կենսաբանական ակտիվի հետ են կապված:

Կապիտալացվող փոխառության ծախսումները նվազեցվում են բացառապես որակավորվող ակտիվ ձեռքբերելու նպատակով ստացված փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումներից ստացված եկամուտների չափով:

3.10. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների բաղկացուցիչներ են համարվում դրամական միջոցները դրամարկղում, դրամական միջոցները ճանապարհին, ցպահանջ հաշիվների մնացորդները, մինչև 3 ամիս մարման ժամկետով հեշտ իրացվելի և ցածր ռիսկային ֆինանսական ներդրումների մնացորդները, ինչպես նաև բանկային օվերդրաֆտները: Վերջիններիս մնացորդները արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ընթացիկ պարտավորություններ բաժնում:

3.11. Հաստույթ

Հաստույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաստույթը ներկայացվում է զեղչերի, հետ վերադարձի և քանակային զիջումների ազդեցության ճշգրտված գումարով:

Վաճառքից հաստույթը ճանաչվում է այն պահին, երբ փոխանցվում են սեփականության հետ կապված նշանակալի ռիսկերն ու հատույցները, ակընկալվում է տնտեսական օգուտների ներհոսք, ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, չի պահպանվում վերահսկողություն ապրանքների նկատմամբ և հաստույթի գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ռիսկերն ու հատույցները համարվում են փոխանցված այն պահին, երբ ապրանքները ստացվում են հաճախորդի կողմից: Այնուամենայնիվ արտահանումների դեպքում ռիսկերն ու հատույցները փոխանցվում են այն պահին, երբ ապրանքները փոխանցվում են տրանսպորտային կազմակերպությանը, քանի որ սովորաբար այդ ապրանքները ենթակա չեն հետ վերադարձման: Առանձին գործարքներում կարող են սահմանվել հատուկ արտոնյալ պայմաններ, որոնց պատճառով ռիսկերի և հատույցների փոխանցման պահը հետաձգվի:

Եթե վճարման ժամկետը հետաձգվում է 60 օրից ավել ժամանակահատվածով, ապա հաստույթը չափվում է ակընկալվող հատուցման զեղչված արժեքով կիրառելով պայմանական տոկոսադրույքը:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը գերազանցում է սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում այն դրույքը, որը զեղչում է սպասվող վճարումների գումարը՝ հասցնելով վաճառքի ընթացիկ գնին:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը չի գերազանցում սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում նմանատիպ պայմաններով ֆինանսական գործիքի գերակշռող եկամտաբերության դրույքը:

Մինչև 60 օր վճարման ժամկետով իրացումների դեպքում տոկոսների հաշվարկ չի կատարվում և հաստույթը ճանաչվում է հատուցման անվանական արժեքով:

Ծառայությունների մատուցումից հաստույթը ճանաչվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ավարտվածության աստիճանի հիմունքով: Այն դեպքերում, երբ ավարտվածության աստիճանը հնարավոր չէ չափել, հաստույթը ճանաչվում է միայն կատարված այն ծախսումների չափով, որոնք չվոխհատուցվեն:

Այն դեպքերում, երբ դա հնարավոր է ավարտվածության աստիճանը որոշվում է կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների հարաբերակցությամբ: Մնացած դեպքերում ավարտվածության աստիճանը որոշվում է տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված աշխատանքների ուսումնասիրությամբ:

Տոկոսային հաստույթը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքով, այնպես ինչպես նկարագրված է ըստ ՀՀՍՍ 39-ում:

3.12: Պետական շնորհներ

Պետական շնորհները ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ՝ ներկայացվելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորություններ բաժնում, այն պահին, երբ կա բավարար հավաստիացում, որ կազմակերպությունը ստանալու է շնորհը և բավարարելու է դրան կից պայմանները:

Այն շնորհները, որոնց հիմնական պայմանն է գնել, կառուցել կամ այլ կերպ ձեռքբերել երկարաժամկետ ակտիվ (ակտիվներին վերաբերող շնորհներ), սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները (եկամուտներին վերաբերող շնորհներ) սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում սիստեմատիկ հիմունքով՝ համապատասխան այն ծախսումների ծախս ճանաչմանը, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են:

Պետական շնորհները, որոնք տրամադրվում են ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն, պետք է ճանաչվեն շահույթ/վնասում այն պահին, երբ դառնում են ստացման ենթակա:

3.13. Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք կազմակերպությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել և որը կատարելու համար պահանջվում է տնտեսական օգուտների արտահոսք:

Երաշխիքների և անբարենպաստ պայմանագրերի գծով պահուստները չափվում են պարտականությունը կատարելու համար անհրաժեշտ միջոցների իրական արժեքի լավագույն գնահատականի հիման վրա՝ ելնելով անցյալ փորձից և ապագա ակընկալիքներից: Գնահատումը իրատարվում է տնօրենի հրամանով կազմված հանձնաժողովների կողմից:

Ապատեղակայման և տեղանքի բարեկարգման գծով պահուստները չափվում են գնահատված գումարի ներկա արժեքով, եթե պահուստի ժամկետը գերազանցում է 5 տարին: Այսպիսի դեպքերում որպես զեղչման դրույք սովորաբար համարվում է կազմակերպության լրացուցիչ փոխառություն ներգրավվելու տոկոսադրույքը:

Արձակուրդային վճարների և հավանական պարգևավճարների գծով պահուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ելնելով ընթացիկ և սպասվող աշխատավարձերի գումարից, աշխատանքային օրենսդրության պահանջներից և այլ կանխատեսումներից: Զուգահեռ ստեղծվում է նաև պահուստ արձակուրդային վճարների կամ պարգևավճարների մասով գործատուի կողմից իրատարվելիք սոցիալական ապահովության վճարների համար:

3.14. Էական սխալներ

Էական սխալներ՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանում բացահայտված սխալներ են, որոնք այնպիսի նշանակություն ունեն, որ նախորդ մեկ կամ ավելի ժամանակշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն կարող այլևս արժանահավատ համարվել, իրենց ներկայացման թվի կրությամբ:

Նախորդող ժամանակաշրջաններին վերաբերող էական սխալների ուղղման գումարը պետք է արտացոլվի հաշվետու ժամանակաշրջանի հաշվետվությունում, ճշտելով չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդը:

3.15. Ֆինանսական գործիքներ

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները ու ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով և դասակարգվում են հետևալ կատեգորիաներում՝ ելնելով գործարքի նպատակից և ղեկավարության ակընկալիքներից.

Ֆինանսական ակտիվներ

- Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,
- Տրամադրված փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

- Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Կանոնավոր կերպով գնումների և վաճառքների դեպքում ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում են առևտրի ամսաթվին:

Վարկերի և փոխառությունների գծով ֆինանսական ակտիվները ու պարտավորությունները հանաչվում են դրանց տրամադրման ամսաթվին:

Ֆինանսական գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառվում են համապատասխան ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական արժեքում, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Վերջիններիս դեպքում դրանք ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է շուկայի հիման վրա: Սակայն պարտքային գործիքի շուկայի բացակայության դեպքում իրական արժեքը հաշվարկվում է որպես սպասվող հոսքերի ներկա արժեք որոշված նմանատիպ գործիքի միջին շուկայական տոկոսադրույքով: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական գործարքի տոկոսադրույքը տարբերվում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքի միջին շուկայական տոկոսադրույքից, սակայն տարբերությունը չի գերազանցում շուկայական դրույքի 20%-ը, ապա ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական արժեքը համարվում է ճանաչման օրվա դրությամբ իրական արժեք:

Անտոկոս կամ ցածր տոկոսով ստացված ցպահանջ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեք է համարվում վարկի կամ փոխառության անվանական արժեքը, քանի որ դրանք ենթակա են մարման ցանկացած պահին՝ հնարավորության առկայության դեպքում, և կազմակերպության ղեկավարությունը ակընկալում է մարել դրանք շատ կարճ ժամկետներում:

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքով և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս, եթե չեն ներառվում որակավորվող ակտիվի ինքնարժեքում համաձայն ՀՀՄՍ 23-ի: Այնուամենայնիվ ֆինանսական հաշվետվություններում շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով հաշվարկված տոկոսները չեն առանձնացվում իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացող օգուտից կամ վնասից:

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են միայն այն դեպքում, երբ առկա է գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և ղեկավարությունը մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

3.16. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվների համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դիտարկվում է արևէ արժեզրկման հայտանիշի առկայությունը: Ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկման, եթե սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերը /արժեզրկման հայտանիշ/ վկայում են այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի գծով սպասվող դրամական հոսքերը կարող են անբարենպաստ փոխվել:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումը հաշվարկվում է որպես հաշվեկշռային արժեքի և վերանայված դրամական հոսքերի զեղչված արժեքի, հաշվարկված սկզբնական տոկոսադրույքով, տարբերությունը:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումը գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ ելնելով համանման պարտքային բնութագրեր ունեցող պարտքերի պատմական կորուստների փորձից:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը նվազում է որպես հետևանք մի դեպքի, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը ենթակա է հակադարձման, բացառությամբ որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված շաժնային գործիքների:

4.1 Հիմնական միջոցներ

000 դրամ

	Շենքեր	Կառուցվածքներ	Փոխանցի	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրատնտեսական գույք	Հողամաս	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Նյզբնական արժեք									
Ի 31 դեկտեմբերի 2016թ.	2129229	144412	573267	4565959	196460	93891	34100	11669415	19406733
Ավելացումներ այդ թվում	9022		22624	47466	50000			50105	179217
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			100	5032	155244	591			160967
Ի 31 դեկտեմբերի 2017թ.	2138251	144412	595791	4608393	91216	93300	34100	11719520	19424983
Ավելացումներ այդ թվում	10329	5993	8560	59795		13506		142773	240956
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			648	9863	2625			2510	15646
Ան 31 դեկտեմբերի 2018թ	2148580	150405	603703	4658325	88591	106806	34100	11859783	19650293
Կուտակված մաշվածություն									
Ան 31 դեկտեմբերի 2016.	224613	9972	18959	569562	66936	8792		3998412	4897246
Տարվա մաշվածությունը ս	19824	1398	35202	242891	6825	1072		1332291	1639503
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			12	668	59464	187			60331
Ան 31 դեկտեմբերի 2017թ.	244437	11370	54149	811785	14297	9677	0	5330703	6476418
Տարվա մաշվածությունը ս	94878	6829	32225	270909	3845	20842		1336429	1765957
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			414	3409	981			130	4934
Ան 31 դեկտեմբերի 2018թ.	339315	18199	85960	1079285	17161	30519	0	6667002	8237441
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									
Ի 31 դեկտեմբերի 2017թ.	1893814	133042	541642	3796608	76919	83623	34100	6388817	12948565
Ան 31 դեկտեմբեր 2018թ.	1809265	132206	517743	3579040	71430	76287	34100	5192781	11412852

4 - Ոչ նյութական ակտիվներ

000 դրամ

	Լիցենզիա	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Նախնական արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.		883	23772	24655
Ներդրումներ այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	0	883	23772	24655
Ներդրումներ այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ	0	883	23772	24655
Մաշվածություն				
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.		883	20866	21749
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում			2377	2377
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	0	883	23243	24126
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում			529	529
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	0	883	23772	24655
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	0	0	529	529
Առ 31 դեկտեմբեր 2018թ.	0	0	0	0

5 *Պաշարներ*

000 դրամ

	31.12.2018թ.	31.12.2017թ.
ւմք և նյութեր	2034942	1946624
Ъենսաբանական ակտիվներ		
Անավարտ արտադրանք		
ատրաստի արտադրանք	1402791	963733
Ապրանք		
Ընդամենը	3437733	2910357

4.6 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, այդ թվում	**888302**	**1384576**
1. Տրված կանխավճարներ	369868	680381
2. Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	510125	689234
3. Դեբիտորական պարտքեր մատուցված ծառայությունների գծով		
4. Դեբիտորական պարտքեր այլ պաշարների ձեռքբերման գծով		
5. Դեբիտորական պարտքեր ապահովագրական հատուցումների գծով		
6. Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	2280	914
ԱԱՀ		
• *Եկամտահարկ*		
• *Սկզբնական հարկ*	1053	
• *Գույքահարկ*		116
• *Հողի հարկ*		22
• *Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ*		776
• *Այլ պարտադիր վճար*	1227	
6. Այլ դեբիտորական պարտքեր	6029	14047
Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստ		
Զուտ առևտրային դեբիտորական պարտքեր	888302	1384576

Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստի շարժը ներկայացվում է ստորև

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	-	
Տարվա ընթացքում պահուստի աճ		
Պահուստի ծախսում	-	
Տարեվերջի մնացորդ	0	

4.7 Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.1217թ.
Դրամարկղ	11514	279
Բանկային հաշիվներ	119144	165340
Ընդամենը	130658	165619

4.8. Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալի զուտ գումարը

4.8.1. Հայտարարված և վճարված կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության կողմից հիմնադրման ժամանակ հայտարարվել են -7865480- հատ սովորական բաժնետոմս յուրաքանչյուրը 150 դրամի, որից վճարվել են 7865480 հատ 1179822 հազ. դրամի բաժնետոմսերը: Չվճարված բաժնետոմսեր չկան:

4.9. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	12563	14357
Շնորհի ստացում		
Շնորհի ծախսում	1794	1794
Մնացորդը տարեվերջին	10769	12563

4 0. Երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ

4 ՝0.1. Երկարաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.18թ.			31.12.17թ.		
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս
Լ ւացորդը տարեսկզբին	7988714	7988714		8884039	8884039	
Ս՝ ռացվել է տարվա ընթացքում	132731	132731		292052	292052	
Տարվել է տարվա ընթացքում	1691338	1691338		1187377	1187377	
Լ ւացորդը տարեվերջին	6430107	6430107	0	7988714	7988714	

4 !0.2. Երկարաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.18թ.			31.12.17թ.		
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսային ծախս
Մ՞նացորդը տարեսկզբին	8136144	8136144		7687946	7687946	
Ստացվել է տարվա ընթացքում	3044698	3044698		513994	513994	
արվել է տարվա ընթացքում	128408	128408		65796	65796	
Մնացորդը տարեվերջին	11052434	11052434		8136144	8136144	0

4.11. Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ

4.11.1. Կարճաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	0	
Ստացվել է տարվա ընթացքում		
Մարվել է տարվա ընթացքում		
Մնացորդը տարեվերջին	0	0

4.11.2. Կարճաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	6158918	6078869
Ստացվել է տարվա ընթացքում	417960	277011
Մարվել է տարվա ընթացքում	2660755	196962
Մնացորդը տարեվերջին	3916123	6158918

4.12 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր, այդ թվում	**3440536**	**2949838**
. Ստացված կանխավճարներ	688940	956027
2. Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	2681919	1907327
. Կրեդիտորական պարտքեր ասոցացված առայությունների գծով		
4. Կրեդիտորական պարտքեր պարտքեր այլ ապակցված կազմակերպությունների գծով		
. Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	8558	40832
ԱԱՀ		25741
• *Եկամտահարկ*	4725	9546
Գույքահարկ	1808	
Հողի հարկ	148	
• *Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ*	1443	
Այլ պարտադիր վճար	434	5545
6. Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	59875	44641
. Կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոց.ապ.գծով	1244	787
8. Այլ կրեդիտորական պարտքեր		224

4.13 Պահուստ

000 դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Պահուստ արձակուրդային վճարման գծով		
Աշխատավարձ	29273	44118
Կենսաթոշակային ֆոնդ		

4.14 Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	0	
Շնորհի ստացում		
Անհատույց ստացված պաշարների և այլ ակտիվների ծախսեր		
Մնացորդը տարեվերջին		0

4.15. Հասույթ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Արտադրանքի իրացում	6535650	7079068
Ապրանքի իրացում		
Ծառայությունների մատուցում		
Ընդամենը	6535650	7079068

4.16. Վաճառքի ինքնարժեք

'000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	605404	655406
Մաշվածության ծախս	1638956	1634310
Նյութական ծախսեր	2722095	2776256
Այլ ծախսեր	1201062	1403980
Ընդամենը	6167517	6469952

4.17.Այլ եկամուտներ

'000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Հիմնական միջոցների օտարումներից օգուտ		
Պաշարների օտարումից եկամուտ	922865	1199264
Ֆինանսական ներդրումից Տոկոսային եկամուտ	729	
Նյութական վնասի փոխհատուցումից եկամուտ		
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	59572	
Պարտավորության ներումից եկամուտ		
Հաշվետու տարվա հարկային տույժերի և տուգանքների ներումից եկամուտ		
Դեբիտորական պարտքերի պահուստի հակադարձումից		
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից օգուտ		
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	1794	1794
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից եկամուտ	1947	5
Ոչ գործառնական հեջավորման գործիքների վերաչափումից օգուտներ		
Գործառնական վարձակալությունից	2400	2325
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	5704	19978
Այլ եկամուտներ	14313	157587
Ընդամենը	1009324	1380953

4.18. Վարչական և այլ ծախսեր

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
1. Վարչական ծախսեր, այդ թվում	197252	194287
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	111387	114540
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ		
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր	10505	5115
Գործուղման , ներկայացուցչական և վերապատրաստման ծախսեր	8502	3117
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	2292	2625
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	33646	36303
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	1480	1178
Բանկային, ապահովագրության, պահպանության և տրանսպորտային ծախսեր	21159	20821
Չփոխհատուցվող ծախսեր հարկերից և տուրքերից	8281	7226
Վարչական այլ ծախսեր		3362
2. Իրացման ծախսեր	21600	1144
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին		
Պահեստում գտնվող արտադրանքի,ապրանքների փաթեթավորման, տեսակավորման և պահպանման ծախսեր		
Բանկային ծառայությունների ծախսեր, ապահովագրության ծախսեր		
Տրանսպորտային և բեռնափոխադրման ծախսեր	21600	1026
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր		
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր		
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր		118
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր		
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր		
Այլ իրացման ծախսեր		
3, Գործառնական այլ ծախսեր	727699	927152
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի ստեղծման ծախսեր		
Այլ պաշարների օտարումից վաճառքներից ծախսեր	713012	907346
Անհուսալի դեբիտորական պարտքի դուրս գրում		
Պաշարների արժեքի փոփոխություննևրից ծախսեր	8321	2136
Վարձակալության ծախսեր		
Երաշխիքային սպասարկման և վերանորոգման գծով ծախսեր		

Ծախսեր տույժերից, տուգանքներից, դատական ծախսեր	4126	7468
Արժեքների պակասորդներ և փչացումից կորուստներ, խոտանված ապրանքի հետ կապված ծախսեր		3298
Գործառնական այլ ծախսեր	2240	6904
4. Այլ ոչ գործառնական ծախսեր	3410	219293
Ակտիվների վերագնահատումից և վերաչափումից ծախս		
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	3410	2445
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս		216848
Այլ ծախսեր		
Ընդամենը	949961	1341876

4.19. Ֆինանսական ծախսեր

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Ստացված վարկերի հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ	415987	577250
Ստացված փոխառությունների հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	415987	577250

4.20. Շահութահարկի գծով ծախս

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Ընթացիկ հարկ	6922	
Հետաձգված հարկ	16178	1163
Հարկային ակտիվ		

7.Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

7.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի դիմաց երաշխիքներ չի պահանջում:

2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստը կազմել է ..... հազար դրամ:

7.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է Ընկերության կողմից իր պարտվորությունները ժամանակին մարելուն և անմիջականորեն կապված է Ընկերության դրամական միջոցների հավաքագրման հետ, ինչը նկարագրված է վերը նշված պարտքային ռիսկերում:

8. Իրական արժեք

Ղեկավարության համոզմամբ՝ ֆինանսական հաշվետվություններում ամորտիզացված արժեքով ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները գրեթե հավասար են դրանց իրական արժեքին:

9. Պայմանականություններ

9.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Ընկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել բնակչությունից դեբիտորական պարտքերի ժամանակին հավաքագրումը, խաթարված հեղինակությունը, ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Ընկերության իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

5.Ֆինանսական գործիքներ

5.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.15-ում:

5.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Փոխառություններ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	516154	703281
Մնացորդը դրամարկղում և բանկում	130658	165619
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ընդամենը	646812	868900

Ֆինանսական պարտավորություններ

000դրամ

	31.12.18թ.	31.12.17թ.
Վարկեր և փոխառություններ	3916123	14147632
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2741794	1952192
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Ընդամենը	6657917	16099824

Տես՝ ծանոթագրություն 3.15-ը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական գործիքի կատեգորիայի գծով հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նկարագրության համար:

6. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ընկերությունն իր բնականոն գործունեության ընթացքում ենթարկվում է պարտքային և իրացվելիության ռիսկերի:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթ ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

10. Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը՝ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման արդյունքում հասցված վնասի ապահովագրություն չունի: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական դրության վրա:

11. Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա է են վերանայման և ուսումնասիրության; Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոնշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապասխան հատկացումներ՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

12. Կապակցված կողմեր և գործարքներ նրանց միջև

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են.

12..1 Վերահսկողության փոխհարաբերություն

Ընկերությունը մայր, դուստր, ասոցացված կազմակերպություն չունի և չի վերահսկվում (այդ թվում ՝ուշանակալից ազդեցության) այլ կազմակերպության կողմից:

Բաժնետոմս 49.35%-ը պատկանում է ՀՀ քաղաքացի Միխաիլ Հարությունյանին և մյուս 49.35% -ը MORACO HOLDINGS LIMITED :

000 դրամ

Գործարքի անվանումը և ԱԱՀ	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարվող մնացորդ	Չմարվող մնացորդ
	31/12/17	31/12/18	31/12/17	31/12/18
Միխաիլ Հարությունյան			2173838	4689034
Փոխառության ստացում՝		2605701		
Փոխարժեքային տարբերություն	520	413		
Փոխառության մարում	109900	90092		
MORACO HOLDING LIMITED			145099	142192
Փոխառության ստացում՝				
Փոխարժեքային տարբերություն	16528	-6616		
Փոխառության տոկոս	3887	3709		

12.2. Ղեկավարության հատուցումները

Ընկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմը ստացել է հետևյալ հատուցումները, որոնք ներառված են անձնակազմի գծով ծախսումներում (տես ծանոթագրություն 5).

000դրամ

	31/12/18		31/12/17	
ԱԱՀ	Աշխ.	Կենս. ֆոնդ.	Աշխ.	Կենս. ֆոնդ
Տնօրեն -Խ. Անտոնյան	7251		8484	
Փոխտնօրեն - Վ. Նիկոլյան	5465		5737	
Գլխ. Հաշվապահ - Կ. Մամիկոնյան	5191	64	5250	
Ընդամենը				

12.3 Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Մայր, դուստր կամ ասոցացված կազմակերպությունների և այլ կազմակերպությունների գծով

000 դրամ

Անվանումը	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարվող մնացորդ	Չմարվող մնացորդ
	31/12/17	31/12/18	31/12/17	31/12/18
			3876597	1620177
Մետէքսիմ ՍՊԸ				

Փոխառության ստացում	243124	260585		
Փոխառության մարում	61256	2515468		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերում	1539262	1218026		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման դիմաց վճարում	1342014	1265504		
Վաճառք	11492	27926		
Վաճառքի գծով դեբ պարտքի մարում		73867		
Միկմետալ ՓԲԸ			2100335	2671092
Փոխառության ստացում	91	4517		
Փոխառության մարում		4716		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերում	865759	838191		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման դիմաց վճարում	720	148		
Վաճառք	3262118	2949011		
Ստացված կանխավճար	2850800	2681924		

Տնօրեն՝ Խ. Անտոնյան

Գլխ. Հաշվապահ՝ Կ Մամիկոնյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«ԷԿՈՆՈՄԻԿՍ-ԱՈՒԴԻՏ»
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

REPUBLIC OF ARMENIA

«ECONOMICS-AUDIT»

LIMITID LIABILITY
COMPANY

ECONOMICS AUDIT

Աուդիտորական ծառայությունների իրականացման Լիցենզիա-ԱԾ N 085
Տրված՝ 15.12.2010թ ՀՀ Ֆինանսների նախարարության կողմից

378240, ՀՎՀՀ 01572702 , h/h 15100-11308230100
ք. Երևան, Խանջյան 47/8

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Ասկե Գրուպ » ԲԲԸ բաժնետերերին

Աուդիտորի կարծիքը

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ասկե Գրուպ » ԲԲԸ այսուհետ «Ընկերություն» ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, և ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այս ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք ընկերությունից՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջներին համապատասխան համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները համաձայն այդ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի ընկերությունը լուծարելու կամ ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվության աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական , երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացված աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում կասկածամտություն: Ի լրումն մենք նաև՝

-Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք կհանդիսանան աուդիտորի կարծիք արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերելու ռիսկը ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

-Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

-Գնահատում ենք կիրառած հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
-Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելը, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա գնահատում արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե աուդիտորը եզրահանգում է, որ առկա է էական անորոշություն, ապա պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, իսկ եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ապա ձևափոխել կարծիքը: Աուդիտորի եզրահանգումները հիմնված են մինչև աուդիտորի եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը
-Երբ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են ճշմարիտ ներկայացման հիմունքի համաձայն, գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործառույթների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը
-ի լրումն այլ հարցերի կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցում ենք աուդիտորի առաջադրանքների պլանավորած շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի ներառյալ ներքին հսկողության վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Տնօրեն
Արմինե Գրիգորյան
<< Էկոնոմիկս աուդիտ>> ՍՊԸ
ք. Երևան, Խանջյան 47/8
2018թ. Մարտի 13

Աուդիտոր
Վաչե Հովսեփյան

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար. դրամ

	Ծա-նոթ.	2016թ	2017թ
Ակտիվ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ		14509487	12948565
Կենսաբանական ակտիվներ			
Ներդրումային գույք			
Անավարտ ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվներ		1122764	4015490
Ոչ նյութական ակտիվներ		2906	529
Բաժնեմասնության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ			
Այլ ոչ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ		68	68
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		15635225	16964652
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		2772809	2910357
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր		2413058	1384576
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ շահութահարկի գծով		3099	3099
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ			
Մնացորդներ բանկերում և դրամարկղում		131643	165619
Այլ ընթացիկ ֆինանսական ակտիվներ			
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		84177	63,629
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		5404786	4527280
Ընդամենը ակտիվներ		21040011	21491932

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են՝ /07.02.2018թ/

Տնօրեն Խ. Անտոնյան

Գլխ. հաշվապահ Կ. Մամիկոնյան

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(շարունակություն)

Հազար դրամ

	Ծա-նոթ.	2016թ	2017թ
Պասիվ			
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալ		1179822	1179822
Էմիսիոն եկամուտ			
Վերագնահատման պահուստ		1374703	1374703
Կուտակված շահույթ (վնաս)		-6828033	-6756022
Պահուստային կապիտալ		0	0
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր		195954	195954
Ընդամենը սեփական կապիտալ		-4077554	-4005543
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ		16571985	16124858
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		14357	12563
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		208343	207180
Այլ պարտավորություններ և ծախսումների գծով պահուստներ			
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		16794685	16344601
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ		6078869	6158918
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր		2213996	2949838
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն			
Պահուստներ այլ պարտավորությունների և ծախսումների գծով		30015	30971
Այլ ընթացիկ պարտավորություններ			13147
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		8322880	9152874
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		21040011	21491932

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են՝ /07.02.2018թ/

Տնօրեն Խ. Անտոնյան

Գլխ. հաշվապահ Կ. Մամիկոնյան

ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ ԲԲԸ

Համապարփակ ֆինանսական

արդյունքների մասին հաշվետվություն 2017թ

Հազար դրամ

	Ծանոթ.	2016թ	2017թ
Հասույթ		7,392,603	7078973
Վաճառքի ինքնարժեք		6,524,242	6469952
Համախառն շահույթ(վնաս)		868,361	609021
Այլ եկամուտներ		561,052	1380953
Իրացման ծախսեր		61	1144
Վարչական ծախսեր		223,410	194,287
Այլ ծախսեր		403,200	1,146,445
Գործառնական գործունեությունից շահույթ(վնաս)		802,742	648,098
Ֆինանսական ծախսեր		636,445	577250
Շահույթ(վնաս) մինչև հարկելը		166,297	70,848
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)		28,024	1,163
Տարվա շահույթ(վնաս)		194,321	72,011
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ			
Ակտիվների վերագնահատման աճ (նվազում)			
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		194,321	72,011
Շարունակվող գործունեությունից մեկ բաբաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)		25	9
Շարունակվող գործունեությունից մեկ բաբաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (վնաս)		25	9

Տնօրեն Խ. Անտոնյան

Գլխ հաշվապահ Կ. Մամիկոնյան

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Վերագնահատումից տարբերություններ	Պահուստային կապիտալ	Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	Կուտակված շահույթ/(վնաս)	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,179,822	1,374,703		195,954	(7,022,354)	(4,271,875)
Մնացորդի ուղղում						-
Տարվա շահույթ/(վնաս)					194,321	194,321
Թողարկված բաժնետիրական կապիտալ						-
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ արդյունք						-
Նեքին շարժեր						-
Շահաբաժիններ						-
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,822	1,374,703	-	195,954	(6,828,033)	(4,077,554)
Մնացորդի ուղղում						
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ արդյունք						-
Նեքին շարժեր						-
Տարվա շահույթ/(վնաս)					72,011	72,011
Թողարկված բաժնետիրական կապիտալ						-
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,822	1,374,703	-	195,954	(6,756,022)	(4,005,543)

Հաստատված է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության 12.12.2001թ. թիվ 465 հրամանով տարեկան (ամբողջական փաթեթով միջանկյալ) հաշվետվության ներկայացման համար

Տարածվում է ՀՀ կառավարության 26.11.1998թ. N 740 որոշմամբ սահմանված կազմակերպությունների վրա

ՁԵՎ N 4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

առ 01/01/17 - 31/12/17
(ամսաթիվ, ամիս, տարի)

		Ծածկագիրը
Կազմակերպության անվանումը	"ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ" ԲԲԸ	
Ձեռնարկատիրական գործունեության հիմնական տեսակները		
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը		3912000360
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը		02800538
Չափի միավորը		Մեկ ՀՀ դրամ
Գտնվելու վայրը	ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հեռախոսը	0226 4 64 27
Ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման վայրը	ք. Չարենցավան, Երևանյան 2 հեռախոսը	

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան					
		Գումար	այդ թվում				ԴՄՀ*
			դրամարկղ		բանկային հաշիվներ		
			դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	
1	2	3	4	5	6	7	8
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	102,084,731	2,410,767		5,798,416	93,793,756	81,792
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայություն-ների իրացումից	020	8,369,155,526	231,533		8,368,923,993		
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	30,243,464	980,800		11,504,244	17,758,420	
	031						
	032						
	033						
	034						
	035						
	036						
	037						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	8,399,398,990	1,212,333		8,380,428,237	17,758,420	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Նյութերի, ապրանքների ձեռք բերման գծով	050	4,187,793,805	6,342,370		2,821,706,503	1,359,744,932	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	1,847,863,894	648,000		1,823,728,078	23,487,816	
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	070	784,592,343	23,935,335		760,657,008		
Վճարումներ բյուջե	080	569,758,655			569,758,655		
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090						
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	20,396,219	858,760		5,298,150	13,904,657	334,652
	101						
	102						
	103						
	104						
	105						
	106						
	107						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	7,410,404,916	31,784,465		5,981,148,394	1,397,137,405	334,652
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	,988,994,074	-30,572,132		2,399,279,843	-1,379,378,985	-334,652
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքներից	130						
Ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	140						
Շահաբաժինների և տոկոսների ստացումից	150						
Ներդրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160						
	161						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170						
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների							
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	430,633,235			15,359,000	415,274,235	
Ֆինանսական ակտիվների ձեռք բերումից, փոխառությունների տրամադրումից	190						
Ներդրումային այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	200						
	201						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	430,633,235			15,359,000	415,274,235	
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	220	-430,633,235			-15,359,000	-415,274,235	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Սեփական կապիտալի գործիքների թողարկումից և վերավաճառքից	230						
Ստացված վարկերից և փոխառություններից	240	1,319,840,700	700,000		1,080,000,000	239,140,700	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	250						
	251						
Ընդամենը Ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	1,319,840,700	700,000		1,080,000,000	239,140,700	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումից	270	1,148,960,675	68,200,000		30,620,678	1,050,139,997	
Վճարված շահաբաժիններ և տոկոսներ	280	699,635,776			219,893,522	479,742,254	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	290						
	291						
Ընդամենը Ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	1,848,596,451	68,200,000		250,514,200	1,529,882,251	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	-528,755,751	-67,500,000		829,485,800	-1,290,741,551	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	29,605,088	-98,072,132		3,213,406,643	-3,085,394,771	-334,652
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	330	-47,129				-48,757	1,628
Ներքին շարժեր**	340		110,735,000		-3,115,135,447	3,004,111,487	288,960
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	131,642,690	15,073,635		104,069,612	12,461,715	37,728

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան					
		Գումար	այդ թվում				ԴՄՀ*
			դրամարկղ		բանկային հաշիվներ		
			դրամ	արտարժույթ	դրամ	արտարժույթ	
1	2	3	4	5	6	7	8
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	131,642,690	15,073,635		104,069,612	12,461,715	37,728
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ապրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայություն-ների իրացումից	020	8,078,540,220	1,447,344		8,040,368,778	36,724,098	
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	030	1,558,513,142	917,310		1,379,102,732	178,493,100	
	031						
	032						
	033						
	034						
	035						
	036						
	037						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	9,637,053,362	2,364,654		9,419,471,510	215,217,198	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների վճարներ							
Աշխատավարձերի, ապրանքների ձեռք բերման գծով	050	4,127,201,785	3,273,710		1,787,314,768	2,336,613,307	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	1,783,986,465	594,000		1,783,392,465		
Վարկեր աշխատակիցներին և նրանց անունից	070	833,747,438	26,527,283		807,220,155		
Հարկեր բյուջե	080	1,062,989,524			1,062,989,524		
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության համակարգում	090						
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	100	17,081,999	1,104,000		6,751,909	8,890,855	335,235
	101						
	102						
	103						
	104						
	105						
	106						
	107						
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	7,825,007,211	31,498,993		5,447,668,821	2,345,504,162	335,235
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	1,812,046,151	-29,134,339		3,971,802,689	-2,130,286,964	-335,235
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Հիմնական կապիտալի, նյութական և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքներից	130						
Ֆինանսական ակտիվներով գործառնություններից	140						
Ստացված շահաբաժինների և տոկոսների ստացումից	150						
Ներդրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160						
	161						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170						
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների վճարներ							
Հիմնական կապիտալի, նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	2,943,500			2,943,500		
Ֆինանսական ակտիվների ձեռք բերումից, դուստր ձեռնարկությունների տրամադրումից	190						
Ներդրումային այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	200						
	201						
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	2,943,500			2,943,500		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	220	-2,943,500			-2,943,500		
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Սեփական կապիտալի գործիքների թողարկումից և դրանց լրացուցիչ ներդրումներից	230						
Ստացված վարկերից և փոխառություններից	240	1,177,442,500			1,056,950,000	120,492,500	
Ֆինանսական այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	250						
	251						
Ընդամենը Ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	1,177,442,500			1,056,950,000	120,492,500	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների վճարներ							
Ստացված վարկերի և փոխառությունների մարումից	270	2,265,522,711	109,900,000		1,056,950,000	1,098,672,711	
Վճարված շահաբաժիններ և տոկոսներ	280	691,190,839			691,190,839		
Ֆինանսական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	290						
	291						
Ընդամենը Ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	2,956,713,550	109,900,000		1,748,140,839	1,098,672,711	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	-1,779,271,050	-109,900,000		-691,190,839	-978,180,211	
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	320	29,831,601	-139,034,339		3,277,668,350	-3,108,467,175	-335,235
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	330	4,144,799				4,144,365	434
Այլ ներքին շարժեր**	340		124,240,000		-3,216,448,771	3,091,898,051	310,720
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	165,619,090	279,296		165,289,191	36,956	13,647

Կ.Տ

Ղեկավար Խաչատուր Անտոնյան
անուն ազգանուն

Գլխավոր հաշվապահ Կարինե Մամիկոնյան
անուն ազգանուն

Ծանոթագրություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալից մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա համար

1. Տեղեկատվություն ընկերության մասին

«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» Բաց Բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) շահույթ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է 1995թ հուլիսի 31-ին:

Ընկերության գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Ընկերության գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2

Ընկերության հիմնական գործունեության տեսակներն են՝

ա) Պողպատե ձուլվածքների արտադրություն

բ)

գ)

դ)

ե)

Ընկերության աշխատակիցների թվաքանակը 2017 կազմել է ...__421___...մարդ :

2. Պատրաստման հիմունքները

2.1 Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան վարվող հաշվապահական գրանցումների հիման վրա՝ Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համաձայն ներկայացնելու նպատակով:

ՖՀՄՍ -ները Ֆինանասկան Հաշվետվութվությունների Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից ընդունված Ստանդարտները և մեկնաբանություններն են, որոնք ներառում են.

- Ֆինանասկան Հաշվետվութվությունների Միջազգային Ստանդարտները (IFRS)
- Հաշվապահական հաշվառման Միջազգային Ստանդարտները (IAS)
- Մեկնաբանությունները՝ թողարկված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների Մեկնաբանությունների Կոմիտեի կողմից:

2.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

2.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների, օգուտների և վնասների միջոցով արտահայտվող ներդրումների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումների, որոնք չափվում են իրական արժեքով:

2.4. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն (դրամ) է, որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը: Դրամով ներկայացված ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազարների ճշտությամբ:

2.5.Դատողությունների, գնահատումների և ենթադրությունների կիրառում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ համապատասխան կազմման համար Ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

3. Նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս նշանակալի հարցերի նկատմամբ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

Ներկայացման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ ՖՀՄՍ) և կիրառվում է սկզբնական արժեքի հիմունքը բացառությամբ, որոշ վերագնահատված ակտիվների և ֆինանսական գործիքների: Սկզբնական արժեքը ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին վճարված (վճարվելիք), ստացված (ստացվելիք) դրամական միջոցների չափն է, իսկ ոչ դրամային հատուցման դեպքում՝ հատուցման իրական արժեքը:

Ստորև ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման հիմնական քաղաքականությունները.

3.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություններում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին:

Ակտիվը համարվում է ընթացիկ, երբ

ա) ակնկալվում է այն իրացնել, վաճառել կամ սպառել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,

բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,

գ) ակնկալում է այն իրացնել հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում

դ) այն դրամական միջոց է կամ դրամական միջոցների համարժեք, բացառությամբ երբ դրա փոխանակումը կամ օգտագործումը՝ պարտավորություն մարելու նպատակով, սահմանափակված է հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիսների ընթացքում:

Բոլոր այլ ակտիվները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Պարտավորությունը համարվում է ընթացիկ, երբ

ա) ակնկալվում է այն մարել սովորական գործառնական փուլի ընթացքում,

բ) պահվում է հիմնականում առևտրական նպատակներով,

գ) ենթակա է մարման հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում

դ) կազմակերպությունը չունի անվերապահ իրավունք՝ հետաձգելու մարումը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո նվազագույնը տասներկու ամիս:

Բոլոր այլ պարտավորությունները համարվում են ոչ ընթացիկ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում ծախսերը ներկայացվում են ըստ գործառնության դասակարգմամբ:

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում է միայն մեկ տարվա համադրելի տեղեկատվություն:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում և ներկայացվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում տոկոսների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություններում շահաբաժինների գծով ներհոսքերն ու արտահոսքերը դասակարգվում են համապատասխանաբար որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

Ֆինանսական հաշվետվություններում էական տեղեկատվությունը ներկայացվում է առանձին:

3.2 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Ինքնարժեքը հաշվարկվում է "Առաջին մուտք առաջին ելք" /ԱՄԱԵ/ կամ միջին կշռված արժեքի բանաձևով և ներառում է ձեռքբերման արժեքը, վերամշակման ծախսումները և այլ ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են պաշարները գտնվելու վայր հասցնելու և վիճակի բերելու համար: Պատրաստի և անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքում ներառվում են նաև արտադրական վերադիր ծախսումները հիմնվելով արտադրական նորմատիվային ցուցանիշների վրա: Արտադրական նորմատիվները հաստատվում են տնօրինության կողմից և ենթակա են պարբերական վերանայման:

Իրացման զուտ արժեքը դա սովորական գործունեության ընթացքում հնարավոր վաճառքի գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Կազմակերպությունում արտադրանքը թողարկվում է շարունակական հիմունքով մեծ քանակությամբ, ուստի փոխառության ծախսումները չեն կապիտալացվում:

Պաշարների նյութեր բաժնում ներառվում են նաև այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Դրանք են պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, արտադրական և տնտեսական գույքը, ժամանակավոր կառույցները, հատուկ հագուստը և կոշկեղենը, անկողնային պարագաները, ճաշարանային սպասքը և այլն: Այս ակտիվները ապաճանաչվում են դրանց շահագործումը սկսելու պահին:

3.3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերը հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է հիմնական միջոցի միավորի ձեռքբերմանը կամ կառուցմանը վերաբերող բոլոր այն ծախսումները, որոնք անհրաժեշտ են այն աշխատանքային վիճակի բերելու համար: Սկզբնական արժեքը իր մեջ կարող է ներառել նաև փոխառության ծախսումները (տես փոխառության ծախսումներ բաժինը), ինչպես նաև ապատեղակայման, քանդման, և տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումների գումարը (տես պահուստներ բաժինը), ինչպես նաև ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը:

Հիմնական միջոցների հետագա ծախսումները՝ ներառյալ նշանակալի մասերի փոխարինման արժեքը ավելացվում են ճանաչված հիմնական միջոցի արժեքին, եթե հավանական է դրա գծով ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսք և արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները՝ ներառյալ մանր դետալների ծասխումները ճանաչվում են ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Հողամասը և շենքերը առանձին ակտիվներ են դիտարկվում և հաշվառվում են առանձին-առանձին, նույնիսկ երբ դրանք ձեռք են բերվում միասին:

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքը որոշվում է որպես այն գումարը, որով հնարավոր կլիներ վաճառել ակտիվը տվյալ պահին, եթե լիներ այն տարիքի և վիճակի, որն ակնկալվում էր, որ կլիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում:

Այն դեպքերում, երբ ակտիվը օգտակար ծառայության վերջում որպես թափոն չունի զգալի արժեք, և գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը գերազանցում է մնացած տնտեսական ծառայության ժամկետի 80%-ը, ապա մնացորդային արժեքը գնահատվում է 0:

Մաշվածության մեթոդը արտացոլում է այն մոդելը, որով կազմակերպությունը ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները: Եթե գնահատման պահին տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ, ապա մաշվածության հաշվարկման համար օգտագործվում է ուղիղ գծային մեթոդը: Առանձին բաղադրիչների համար կարող է հաշվարկվել առանձին մաշվածություն:

Յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում կազմակերպության տնօրենի հրամանով ստեղծված հանձնաժողովների կողմից վերանայվում են հիմնական միջոցների մնացած օգտակար ծառայության ժամկետները, մնացորդային արժեքները և մաշվածության հաշվառման մեթոդները:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունները որոշելու համար կազմակերպությունն առաջնորդվում է ըստ դասերի հետևյալ ուղեցույցերով.

- Շենքեր շինություններ 100 տարի,
- Մեքենա-սարքավորումներ 100 տարի,
- Բեռնատար ավտոմեքենաներ 100 տարի,
- Մարդատար ավտոմեքենաներ 100 տարի,
- Տնտեսական և գրասենյակային գույք 100 տարի,
- Համակարգչային տեխնիկա 100 տարի
- Հոսքային գծեր և ռոբոտատեխնիկա 8 տարի
- Վերագնահատումից տարբերություն:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկը սկսվում է, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, և դադարում է ակտիվի որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելուց և ակտիվն ապաճանաչելուց:

3.4. Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույք է համարվում այն գույքը (հող կամ շինություն), որը պահվում է վարձակալությունից և/կամ դրա արժեքի աճից եկամուտ վաստակելու նպատակով: Ներդրումային գույքը չափվում է սկզբնական արժեքով և կիրառվում է հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքի մոդելով հաշվառման կանոնները ըստ ՀՀՄՍ 16-ի:

3.5. Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և օտարման խումբ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները (կամ օտարման խումբը) դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվ, երբ դրանց հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման վաճառքի ձևով և վաճառքի տեղի ունենալը շատ հավանական է:

Հիմնական միջոցի, ոչ նյութական ակտիվի, ներդրումային գույքի, բաժնեմասնակցության կամ սկզբնական արժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումների, ինչպես նաև օտարման խումբ կազմող ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգման համար անհրաժեշտ է, որ ակտիվը (կամ խումբը) իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառելու համար և ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում խելամիտ գնով:

Որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվ կամ օտարման խմբի բաղադրիչ վերադասակարգումից անմիջապես առաջ ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաչափվում են ըստ համապատասխան ՖՀՄՍ-ների և ակտիվի կամ պարտավորության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Հետագայում դրանք չափվում են վերադասակարգման պահի հաշվեկշռային արժեքից և հաշվետու ամսաթվի իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով: Այս վերաչափումները ամբողջությամբ ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

3.6. Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներն ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորմամբ ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ձեռնարկատիրական գործունեության ձեռքբերման օրվա իրական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված հետազոտության ծախսումները՝ նրանք, որոնք կատարվում են նոր գիտական կամ տեխնիկական գիտելիքներ և իմացություն ձեռքբերելու ակընկալիքով, ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարված մշակման ծախսումները՝ նրանք, որոնք կատարվում են նոր կամ էականորեն բարելավված նյութերի, սարքավորումների, արտադրատեսակների, գործընթացների, համակարգերի կամ ծառայությունների ստեղծումը պլանավորելու և նախագծելու համար, ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվ միայն այն դեպքում երբ.

- ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել,
- առկա է ակտիվը ավարտուն վիճակի հասցնելու, օգտագործելու կամ վաճառելու տեխնիկական իրագործելիությունը, ղեկավարության մտադրությունն ու կարողությունը,
- ապահովված է մշակումն ավարտելու համար անհրաժեշտ ռեսուրսների առկայությունը,
- հնարավոր է ցուցադրել այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու ապագա տնտեսական օգուտներ:

Մնացած մշակման ծախսումները ճանաչվում են որպես ժամանակաշրջանի ծախս:

Ամորտիզացիան հաշվառվում է գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում ուղիղ գծային մեթոդով, եթե տնտեսական օգուտների անհավասարաչափ սպառումը բացահայտ չէ: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները որոշվում են ղեկավարության կողմից կատարված կանխատեսումների և ֆինանսական պլանավորման հիման վրա: Օգտակար ծառայությունն ու ամորտիզացիոն մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր տարվա վերջում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները 3 – 10 տարի են:

Ոչ նյութական ակտիվների հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն դեպքում, երբ դրանք ավելացնում են ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսքը: Մնացած բոլոր հետագա ծախսումները՝ ներառյալ տարեկան վճարներն ու ներստեղծված ապրանքանիշերը ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

3.7. Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների գծով կատարվում է վերլուծություն արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Արժեզրկման հայտանիշի առկայության դեպքում գնահատվում է այդ ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես իրական արժեքից (հանած վաճառքի անհրաժեշտ ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների ապագա հոսքերը հաշվարկվում են ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որը սովորաբար կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն է:

Երբ առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, ապա փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Կորպորատիվ ակտիվները բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին խելամիտ և հետևողական բաշխման հիմունքով, որը սովորաբար հաշվեկշռային արժեքների համամասնությունն է:

Անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների, անավարտ ոչ նյութական ակտիվների և գուդվիլի արժեզրկումը ստուգվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները:

Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

3.8. Արտաժույթ

Կազմակերպության գործունեության ֆունկցիոնալ արժույթ է համարվում ՀՀ դրամը, քանի որ գործունեությունը հիմնականում ծավալվում է ՀՀ տարածքում: ՀՀ դրամն է հանդիսանում նաև կազմակերպության ներկայացման արժույթը:

Արտարժույթով գործառնությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ճանաչման պահի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Հետագա հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ դրամային հոդվածների մնացորդները վերահաշվարկվում են հաշվետու ամսաթվի սփոթ փոխանակման փոխարժեքով: Առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես շահույթ կամ վնաս ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթով գործարքների և՛ սկզբնական ճանաչման համար և՛ հետագա վերաչափման համար կիրառվող սփոթ փոխարժեք է համարվում ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված տվյալ օրվա հաշվարկային փոխարժեքը:

3.9. Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի արժեքի մաս: Այլ փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս:

Այն ակտիվն է համարվում որակավորվող, որին անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված (սովորաբար 6 ամսից ոչ պակաս) որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման կամ վաճառքի համար:

Փոխառության ծախսումները կարող են չկապիտալացվել, երբ շարունակական հիմունքով արտադրվող պաշարների անկախ արտադրական պրոցեսի տևողությունից և կենսաբանական ակտիվի հետ են կապված:

Կապիտալացվող փոխառության ծախսումները նվազեցվում են բացառապես որակավորվող ակտիվ ձեռքբերելու նպատակով ստացված փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումներից ստացված եկամուտների չափով:

3.10. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների բաղկացուցիչներ են համարվում դրամական միջոցները դրամարկղում, դրամական միջոցները ճանապարհին, ցպահանջ հաշիվների մնացորդները, մինչև 3 ամիս մարման ժամկետով հեշտ իրացվելի և ցածր ռիսկային ֆինանսական ներդրումների մնացորդները, ինչպես նաև բանկային օվերդրաֆտները: Վերջիններիս մնացորդները արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ընթացիկ պարտավորություններ բաժնում:

3.11. Հաստույթ

Հաստույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաստույթը ներկայացվում է զեղչերի, հետ վերադարձի և քանակային զիջումների ազդեցության ճշգրտված գումարով:

Վաճառքից հաստույթը ճանաչվում է այն պահին, երբ փոխանցվում են սեփականության հետ կապված նշանակալի ռիսկերն ու հատույցները, ակընկալվում է տնտեսական օգուտների ներհոսք, ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, չի պահպանվում վերահսկողություն ապրանքների նկատմամբ և հաստույթի գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ռիսկերն ու հատույցները համարվում են փոխանցված այն պահին, երբ ապրանքները ստացվում են հաճախորդի կողմից: Այնուամենայնիվ արտահանումների դեպքում ռիսկերն ու հատույցները փոխանցվում են այն պահին, երբ ապրանքները փոխանցվում են տրանսպորտային կազմակերպությանը, քանի որ սովորաբար այդ ապրանքները ենթակա չեն հետ վերադարձման: Առանձին գործարքներում կարող են սահմանվել հատուկ արտոնյալ պայմաններ, որոնց պատճառով ռիսկերի և հատույցների փոխանցման պահը հետաձգվի:

Եթե վճարման ժամկետը հետաձգվում է 60 օրից ավել ժամանակահատվածով, ապա հաստույթը չափվում է ակընկալվող հատուցման զեղչված արժեքով կիրառելով պայմանական տոկոսադրույքը:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը գերազանցում է սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում այն դրույքը, որը զեղչում է ապասվող վճարումների գումարը՝ հասցնելով վաճառքի ընթացիկ գնին:

Այն դեպքերում, երբ հատուցման անվանական արժեքը չի գերազանցում սովորաբար առաջարկվող վաճառքի գինը, ապա պայմանական տոկոսադրույք է համարվում նմանատիպ պայմաններով ֆինանսական գործիքի գերակշռող եկամտաբերության դրույքը:

Մինչև 60 օր վճարման ժամկետով իրացումների դեպքում տոկոսների հաշվարկ չի կատարվում և հաստույթը ճանաչվում է հատուցման անվանական արժեքով:

Ծառայությունների մատուցումից հաստույթը ճանաչվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ավարտվածության աստիճանի հիմունքով: Այն դեպքերում, երբ ավարտվածության աստիճանը հնարավոր չէ չափել, հաստույթը ճանաչվում է միայն կատարված այն ծախսումների չափով, որոնք հետխհատուցվեն:

Այն դեպքերում, երբ դա հնարավոր է ավարտվածության աստիճանը որոշվում է կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների հարաբերակցությամբ: Մնացած դեպքերում ավարտվածության աստիճանը որոշվում է տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված աշխատանքների ուսումնասիրությամբ:

Տոկոսային հաստույթը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքով, այնպես ինչպես նկարագրված է ըստ ՀՀՄՍ 39-ում:

3.12. Պետական շնորհներ

Պետական շնորհները ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ՝ ներկայացվելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորություններ բաժնում, այն պահին, երբ կա բավարար հավաստիացում, որ կազմակերպությունը ստանալու է շնորհը և բավարարելու է դրան կից պայմանները:

Այն շնորհները, որոնց հիմնական պայմանն է գնել, կառուցել կամ այլ կերպ ձեռքբերել երկարաժամկետ ակտիվ (ակտիվներին վերաբերող շնորհներ), սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները (եկամուտներին վերաբերող շնորհներ) սկզբնապես ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, իսկ հետագայում ճանաչվում են շահույթ/վնասում սիստեմատիկ հիմունքով՝ համապատասխան այն ծախսումների ծախս ճանաչմանը, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են:

Պետական շնորհները, որոնք տրամադրվում են ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն, պետք է ճանաչվեն շահույթ/վնասում այն պահին, երբ դառնում են ստացման ենթակա:

3.13. Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք կազմակերպությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել և որը կատարելու համար պահանջվում է տնտեսական օգուտների արտահոսք:

Երաշխիքների և անբարենպաստ պայմանագրերի գծով պահուստները չափվում են պարտականությունը կատարելու համար անհրաժեշտ միջոցների իրական արժեքի լավագույն գնահատականի հիման վրա՝ ելնելով անցյալ փորձից և ապագա ակընկալիքներից: Գնահատումը կատարվում է տնօրենի հրամանով կազմված հանձնաժողովների կողմից:

Ապատեղակայման և տեղանքի բարեկարգման գծով պահուստները չափվում են գնահատված գումարի ներկա արժեքով, եթե պահուստի ժամկետը գերազանցում է 5 տարին: Այսպիսի դեպքերում որպես զեղչման դրույք սովորաբար համարվում է կազմակերպության լրացուցիչ փոխառություն ներգրավվելու տոկոսադրույքը:

Արձակուրդային վճարների և հավանական պարգևավճարների գծով պահուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ելնելով ընթացիկ և սպասվող աշխատավարձերի գումարից, աշխատանքային օրենսդրության պահանջներից և այլ կանխատեսումներից: Զուգահեռ ստեղծվում է նաև պահուստ արձակուրդային վճարների կամ պարգևավճարների մասով գործատուի կողմից կատարվելիք սոցիալական ապահովության վճարների համար:

3.14. Էական սխալներ

Էական սխալներ՝ ընթացիկ ժամանակաշրջանում բացահայտված սխալներ են, որոնք այնպիսի նշանակություն ունեն, որ նախորդ մեկ կամ ավելի ժամանակշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն կարող այլևս արժանահավատ համարվել, իրենց ներկայացման թվի շրջությամբ:

Նախորդող ժամանակաշրջաններին վերաբերող էական սխալների ուղղման գումարը պետք է արտացոլվի հաշվետու ժամանակաշրջանի հաշվետվությունում, ճշտելով չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդը:

3.15. Ֆինանսական գործիքներ

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները ու ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով և դասակարգվում են հետևալ կատեգորիաներում՝ ելնելով գործարքի նպատակից և ղեկավարության ակընկալիքներից.

Ֆինանսական ակտիվներ

- Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,
- Տրամադրված փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

- Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Կանոնավոր կերպով գնումների և վաճառքների դեպքում ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում են առևտրի ամսաթվին:

Վարկերի և փոխառությունների գծով ֆինանսական ակտիվները ու պարտավորությունները ճանաչվում են դրանց տրամադրման ամսաթվին:

Ֆինանսական գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառվում են համապատասխան ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական արժեքում, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Վերջիններիս դեպքում դրանք ճանաչվում են որպես ընթացիկ ժամանակաշրջանի ծախս:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է շուկայի հիման վրա: Սակայն պարտքային գործիքի շուկայի բացակայության դեպքում իրական արժեքը հաշվարկվում է որպես սպասվող հոսքերի ներկա արժեք որոշված նմանատիպ գործիքի միջին շուկայական տոկոսադրույքով: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական գործարքի տոկոսադրույքը տարբերվում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքի միջին շուկայական տոկոսադրույքից, սակայն տարբերությունը չի գերազանցում շուկայական դրույքի 20%-ը, ապա ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական արժեքը համարվում է ճանաչման օրվա դրությամբ իրական արժեք:

Անտոկոս կամ ցածր տոկոսով ստացված ցպահանջ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեք է համարվում վարկի կամ փոխառության անվանական արժեքը, քանի որ դրանք ենթակա են մարման ցանկացած պահին՝ հնարավորության առկայության դեպքում, և կազմակերպության ղեկավարությունը ակընկալում է մարել դրանք շատ կարճ ժամկետներում:

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքով և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս, եթե չեն ներառվում որակավորվող ակտիվի ինքնարժեքում համաձայն ՀՀՄՍ 23-ի: Այնուամենայնիվ ֆինանսական հաշվետվություններում շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով հաշվարկված տոկոսները չեն առանձնացվում իրական արժեքի տատանությունից առաջացող օգուտից կամ վնասից:

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են միայն այն դեպքում, երբ առկա է գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և ղեկավարությունը մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

3.16. Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվների համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դիտարկվում է արդեն արժեզրկման հայտանիշի առկայությունը: Ֆինանսական ակտիվները ենթակա են արժեզրկման, եթե սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերը /արժեզրկման հայտանիշ/ վկայում են այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի գծով սպասվող դրամական ներհոսքերը կարող են անբարենպաստ փոխվել:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումը հաշվարկվում է որպես հաշվեկշռային արժեքի և վերանայված դրամական հոսքերի զեղչված արժեքի, հաշվարկված սկզբնական տոկոսադրույքով, տարբերությունը:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումը գնահատվում է հավաքական հիմունքով՝ ելնելով համանման պարտքային բնութագրեր ունեցող պարտքերի պատմական կորուստների փորձից:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը նվազում է որպես հետևանք մի դեպքի, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը ենթակա է հակադարձման, բացառությամբ որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնային գործիքների:

4.Բացահայտումներ էական հոդվածների վերաբերյալ

4.1 Հիմնական միջոցներ

000 դրամ

	Շենքեր	Կառուցվածքներ	Փոխանցող հարմարանքներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրատնտեսական գույք	Հողամաս	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	2087107	108825	151475	3509142	38223	94127	34100	12040631	18063630
Ավելացումներ այդ թվում	42122	35587	423241	1061051	158237	1507		666641	2388386
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			1449	4234		1743		1037857	1045283
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	2129229	144412	573267	4565959	196460	93891	34100	11669415	19406733
Ավելացումներ այդ թվում	9022		22624	47466	50000			50105	179217
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			100	5032	155244	591			160967
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	2138251	144412	595791	4608393	91216	93300	34100	11719520	19424983
Կուտակված մաշվածություն									
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	205146	8867	7665	218490	9493	8193		2840469	3298323
Տարվա մաշվածությունը	19467	1105	11628	351342	57443	1170		1333965	1776120
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			334	270		571		176022	177197
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	224613	9972	18959	569562	66936	8792	0	3998412	4897246
Տարվա մաշվածությունը	19824	1398	35202	242891	6825	1072		1332291	1639503
Վերագնահատումից									0
Նվազեցումներ			12	668	59464	187			60331
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	244437	11370	54149	811785	14297	9677	0	5330703	6476418
Զուտ հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	1904616	134440	554308	3996397	129524	85099	34100	7671003	14509487
Առ 31 դեկտեմբեր 2017թ	1893814	133042	541642	3796608	76919	83623	34100	6388817	12948565

4.2 Ոչ նյութական ակտիվներՀ

000 դրամ

	Լիցենզիա	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.		883	23772	24655
Ավելացումներ այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	0	883	23772	24655
Ավելացումներ այդ թվում				0
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ	0	883	23772	24655
Կուտակված մաշվածություն				
Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.		883	18489	19372
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում			2377	2377
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	0	883	20866	21749
Տարվա մաշվածությունը այդ թվում			2377	2377
Վերագնահատումից				0
Նվազեցումներ				0
Առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.	0	883	23243	24126
Հաշվեկշռային արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	0	0	2906	2906
Առ 31 դեկտեմբեր 2017թ.	0	0	529	529

4.5 Պաշարներ

000 դրամ

	31.12.2016թ.	31.12.2017թ.
Նյութ և նյութեր	1788922	1946624
Կենսաբանական ակտիվներ		
Անավարտ արտադրանք		
Պատրաստի արտադրանք	983887	963733
Ապրանք		
Ընդամենը	2772809	2910357

4.6 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, այդ թվում	**2413058**	**1384576**
1. Տրված կանխավճարներ	1904825	680381
2. Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	495575	689234
3. Դեբիտորական պարտքեր մատուցված ծառայությունների գծով		
4. Դեբիտորական պարտքեր այլ պաշարների վաճառքների գծով		
4. Դեբիտորական պարտքեր ապահովագրական հատուցումների գծով		
5. Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի հետ, այդ թվում	4877	914
- ԱՄՀ	1101	
- *Եկամտահարկ*		
- *Անշարժային հարկ*		
- *Շահաքահարկ*		116
- *Հողի հարկ*	22	22
- *Ռեզիդենտի շահութահարկ*	3754	776
- *Այլ պարտադիր վճար*		
5. Այլ դեբիտորական պարտքեր	7781	14047
Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստ		
Ընդամենը առևտրային դեբիտորական պարտքեր	2413058	1384576

Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստի շարժը ներկայացվում է ստորև

000 դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Հաշվեկշռի մնացորդ	-	
Տարվա ընթացքում պահուստի աճ		
Պահուստի ծախսում	-	
Տարեվերջի մնացորդ	0	

4.7 Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ

000 դրամ

	31.12.16թ.	31.1217թ.
Դրամարկղ	15074	279
Բանկային հաշիվներ	116569	165340
Ընդամենը	131643	165619

4.8. Կանոնադրական (բաժնետիրական) կապիտալի զուտ գումարը

4.8.1. Հայտարարված և վճարված կանոնադրական կապիտալ

Ընկերության կողմից հիմնադրման ժամանակ հայտարարվել են -7865480- հատ սովորական բաժնետոմս յուրաքանչյուրը 150 դրամի, որից վճարվել են 7865480 հատ 1179822 հազ. դրամի բաժնետոմսերը: Չվճարված բաժնետոմսեր չկան:

4.9. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	16151	14357
Շնորհի ստացում		
Շնորհի ծախսում	1794	1794
Մնացորդը տարեվերջին	14357	12563

4.12. Երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ

4.12.1. Երկարաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.16թ.			31.12.17թ.		
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսայի ն ծախս	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսայի ն ծախս
Մնացորդը տարեսկզբին	9400469	9400469		8884039	8884039	
Ստացվել է տարվա ընթացքում	834134	834134		292052	292052	
Մարվել է տարվա ընթացքում	1350564	1350564		1187377	1187377	
Մնացորդը տարեվերջին	8884039	8884039	0	7988714	7988714	

4.12.2. Երկարաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.16թ.			31.12.17թ.		
	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսայի ն ծախս	Հաշվեկշռային արժեք	Հարկային բազա	Տոկոսայի ն ծախս
Մնացորդը տարեսկզբին	7260475	7260475		7687946	7687946	
Ստացվել է տարվա ընթացքում	684157	684157		513994	513994	
Մարվել է տարվա ընթացքում	256686	256686		65796	65796	
Մնացորդը տարեվերջին	7687946	7687946		8136144	8136144	0

4.11. Կարճաժամկետ բանկային վարկեր և փոխառություններ

4.11.1. Կարճաժամկետ վարկեր

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	0	
Ստացվել է տարվա ընթացքում		
Մարվել է տարվա ընթացքում		
Մնացորդը տարեվերջին	0	0

4.11.2. Կարճաժամկետ փոխառություններ

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	4870636	6078869
Ստացվել է տարվա ընթացքում	2559255	277011
Մարվել է տարվա ընթացքում	1351022	196962
Մնացորդը տարեվերջին	6078869	6158918

4.12 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

000 դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր, այդ թվում	**2213996**	**2949838**
1. Ստացված կանխավճարներ	1367345	956027
2. Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	739877	1907327
3. Կրեդիտորական պարտքեր ասոցացված ընկերությունների գծով		
4. Կրեդիտորական պարտքեր պարտքեր այլ կապակցված կազմակերպությունների գծով		
5. Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով, այդ թվում	56058	40832
• ԱՄՀ	37826	25741
• Եկամտահարկ	15839	9546
• Գույքահարկ	2075	
• Շահի հարկ	170	
• Այլ պարտադիր վճար	148	5545
6. Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	49627	44641
7. Կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոց ապ.գծով	838	787
8. Այլ կրեդիտորական պարտքեր	251	224

4.13 Պահուստ

000 դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Պահուստ արձակուրդային վճարման գծով		
Աշխատավարձ	30015	44118
Կենսաթոշակային ֆոնդ		

4.14 Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Մնացորդը տարեսկզբին	0	
Շնորհի ստացում		
Անմիջապես ստացված պաշարների և այլ ակտիվների գծով		
Մնացորդը տարեվերջին		0

4.15. Հասույթ

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Արտադրանքի իրացում	7392603	7079068
Ապրանքի իրացում		
Ծառայությունների մատուցում		
Ընդամենը	7392603	7079068

4.16. Վաճառքի ինքնարժեք

'000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	600230	655406
Մաշվածության ծախս	1494051	1634310
Նյութական ծախսեր	3007676	2776256
Այլ ծախսեր	1422285	1403980
Ընդամենը	6524242	6469952

4.17.Այլ եկամուտներ

'000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Հիմնական միջոցների օտարումներից օգուտ		
Պաշարների օտարումից եկամուտ	548202	1199264
Ֆինանսական ներդրումից Տոկոսային եկամուտ		
Նյութական վնասի փոխհատուցումից եկամուտ	70	
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ		
Պարտավորության ներումից եկամուտ		
Հաշվետու տարվա հարկային տույժերի և տուգանքների ներումից եկամուտ		
Դեբիտորական պարտքերի պահուստի հակադարձումից		
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից օգուտ		
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	1794	1794
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից եկամուտ	270	5
Ոչ գործառնական հեջավորման գործիքների վերաչափումից օգուտներ		
Գործառնական վարձակալությունից	3930	2325
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրում	1810	19978
Այլ եկամուտներ	4976	157587
Ընդամենը	561052	1380953

4.18. Վարչական և այլ ծախսեր

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
1. Վարչական ծախսեր, այդ թվում	223410	194287
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	109761	114540
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ		
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր	4636	5115
Գործուղման , ներկայացուցչական և վերապատրաստման ծախսեր	2241	3117
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	2382	2625
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	35793	36303
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	21143	1178
Բանկային, ապահովագրության, պահպանության և տրանսպորտային ծախսեր	35587	20821
Չփոխհատուցվող ծախսեր հարկերից և տուրքերից	11816	7226
Վարչական այլ ծախսեր	51	3362
2. Իրացման ծախսեր	61	1144
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին		
Պահեստում գտնվող արտադրանքի,ապրանքների փաթեթավորման, տեսակավորման և պահպանման ծախսեր		
Բանկային ծառայությունների ծախսեր, ապահովագրության ծախսեր		
Տրանսպորտային և բեռնափոխադրման ծախսեր		1026
Հիմնական միջոցների մաշվածության, նորոգման և սպասարկման գծով ծախսեր		
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր		
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր		118
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր	61	
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր		
Այլ իրացման ծախսեր		
3. Գործառնական այլ ծախսեր	394395	927152
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի ստեղծման ծախսեր		
Այլ պաշարների օտարումից վաճառքներից ծախսեր	377558	907346
Անհուսալի դեբիտորական պարտքի դուրս գրում		
Պաշարների արժեքի փոփոխություններից ծախսեր		2136
Վարձակալության ծախսեր		
Երաշխիքային սպասարկման և վերանորոգման գծով ծախսեր		

Տուգանքներ տույժերից, տուգանքներից, դատական ծախսեր	11189	7468
Պարժեքների պակասորդներ և փչացումից կորուստներ, պատանված ապրանքի հետ կապված ծախսեր	4626	3298
Գործառնական այլ ծախսեր	1022	6904
4. Այլ ոչ գործառնական ծախսեր	8805	219293
Ներդրումների վերագնահատումից և վերաչափումից ծախս		
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	1939	2445
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	6866	216848
Այլ ծախսեր		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	626671	1341876

4.19. Ֆինանսական ծախսեր

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Ստացված վարկերի հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ	636445	577250
Ստացված փոխառությունների հետ կապված հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	636445	577250

4.20. Շահութահարկի գծով ծախս

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Ընթացիկ հարկ		
Հետաձգված հարկ	938	1163
Հարկային ակտիվ	28962	

7.Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

7.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը ֆինանսական կորուստներ կարող է կրել: Ընկերությունը առևտրային դեբիտորական պարտքերի դիմաց երաշխիքներ չի պահանջում:

2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստը կազմել է ..... հազար դրամ:

7.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը վերաբերում է Ընկերության կողմից իր պարտավորությունները ժամանակին մարելուն և անմիջականորեն կապված է Ընկերության դրամական միջոցների հավաքագրման հետ, ինչը նկարագրված է վերը նշված պարտքային ռիսկերում:

8. Իրական արժեք

Ղեկավարության համոզմամբ՝ ֆինանսական հաշվետվություններում ամորտիզացված արժեքով ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները գրեթե հավասար են դրանց իրական արժեքին:

9. Պայմանականություններ

9.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Ընկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել բնակչությունից դեբիտորական պարտքերի ժամանակին հավաքագրումը, խաթարված հեղինակությունը, ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Ընկերության իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

5.Ֆինանսական գործիքներ

5.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.15-ում:

5.2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Փոխառություններ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	503356	703281
Մնացորդը դրամարկղում և բանկում	131643	165619
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ընդամենը	634999	868900

Ֆինանսական պարտավորություններ

000դրամ

	31.12.16թ.	31.12.17թ.
Վարկեր և փոխառություններ	6078869	14147632
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	789755	1952192
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Ընդամենը	6868624	16099824

Տես՝ ծանոթագրություն 3.15-ը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական գործիքի կատեգորիայի գծով հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նկարագրության համար:

6. Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ընկերությունն իր բնականոն գործունեության ընթացքում ենթարկվում է սպառողային և իրացվելիության ռիսկերի:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթ ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

10. Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը՝ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման արդյունքում հասցված վնասի ապահովագրություն չունի: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական դրության վրա:

11. Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա է են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոնշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապասխան հատկացումներ՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

12. Կապակցված կողմեր և գործարքներ նրանց միջև

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են.

12.1 Վերահսկողության փոխհարաբերություն

Ընկերությունը մայր, դուստր, ասոցացված կազմակերպություն չունի և չի վերահսկվում (այդ թվում ընտանեկան ազդեցության) այլ կազմակերպության կողմից:

Բաժնետոմս 49.35%-ը պատկանում է ՀՀ քաղաքացի Միխաիլ Հարությունյանին և մյուս 49.35% -ը MORACO HOLDINGS LIMITED :

000 դրամ

Գործարքի անվանումը և ԱԱՀ	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարվող մնացորդ	Չմարվող մնացորդ
	31/12/17	31/12/16	31/12/17	31/12/16
Միխաիլ Հարությունյան				2283218
Փոխառության ստացում՝		700		
Փոխարժեքային տարբերություն		618		
Փոխառության մարում		68200		
MORACO HOLDING LIMITED				124683
Փոխառության ստացում՝				
Փոխարժեքային տարբերություն		-3904		
Փոխառության տոկոս		3432		

12.2 Ղեկավարության հատուցումները

Ընկերության առանցքային կառավարչական անձնակազմը ստացել է հետևյալ հատուցումները, որոնք ներառված են անձնակազմի գծով ծախսումներում (տես ծանոթագրություն 5).

000դրամ

	31/12/16		31/12/17	
ԱԱՀ	Աշխ.	Կենս. ֆոնդ.	Աշխ.	Կենս. ֆոնդ
Տնօրեն -Խ. Անտոնյան	8424		8484	
Փոխտնօրեն - Վ. Նիկոյան	6172		5737	
Գլխ. հաշվապահ - Կ. Մամիկոնյան	5188		5250	
Ընդամենը				

12.3 Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Մայր, դուստր կամ ասոցացված կազմակերպությունների և այլ կազմակերպությունների գծով

000 դրամ

Անվանումը	Գործարքի գումար	Գործարքի գումար	Չմարվող մնացորդ	Չմարվող մնացորդ
	31/12/17	31/12/16	31/12/17	31/12/16
			3876597	3508973
Մետէքսիմ ՍՊԸ				

Փոխառության ստացում	243124	2426386		
Փոխառության մարում	61256	1207086		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերում	1539262	1745023		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման դիմաց վճարում	1342014	2316631		
Վաճառք	11492	24578		
Միկմետալ ՓԲԸ			2100335	1646523
Փոխառության ստացում	91	8255		
Փոխառության մարում		8781		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերում	865759	19275		
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման դիմաց վճարում	720	48379		
Վաճառք	3262118	4005807		
Ստացված կանխավճար	2850800	2695308		

Տնօրեն՝ Խ. Անտոնյան

Գլխ. Հաշվապահ՝ Կ Մամիկոնյան

4.7 ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7: Ընկերության կանոնադրություն

Տպագրված է ընդամենը 5 օրինակ
ՕՐԻՆԱԿ 1

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՋԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՌԵԳԻՍՏՐԻ ԿՈՂՄԻՑ 31.07.1995թ.
Գրանցման թիվ 39.120.00360
Վկայական 01Ա 015155
ՀՎՀՀ 02800538
04.11.2004թ. գրանցված կանոնադրության
Թիվ ___ փոփոխությունը գրանցված է
իրավաբանական անձանց պետական
ռեգիստրի կողմից
«24» հուլիս 2020թ.
աշխատակից

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» Բաց բաժնետիրական
ընկերության բաժնետերերի
«29» հունիսի 2020թ.
տարեկան ընդհանուր ժողովի
որոշմամբ (արձ. թիվ 1)

Տնօրեն
Խ. Անտոնյան

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
(Նոր խմբագրությամբ)

Ք. ՉԱՐԵՆՑԱՎԱՆ, 2020թ.

1. Ընդհանուր դրույթներ

1.1 .«ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» բաց բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն)՝ համարվում է շահույթ ստանալու նպատակով հիմնադրված առևտրային կազմակերպություն հանդիսացող իրավաբանական անձ, որի կանոնադրական կապիտալը բաժանված է Ընկերության նկատմամբ բաժնետերերի պարտավորական իրավունքը հավաստիացնող որոշակի թվով բաժնետոմսերի, որոնց տերերը (այսուհետ՝ Բաժնետերեր) իրավունք ունեն օտարել իրենց պատկանող բաժնետոմսերն առանց Ընկերության մյուս բաժնետերերի համաձայնության:

Ընկերությունը (նախկինում «ԹՈՒՋԵՋՈՒԼ» ԲԲԸ) հիմնադրվել է ՀՀ կառավարության 1998թ.-ի սեպտեմբերի 4-ի թիվ 550 որոշման համաձայն «ՀԱՅՋՈՒԼ» (Չարենցավանի «Ավտոծուլ») ՓԲԸ-ի (նախկինում «Ավտոծուլ» պետական ձեռնարկության) պետական բաժնետոմսերը մրցույթով մասնավորեցման ճանապարհով բաց բաժնետիրական ընկերության վերակազմակերպման արդյունքում:

Ընկերությունը հանդիսանում է «Հայծուլ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդը:

1.2. Ընկերության իրավունակությունը ծագում է նրա ստեղծման (պետական գրանցման) և դադարում է լուծարման ավարտի (լուծարման մասին պետական գրանցման) պահից:

1.3. Ընկերությունն ունի իր ֆիրմային անվանմամբ կլոր կնիք (հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն գրառումներով), դրոշմներ և բլանկներ, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գրանցված խորհրդանիշ, ապրանքային, առևտրային և այլ նշաններ ու ֆիրմային այլ ռեկվիզիտներ:

1.4. Ընկերությունը իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով (այսուհետ՝ Օրենսգիրք), «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենքով) և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական այլ ակտերով և սույն կանոնադրությամբ:

1.5. Ընկերության բաժնետերերի և Ընկերության միջև հարաբերությունները կարգավորվում են սույն կանոնադրությամբ:

1.6. Ընկերությունն իր պարտավորությունների համար պատասխանատու է իրեն պատկանող ամբողջ գույքով:

Ընկերությունը պատասխանատու չէ իր բաժնետերերի պարտավորությունների համար:

1.7. Ընկերության բաժնետերերը պատասխանատվություն չեն կրում նրա պարտավորությունների համար և իրենց պատկանող բաժնետոմսերի արժեքի սահմաններում կրում են ընկերության գործունեության հետ կապված վնասների ռիսկը:

1.8. Հայաստանի Հանրապետությունը և համայնքները պատասխանատվություն չեն կրում Ընկերության պարտավորությունների համար: Ընկերությունն իր հերթին պատասխանատվություն չի կրում Հայաստանի Հանրապետության և համայնքների պարտավորությունների համար:

1.9. Ընկերության իրավական-կազմակերպչական ձևն է բաց բաժնետիրական ընկերություն:

1.10. Ընկերության ֆիրմային անվանումն է.

Հայերեն լրիվ՝ «ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» Բաց բաժնետիրական ընկերություն

կրճատ՝ «ԱՍԿԵ ԳՐՈՒՊ» ԲԲԸ

Ռուսերեն լրիվ՝ «АСКЕ ГРУП» Открытое Акционерное Общество
կրճատ՝ «АСКЕ ГРУП» ОАО
Անգլերեն լրիվ «ASCE GROUP» Open Joint-stock Company
կրճատ՝ «ASCE GROUP » Open J-S Company

1.11. Ընկերության գտնվելու վայրը և իրավաբանական (փոստային) հասցեն է ՀՀ, Կոտայքի մարզ, 2501, ք. Չարենցավան, Երևանյան 2.

2. Ընկերության գործունեության նպատակը և առարկան

2.1 .Ընկերության ստեղծման նպատակն է տնտեսական գործնեություն (այդ թվում առևտրային) իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումը:

2.2. Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են՝ -
Թուջե, պողպատե և գունավոր մետաղների ձուլում,

-Սև և գունավոր մետաղների, նրանց առաջնային արտադրանքի արտադրություն,

-Մետաղե ջարդոնի առք ու վաճառք,

-Մեքենաների, մետաղահատ հաստոցների, սարքավորումների և օժանդակ նյութերի մեծածախ առևտուր,

-Ձուլման սարքավորումների և հալման ինդուկցիոն վառարանների արտադրություն և մեծածախ առևտուր,

- Կենցաղային ապրանքների և պլաստմասայե իրերի արտադրություն և մեծածախ առևտուր,

- Առևտրամիջնորդային գործունեություն (ոչ բորսայական):

Ընկերությունը կարող է իրականացնել օրենքով չարգելված ցանկացած տնտեսական գործունեություն:

Օրենքով սահմանված գործունեության առանձին տեսակներով ընկերությունը կարող է զբաղվել միայն լիցենզիայի (հատուկ թույլտվության) առկայության դեպքում՝ լիցենզիա ստանալու պահից կամ նրանում նշված ժամկետում: Եթե լիցենզիայի հատկացման պայմաններում նախատեսված է, որ ընկերությունը բացի լիցենզավորվող գործունեությունից, այլ գործունեությամբ զբաղվել չի կարող, կամ սահմանափակումներ են դրվում գործունեության առանձին տեսակներով զբաղվելու վրա, ապա ընկերությունը լիցենզիայի գործողության ժամկետում իրավունք չունի զբաղվել այլ գործունեությամբ, բացառությամբ լիցենզիայով նախատեսվածների կամ այն գործունեություններով, որոնց մասին նշված է լիցենզիայի մեջ:

2.3. Ընկերությունն իրավունք ունի իր անունից ձեռք բերել ու իրականացնել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ և կրել պարտականություններ, որոնք նրան անհրաժեշտ են օրենքով չարգելված ցանկացած գործունեություն իրականացնելու համար: Գործունեության առանձին տեսակներով, որոնց ցանկը սահմանված է ՀՀ

Օրենսդրությամբ (այսուհետ՝ Օրենսդրություն) Ընկերությունը կարող է զբաղվել միայն լիցենզիայի հիման վրա:

3. Ընկերության իրավական վիճակը, իրավունքներն ու պարտականությունները

3.1. Ընկերությունը իրավաբանական անձ է և ունի իր բաժնետերերի գույքից առանձնացված գույք, որը հաշվառվում է ինքնուրույն հաշվեկշռում և իր պարտավորությունների համար պատասխանատու է այդ գույքով, կարող է իր անունից ձեռք բերել ու իրականացնել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտականություններ, դատարանում հանդես գալ որպես հայցվոր կամ պատասխանող:

Ընկերությունն իրավունք ունի՝ Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բացել բանկային հաշիվներ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա պետությունների բանկերում, ինչպես Հայաստանի Հանրապետության դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:

3.2. Ընկերությունը իրավունք ունի իր կողմից թողարկվող բաժնետոմսերը տեղաբաշխել ինչպես բաց, այնպես էլ փակ բաժանորդագրության միջոցով և իրականացնել դրանց ազատ վաճառքը Օրենքի և այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

3.3. Ընկերությունն իրավունք ունի.

- Ընկերությունը Օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր ձևերով ձեռք բերել գույք, այդ թվում՝ արժեթղթեր, տիրապետել, օգտագործել ու տնօրինել դրանք և դրանցից ստացված եկամուտը կամ այլ օգտակար արդյունքները,
- օտարել, վարձակալության տալ, փոխանակել, Օրենսդրությամբ չարգելված այլ ձևերով փոխանցել գույքային իրավունքներ, լինել գրավառու և գրավատու,
- ինքնուրույն կազմավորել իր ֆինանսական ռեսուրսները, այդ թվում՝ փոխառու միջոցների ներգրավմամբ Հայաստանի Հանրապետության և այլ պետություններում՝ ստանալ բանկային և առևտրային վարկեր, այդ թվում՝ արտարժույթով,
- Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իր անունից թողարկել և տարածել արժեթղթեր,
- Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կնքել պայմանագրեր և կրել պարտավորություններ,
- ինքնուրույն ընտրել իր արտաքին տնտեսական գործունեության վարման կարգը, այն իրականացնել անմիջականորեն, առանց միջնորդի կամ այլ կազմակերպության միջոցով՝ նրա հետ մտնելով պայմանագրային հարաբերությունների մեջ,
- ունենալ միջոցներ արտարժույթով: Օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր միջոցներով ձեռք բերել (այդ թվում՝ ստանալ որպես արտաքին տնտեսական գործունեության արդյունք) արտարժույթով միջոցներ և ինքնուրույն տնօրինել, այդ թվում՝ վաճառել պետությանը, իրավաբանական անձանց և (կամ) ձեռնարկություններին, կազմակերպություններին կամ քաղաքացիներին,
- ինքնուրույն պլանավորել իր գործունեությունը, որոշել թողարկվող արտադրանքի, կատարվող աշխատանքների և մատուցվող ծառայությունների ծավալը, գները, իրենց մատակարարներին և արտադրանքը սպառողներին,
- Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով արտահանել և ներմուծել գույքի օբյեկտներ,

արտադրված, գնված և այլ օրինական ձևով ստացված արտադրանք, ծառայություններ մատուցել և աշխատանքներ կատարել օտարերկրյա իրավաբանական անձանց և (կամ) ձեռնարկությունների, կազմակերպությունների և քաղաքացիների համար, օգտվել նրանց կատարած աշխատանքներից և մատուցած ծառայություններից, այլ պետություններում նրանց օրենսդրությանը համապատասխան իրականացնել ներդրումներ, ստեղծել իրավաբանական անձինք և (կամ) ձեռնարկություններ և անդամակցել իրավաբանական անձանց և (կամ) ձեռնարկություններին,

- ձեռք բերել իր կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի մի մասը,
- օգտվել Օրենսդրությամբ, Օրենսգրքով,Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված այլ իրավունքներից:

3.4. Ընկերությունը պարտավոր է՝

- Օրենսդրությամբ,Օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով վարել հաշվապահական հաշվառում և ներկայացնել ֆինանսական ու վիճակագրական հաշվետվություն,
- ամեն տարի, ի գիտություն բոլորի, հրապարակել իր տարեկան հաշվետվությունը և հաշվապահական հաշվեկշիռը,
- աշխատանքային պայմանագրեր կնքել Ընկերության աշխատակիցների հետ,
- պատասխանատվություն կրել և փոխհատուցել իր կողմից հասցրած վնասը՝ կնքած պայմանագրերը չկատարելու կամ հարկ եղածին պես չկատարելու, կամ այլ անձանց սեփականության իրավունքը խախտելու համար,
- Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հայտարարել Ընկերության սնանկացման մասին այն դեպքում, երբ հնարավոր չէ բավարարել պարտատերերի օրինական գույքային պահանջները,
- ապահովել Ընկերության փաստաթղթերի (Ընկերության կանոնադրության, գույքի նկատմամբ գույքային իրավունքները հաստատող փաստաթղթերի, Ընկերության ներքին փաստաթղթերի, առանձնացված ստորաբաժանումների ու հիմնարկների կանոնադրությունների, տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի, կառավարման մարմինների նիստերի արձանագրությունների, Օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով նախատեսված այլ փաստաթղթերի) պահպանում, Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
- Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տեղեկություններ հրապարակել սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կանոնադրական կապիտալի կամ բաժնետիրական ընկերության քվեարկվող բաժնետոմսերի ավելի քան քսան տոկոսը ձեռք բերելու մասին,
- կրել Օրենսդրությամբ և սույն կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտավորություններ:

4. Ընկերության կանոնադրական կապիտալ

4.1. Ընկերության կանոնադրական կապիտալը որոշում է նրա պարտատերերի շահերը երաշխավորող Ընկերության գույքի նվազագույն չափը: Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը չի կարող պակաս լինել բաց Ընկերության համար

Ընկերության պետական գրանցման պահին գործող Օրենքով սահմանված չափից:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմվում է բաժնետերերի ձեռք բերած բաժնետոմսերի անվանական արժեքից:

4.2. Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 1.179.822.000(մեկ միլիարդ հարյուր յոթանասունինը միլիոն ութ հարյուր քսաներկու հազար) դրամ, որը կազմում է 7.865.480հատ սովորական անվանական բաժնետոմսեր, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 150դրամ :

Բոլոր 7.865.480 հատ բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են բաժնետերերի միջև և լրիվ վճարված են նրանց կողմից:

4.3. Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կամ սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում Ընկերության տնօրենների խորհրդի (դիտորդ խորհրդի) (այսուհետ՝ Խորհուրդ) որոշմամբ կարող է փոփոխել կանոնադրական կապիտալի չափը, որն ուժի մեջ է մտնում սույն կանոնադրության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելուց և ձեռնարկությունների պետական գրանցումն իրականացնող մարմնի կողմից Օրենսդրությամբ և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով գրանցելու պահից:

4.3.1. Կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը.

Ընկերությունն իրավունք ունի բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու կամ լրացուցիչ բաժնետոմսեր տեղաբաշխելու միջոցով ավելացնել իր կանոնադրական կապիտալը:

Ընկերությունը կարող է որոշում ընդունել լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման մասին միայն Ընկերության կանոնադրության մեջ հայտարարված բաժնետոմսերի քանակի սահմաններում և միայն նախկինում տեղաբաշխված բաժնետոմսերի լրիվ վճարված լինելու դեպքում:

.լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման մասին որոշմամբ պետք է սահմանվի

- լրացուցիչ տեղաբաշխվող հասարակ (սովորական) և յուրաքանչյուր տեսակի արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակը այդ բաժնետոմսերի հայտարարված քանակի սահմաններում,
- լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ժամկետները և պայմանները,այդ թվում՝ Ընկերության բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվություն ունեցող բաժնետերերի և այլ արժեթղթերի սեփականատերերի միջև տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի արժեքը:

Եթե նախկինում տեղաբաշխված բաժնետոմսերի արժեքի գումարը լրիվ վճարված չէ, ապա Ընկերությունն իր կանոնադրական կապիտալը չի կարող մեծացնել ֆինանսական միջոցների ներգրավման հաշվին:

Ընկերությունն իր գործունեության ֆինանսական արդյունքներն ամփոփելուց հետո կարող է տեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման միջոցով

ավելացնել կանոնադրական կապիտալը՝

- շահույթի մի մասը փոխանցելով կանոնադրական կապիտալ,
- Ընկերության կանոնադրական կապիտալի, պահուստային կապիտալի և արտոնյալ բաժնետոմսերի լուծարային և անվանական արժեքների տարբերության ընդհանուր գումարը գերազանցող գույքը (զուտ ակտիվները) կամ դրա մասը փոխանցելով կանոնադրական կապիտալ,
- Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու միջոցով Ընկերությունը չի կարող ավելացնել կանոնադրական կապիտալն ավելի, քան բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատված վերջին հաշվեկշռում կամ վերջին աուդիտի արդյունքներով սահմանված զուտ ակտիվների արժեքն է:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի ավելացման մասին որոշումն ընդունվում է Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ժողով) կամ Խորհուրդը, եթե սույն կանոնադրությամբ կամ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ նրան տրված է այդ իրավասությունը :

Ընկերությունը չի կարող բաժնետոմսեր թողարկել իր տնտեսական գործունեությամբ առաջացած վնասները ծածկելու համար:

4.3.2. Կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցում

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը կարող է կատարվել.

.բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացմամբ,

- բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի պակասեցմամբ, այդ թվում օրենքով նախատեսված դեպքերում դրանց մի մասի ձեռքբերմամբ և մարմամբ:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազեցման նպատակով Ընկերության կողմից բաժնետոմսեր կարող են ձեռք բերվել միայն բաժնետոմսերի սեփականատերերի համաձայնությամբ: Ընդ որում այդ նպատակով Ընկերությանն առաջարկված բաժնետոմսերի ձեռք բերումը ընկերության պարտականությունն է: Եթե ձեռք բերման առաջարկված բաժնետոմսերի քանակը գերազանցում է համապատասխան որոշմամբ սահմանված քանակը, ապա բաժնետերերից բաժնետոմսերը գնվում են նրանց առաջարկներին համամասնորեն:

Ընկերությունն իրավունք չունի նվազեցնել կանոնադրական կապիտալը, եթե դրա հետևանքով նրա չափը ավելի կփոքրանա Օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված նվազագույն կանոնադրական կապիտալի չափից:

Կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցման դեպքում մեկ տարուց ոչ պակաս ժամկետում բաժնետոմսերի հավաստագիրը փոխանակելու նպատակով կամ համապատասխան գրառում կատարելու համար չդիմելու դեպքում հավաստագրերը համարվում են անվավեր:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազեցման և Ընկերության

կանոնադրության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու մասին որոշումն ընդունվում է ժողովի կողմից՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով, սակայն ոչ պակաս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 2/3-ից:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազեցման հետ կապված այլ խնդիրները կարգավորվում են Օրենսդրությամբ,Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

4.3.3. Ընկերությունն ունի պահուստային հիմնադրամ:

Ընկերության շահույթից մասնահանումների հաշվին ստեղծվում է պահուստային հիմնադրամ՝ կանոնադրական կապիտալի 15 տոկոսի չափով:

Եթե պահուստային հիմնադրամը կազմում է Ընկերության կանոնադրությամբ սահմանվածից ավելի փոքր մեծություն,հատկացումներն այդ հիմնադրամին կատարվում է շահույթի 5 տոկոսից ոչ պակաս չափով, ինչպես նաև Ընկերության նոր արժեթղթերի թողարկման արժեքի և դրանց անվանական արժեքի միջև եղած տարբերությունից ստացվող միջոցներից:

Պահուստային հիմնադրամն օգտագործվում է Ընկերության կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Ընկերության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե Ընկերության շահույթը և այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում:

Պահուստային հիմնադրամը չի կարող օգտագործվել այլ նպատակների համար:

4.3.4. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Ընկերությունը կարող է ստեղծել նաև շահութաբաժինների վճարման, սպառման, կուտակման, սոցիալական զարգացման և այլ հիմնադրամներ:

4.3.5. Ընկերության զուտ ակտիվների արժեքը գնահատվում է հաշվապահական հաշվեկշռի կամ աուդիտորական վերստուգման տվյալներով՝ Օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Եթե երկրորդ և յուրաքանչյուր հաջորդ ֆինանսական տարվա ավարտից հետո պարզվի, որ Ընկերության զուտ ակտիվների արժեքը պակաս է Ընկերության կանոնադրական կապիտալից, ապա Ընկերությունը պարտավոր է հայտարարել և սահմանված կարգով գրանցել իր կանոնադրական կապիտալի նվազումը:

Եթե երկրորդ և յուրաքանչյուր հաջորդ ֆինանսական տարվա ավարտից հետո պարզվի, որ Ընկերության զուտ ակտիվների արժեքը պակաս է Օրենքով սահմանված կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափից, Ընկերությունը պարտավոր է ընդունել որոշում լուծարման մասին:

Եթե սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազեցման կամ Ընկերության լուծարման որոշումը չի ընդունվել, ապա Ընկերության բաժնետերերը, պարտատերերը, ինչպես նաև

պետության կողմից լիազորված մարմիններն իրավունք ունեն պահանջել Ընկերության լուծարում՝ դատական կարգով:

5. Բաժնետոմսեր և այլ արժեթղթեր

5.1.Ընկերությունը կարող է թողարկել և տեղաբաշխել փաստաթղթային(տպագրական եղանակով պատրաստված), որը կարող է թողարկել Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կամ ոչ փաստաթղթային ձևի անվանական բաժնետոմսեր և պարտատոմսեր: Ընդ որում բաժնետոմսերի թողարկման փաստաթղթային ձևը բաժնետոմսերի հավաստագիրն է:
5.2. Բաժնետիրոջ կողմից բաժնետոմսերի արժեքը վճարելուց և Ընկերության պետական գրանցումից հետո Ընկերությունը բաժնետերերի բաժնետոմսերը պետք է գրանցի իր բաժնետերերի ռեեստրի (գրանցամատյանի) բաժնետերերի անձնական հաշիվներում, ընդ որում Ընկերության կողմից փաստաթղթային ձևով բաժնետոմսեր թողարկելու և տեղաբաշխելու դեպքում բաժնետոմս ձեռք բերած անձին (բաժնետիրոջը) պետք է տրվի բաժնետոմսերի հավաստագիրը:

Բաժնետոմսերի հավաստագիրը անվանական արժեթուղթ է, որը հավաստում է ընկերության մեկ կամ մի քանի բաժնետոմսերի նկատմամբ դրանց տիրապետողի (տիրապետողների) սեփականության իրավունքը:

Բաժնետոմսերի յուրաքանչյուր տեսակի համար բաժնետիրոջը տրվում է առանձին հավաստագիր: Հավաստագիրը տրվում է բաժնետոմսերի արժեքը վճարելուց հետո:

Բաժնետոմսերի հավաստագիրը պետք է պարունակի Օրենքով սահմանված ռեկվիզիտներ:

Բաժնետոմսերի հավաստագիրը պետք է համապատասխանի Հայաստանի Հանրապետության իրավական ակտերով սահմանված արժեթղթերի պաշտպանվածության պահանջներին:

Հավաստագրով ներկայացվող բաժնետոմսերի կամ դրանց մի մասի փոխանցման կամ գրանցված բաժնետիրոջ անվանման (անվան) փոփոխման դեպքում, այդ բաժնետոմսերի հավաստագիրը վերադարձվում է և համարվում է չեղյալ: Նոր տիրապետողի անվանմամբ (անվամբ) տրվում է բաժնետոմսերի նոր հավաստագիր:

Բաժնետոմսերի նոր հավաստագրեր են տրվում նոր և նախկին տիրապետողների անվանումներով՝ հավաստագրով ներկայացվող բաժնետոմսերի մասնակի փոխանցման դեպքում:

Հավաստագրով ներկայացվող բաժնետոմսերի գրանցված բաժնետիրոջ անվանման (անվան) փոփոխման դեպքում բաժնետոմսերի նոր հավաստագիրը տրվում է գրանցված բաժնետիրոջ նոր անվանմամբ (անվամբ):

5.3. Բաժնետոմսն անբաժանելի է: Եթե երկու կամ ավելի անձինք սեփականատեր են

մեկ բաժնետոմսի, ապա նրանք համարվում են մեկ բաժնետեր:

5.4. Ընկերությունը սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով կարող է թողարկել հասարակ (սովորական), ինչպես նաև մեկ կամ մի քանի ձևի արտոնյալ բաժնետոմսեր:

Ընկերության կողմից թողարկված հասարակ (սովորական) բաժնետոմսը ունի միևնույն անվանական արժեքը:

Ընկերությունը կարող է թողարկել և տեղաբաշխել Օրենսդրությամբ, Օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված այլ արժեթղթեր :

5.5. Ընկերության բոլոր բաժնետոմսերն անվանական են:

Ընկերության կողմից թողարկված սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքը պետք է լինի միևնույնը:

Ընկերության որոշակի տեսակի ամեն մի արտոնյալ բաժնետոմս ունի միևնույն անվանական արժեքը:

Ընկերությունը սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում թողարկում է հաստատագրված կամ փոփոխական շահութաբաժնով, կուտակման, փոխարկելի և այլ տեսակի արտոնյալ բաժնետոմսեր՝ Օրենքով սահմանված կարգով:

Ընկերության կողմից տեղաբաշխված արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը չպետք է գերազանցի կանոնադրական կապիտալի 25 տոկոսը:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը չունեն ձայնի իրավունք Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի (բացառությամբ՝ Ընկերության լուծարման կամ վերակազմակերպման հարցերի մասին քվեարկությունից, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում):

Արտոնյալ բաժնետոմսերը կարող են փոխարկվել սովորական բաժնետոմսերի: Ընդ որում փոխարկելու ժամանակ Ընկերությունը պետք է մարի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ բոլոր պարտքերը կամ նրանց համաձայնությամբ պարտավորվի վճարել պարտքերն այլ ձևով:

5.6. Ընկերության բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի դիմաց վճարումը կարող է լինել գույքը՝ ներառյալ դրամական միջոցները, արժեթղթերը, գույքային իրավունքները, մտավոր սեփականությունը:

Լրացուցիչ տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի ձեռք բերման ժամանակ,որոնց դիմաց վճարումները նախատեսված է միայն դրամական միջոցներով, պետք է վճարվի դրանց անվանական արժեքի առնվազն 25 %-ը:

Ընկերության բաժնետոմսերը և այլ արժեթղթերը, որոնց դիմաց վճարումը նախատեսված է ոչ դրամական միջոցներով, դրանք ձեռքբերման ժամանակ վճարվում են լրիվ արժեքով:

Հրապարակային վաճառքի միջոցով տեղաբաշխվող արժեթղթերի դիմաց վճարումը կատարվում է միայն դրամական միջոցներով՝ լրիվ արժեքով:

Ընկերության հիմնադրման ժամանակ բաժնետոմսերի դիմաց հիմնադիրների կողմից վճարվող գույքի դրամական գնահատականը սահմանվում է հիմնադիրների միջև համաձայնեցմամբ, իսկ բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի լրացուցիչ տեղաբաշխման դեպքում՝ Ընկերության տնօրենների խորհրդի (դիտորդ խորհրդի) որոշմամբ և ենթակա է գնահատման անկախ գնահատողի կողմից (աուդիտի):

Ընկերության տրամադրության տակ փոխանցված բաժնետոմսերը (չվճարված կամ հետ վերադարձված) չեն տալիս ձայնի իրավունք, հաշվի չեն առնվում ձայների հաշվարկման ժամանակ, այդ բաժնետոմսերով շահութաբաժիններ չեն հաշվարկում:

Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատում է բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքները և համապատասխան փոփոխություններ է կատարում կանոնադրությունում:

Ընկերության բաժնետոմսերին վերաբերվող այլ հարցերը կարգավորվում են Օրենսդրությամբ, Օրենսգրքով, Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ:

5.7. Ընկերության թողարկած բոլոր ապահովված պարտատոմսերի անվանական արժեքների գումարը չպետք է գերազանցի կանոնադրական կապիտալը կամ այն ապահովման գումարը, որը տրամադրված է Ընկերությանը պարտատոմսեր թողարկելու նպատակով: Պարտատոմսերը պետք է ունենան անվանական արժեք:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում է Խորհրդի որոշմամբ՝ Օրենքով սահմանված կարգով:

Պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվում են դրանց մարման ձևը, ժամկետները և պայմանները:

Ընկերությունն իրավունք ունի թողարկել՝

- Ընկերության գույքի գրավով ապահովված պարտատոմսեր.
- երրորդ անձանց կողմից պարտատոմսերի թողարկման համար տրամադրված երաշխավորությամբ ապահովված պարտատոմսեր.
- առանց ապահովման պարտատոմսեր:

Ընկերությունը կարող է թողարկել ինչպես անվանական, այնպես էլ ըստ ներկայացնողի պարտատոմսեր:

Ընկերությունը պարտավոր է վարել իր կողմից տեղաբաշխված անվանական պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստր: Կորցրած անվանական պարտատոմսը վերականգնվում է Ընկերության կողմից՝ ողջամիտ վճարի դիմաց: Կորցրած ըստ ներկայացնողի պարտատոմսի սեփականատիրոջ իրավունքները վերականգնում է դատարանը:

Ընկերությունը կարող է թողարկել փոխարկվող պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր,որոնք տալիս են Ընկերության պարտատոմսերը և այլ արժեթղթերը բաժնետոմսերի փոխարկման կամ բաժնետոմսերի արտոնյալ ձեռք բերման իրավունք: Ընդ որում Ընկերությունն իրավունք չունի տեղաբաշխել փոխարկվող պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր, եթե ըստ տեսակների և դասերի հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը պակաս է նշված տեսակների և դասերի բաժնետոմսերի քանակից, որոնք անհրաժեշտ են փոխարկվող պարտատոմսերը և այլ արժեթղթերը Ընկերության բաժնետոմսերի փոխարկելու հնարավորությունն ապահովելու համար:

Ընկերության պարտատոմսերին վերաբերվող այլ հարցերը կարգավորվում են Օրենսդրությամբ,Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ:

6. Բաժնետերերի իրավունքները և պարտականությունները

6.1.Ընկերության յուրաքանչյուր հասարակ (սովորական) բաժնետոմս տալիս է իր

սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջը միևնույն իրավունքները:

Հասարակ (սովորական) բաժնետոմսի սեփականատերը Օրենքի և սույն

կանոնադրության համաձայն իրավունք ունի՝

- մասնակցել ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով,
- մասնակցել Ընկերության կառավարմանը,
- ստանալ շահութաբաժիններ Ընկերության գործունեությունից առաջացած շահույթից,
- առաջնահերթ կարգով ձեռք բերել Ընկերության կողմից տեղաբշխվող բաժնետոմսերը,
- ստանալ Ընկերության գործունեության վերաբերյալ ցանկացած տեղեկատվություն՝ գաղտնի փաստաթղթերից բացի, այդ թվում կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ծանոթանալ հաշվապահական հաշվեկշիռներին, հաշվետվություններին, Ընկերության արտադրատնտեսական գործունեությանը,
- ժողովներում իր իրավունքները ներկայացնելու համար լիազորել երրորդ անձի
- հանդես գալ առաջարկություններով ժողովներում,
- ժողովներում քվեարկել իրեն պատկանող լրիվ վճարված բաժնետոմսերի ձայների չափով,
- հայցով դիմել դատարան ժողովի կողմից ընդունված և գործող Օրենսդրությանը և այլ իրավական ակտերին հակասող որոշումների բողոքարկման նպատակով,
- Ընկերության լուծարման դեպքում ստանալ պարտատերերի հետ կատարված հաշվարկներից հետո մնացած Ընկերության գույքի իր հասանելիք մասը կամ դրա արժեքը,
- ֆինանսական տարվա ավարտից հետո 30 օրվա ընթացքում ներկայացնել

երկուսից ոչ ավելի առաջարկություններ ժողովի օրակարգի վերաբերյալ, ինչպես նաև առաջարկել Խորհրդի և վերստուգող հանձնաժողովի անդամության թեկնածուներ, եթե նա հանդիսանում է ձայնի իրավունք ունեցող բաժնետոմսերի առնվազն 2 տոկոսի սեփականատեր,

- Ընկերության միջոցների հաշվին կանոնադրական կապիտալի մեծացման դեպքում անվճար ստանալ համապատասխան քանակի սովորական բաժնետոմսեր,
- Ընկերության բաժնետերերն ունեն կանոնադրությամբ սահմանված ժամկետի ընթացքում կանոնադրական կապիտալում իրենց բաժնեմասերին համամասնորեն նոր բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունք, բացառությամբ Օրենքով նախատեսված դեպքերի:
- Բաժնետոմսեր ձեռք բերելու իրավունք տվող ընկերության արժեթղթերի տերերն իրենց իրավունքից օգտվում են բաժնետերերից առաջ՝ Ընկերության կանոնադրությամբ սահմանված ժամկետներում:
- Ընկերության կանոնադրական կապիտալի առնվազն 10% կազմող ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերին տիրող բաժնետերերը կարող են պահանջել փորձագետ կամ փորձագետների խումբ՝ Ընկերության գործունեությանը վերաբերվող հաշվետվությունները և գաղտնիք ներկայացնող փաստաթղթերը ստուգելու նպատակով: Ստուգման հետ կապված ծախսերը փոխհատուցում են ստուգումը պահանջող բաժնետերերը,
- օտարել կամ այլ ձևով այլ անձանց փոխանցել իր սեփականությունը հանդիսացող բաժնետոմսը,
- օգտվել սույն կանոնադրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներից: .

Հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի դիմաց շահաբաժինների վճարումները Ընկերության կողմից չեն երաշխավորվում:

6.2. Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերերը իրավունք ունեն.

- մասնակցել ընկերության կառավարմանը,
- ստանալ Ընկերության գործունեության վերաբերյալ ցանկացած տեղեկատվություն՝ գաղտնի փաստաթղթերից բացի, այդ թվում՝ կանոնադրությամբ սահմանված կարգով ծանոթանալ հաշվապահական հաշվեկշիռին, հաշվետվություններին, Ընկերության արտադրատնտեսական գործունեությանը,
- ժողովներում իր իրավունքները ներկայացնելու համար լիազորել երրորդ անձի,
- հայցով դիմել դատարան ժողովի կողմից ընդունված և գործող Օրենսդրությանը և այլ իրավական ակտերին հակասող որոշումների բողոքարկման նպատակով,
- Ընկերության լուծարման դեպքում ստանալ Ընկերության գույքի իր հասանելիք մասը,
- մասնակցել ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը պատկանող հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով,
- հանդես գալ առաջարկություններով ժողովում,
- ստանալ շահաբաժիններ Ընկերության գործունեությունից առաջացած շահույթից,
- առաջնահերթ կարգով ձեռք բերել Ընկերության կողմից տեղաբաշխվող բաժնետոմսերը:

Վերջին 3 ենթակետերով սահմանված իրենց իրավունքներից արտոնյալ

բաժնետոմսերի սեփականատերերը օգտվում են 5.5. և 7.2. կետերում սահմանված վերապահումներով:
6.3. Ընկերության բաժնետիրոջ բաժնետոմսերը անցնում են նրա ժառանգներին կամ իրավահաջորդներին:

6.4. Հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի սեփականատերերին չի կարող տրամադրվել նրանց պատկանող սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքից և քանակից չբխող լրացուցիչ ձայնի իրավունք:

6.5. Բաժնետերերը պարտավոր են՝

- չհրապարակել Ընկերության գործունեության վերաբերյալ գաղտնիք ներկայացնող տեղեկություններ:

7. Ընկերության շահութաբաժինների վճարման կարգը

7.1.Ընկերությունն իրավունք ունի որոշում ընդունել տեղաբաշխված բաժնետոմսերի դիմաց եռամսյակային, կիսամյակային կամ տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին:

Շահութաբաժինները վճարվում են Ընկերության զուտ շահույթից (կուտակված շահույթից): Որոշակի դասի արտոնյալ բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժինները կարող են վճարվել հատուկ այդ նպատակով ստեղծված Ընկերության հիմնադրամների հաշվից:

Ըստ բաժնետոմսերի տեսակների և դասերի միջանկյալ (եռամսյակային և կիսամյակային) շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունվում է Խորհրդի կողմից: Ըստ բաժնետոմսերի տեսակների և դասերի տարեկան շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունվում է ժողովի կողմից՝ Խորհրդի առաջարկությամբ: Միջանկյալ շահութաբաժինների չափը չի կարող գերազանցել նախորդ ֆինանսական տարվա արդյունքներով բաշխված շահութաբաժնի 50%-ը: Տարեկան շահութաբաժինների չափը չի կարող ավել լինել Խորհրդի առաջարկածից և չի կարող պակաս լինել արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափից:

Եթե ժողովի որոշմամբ տարեկան շահութաբաժինների չափը ըստ բաժնետոմսերի առանձին տեսակների և դասերի սահմանվում է արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափին հավասար, ապա այդ տեսակների և դասերի բաժնետոմսերի դիմաց տարեկան շահութաբաժիններ չեն վճարվում:

Եթե Ընկերության Ժողովի որոշմամբ տարեկան շահութաբաժինների չափն ըստ բաժնետոմսերի առանձին տեսակների և դասերի սահմանվում է արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափից ավելի, ապա այդ տեսակների և դասերի բաժնետոմսերի դիմաց տարեկան շահութաբաժինները վճարվում են սահմանված տարեկան շահութաբաժնի և տվյալ տարում արդեն վճարված միջանկյալ

շահութաբաժինների գումարի տարբերությամբ:

Ժողովը իրավունք ունի որոշում ընդունել առանձին տեսակների և դասերի բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժիններ չվճարելու կամ ոչ լրիվ չափով վճարելու մասին:

Տարեկան շահութաբաժինների վճարման ժամկետը սահմանվում է ժողովի շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշմամբ: Միջանկյալ շահութաբաժինների վճարման ժամկետը սահմանվում է Խորհրդի միջանկյալ շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշմամբ, բայց ոչ շուտ, քան տվյալ որոշման ընդունման պահից 30 օր անց:

Շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար Խորհուրդը կազմում է շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը, որում պետք է ընդգրկվեն՝

.միջանկյալ շահութաբաժիններ վճարելու դեպքում՝ Ընկերության այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Ընկերության բաժնետերերի ռեեստրում Խորհրդի միջանկյալ շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշման կայացման օրվանից առնվազն 10 օր առաջ.

.տարեկան շահութաբաժիններ վճարելու դեպքում՝ Ընկերության այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Ընկերության բաժնետերերի ռեեստրում ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ:

7.2. Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերերին շահութաբաժինների վճարման առանձնահատկությունները՝

7.2.1 .Յուրաքանչյուր դասի արտոնյալ բաժնետոմսի դիմաց վճարվող շահութաբաժինը և լուծարային արժեքը (որը վճարվում է ընկերության լուծարման ժամանակ) սահմանվում են ընդհանուր ժողովի կողմից դրամական գումարի տեսքով կամ որպես տոկոսադրույք արտոնյալ բաժնետոմսի անվանական արժեքի նկատմամբ:

7.2.2. Եթե ժողովի որոշմամբ թողարկվում և տեղաբաշխվում են երկու կամ ավելի դասերի արտոնյալ բաժնետոմսեր, ապա պետք է սահմանվի նաև շահութաբաժինների և լուծարային արժեքի վճարման հերթականությունը յուրաքանչյուր արտոնյալ բաժնետոմսի համար:

7.2.3. Երեք հաջորդական տարիների ընթացքում արտոնյալ բաժնետոմսերին հասանելիք շահութաբաժնի չվճարելը կարող է հիմք հանդիսանալ Ընկերությունը դատական կարգով լուծարելու համար:

7.3. Ընկերությունն իրավունք չունի որոշում ընդունել տեղաբաշխված բաժնետոմսերով շահութաբաժինների վճարման մասին, եթե՝

- լրիվ չի վճարվել Ընկերության կանոնադրական կապիտալը,
- Ընկերության կողմից հետ չեն գնվել բոլոր այն բաժնետոմսերը, որոնք պետք է հետ գնվեն Օրենսդրությանը համապատասխան:
- շահութաբաժիններ վճարելու որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ Ընկերության

տնտեսական վիճակը համապատասխանում է Օրենսդրությամբ սահմանված անվճարունակության (սնանկացման) հայտանիշներին, կամ դրանք ի հայտ կգան շահութաբաժինների վճարման հետևանքով.

- Ընկերության զուտ ակտիվների արժեքը պակաս է Ընկերության կանոնադրական կապիտալից կամ կպակասի շահութաբաժինների վճարման հետևանքով:

Ընկերությունն իրավունք չունի որոշում ընդունել (հայտարարել) շահութաբաժինների վճարման մասին տեղաբաշխված (հասարակ) սովորական բաժնետոմսերի և այն արտոնյալ բաժնետոմսերի դիմաց, որոնց համար սահմանված չէ շահութաբաժնի չափը, եթե որոշում չի ընդունված շահութաբաժիններ վճարել արտոնյալ բաժնետոմսերի բոլոր այն դասերի դիմաց, որոնց համար վճարվող շահութաբաժնի չափը սահմանված է կանոնադրությամբ:

Ընկերությունն իրավունք չունի որոշում ընդունել (հայտարարել) շահութաբաժինների վճարման մասին տեղաբաշխված այն արտոնյալ բաժնետոմսերի դիմաց, որոնց համար շահութաբաժնի չափը սահմանված է, եթե որոշում չի ընդունված շահութաբաժիններ վճարել արտոնյալ բաժնետոմսերի բոլոր այն դասերի դիմաց, որոնք վերոհիշյալ արտոնյալ բաժնետոմսերի նկատմամբ շահութաբաժիններ ստանալու առաջնահերթության իրավունք են տալիս:

8. Ընկերության կառավարման մարմինները

8.1. Ժողովը Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ընկերությունը պարտավոր է ամեն տարի գումարել տարեկան ժողով: Առաջին տարեկան ժողովը գումարվում է առաջին ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ընկերության տարեկան ժողովը գումարվում է Ընկերության հերթական ֆինանսական տարվա ավարտից հետո վեց ամսվա ընթացքում:

Տարեկան ժողովից բացի գումարվող ժողովները համարվում են արտահերթ: Արտահերթ ժողովները գումարվում են անհետաձգելի հարցերի քննարկման համար:

Արտահերթ ժողովները գումարվում են Խորհրդի որոշմամբ՝ սեփական նախաձեռնությամբ, ընկերության գործադիր մարմնի, վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի), Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Ընկերության առնվազն 10 տոկոս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետիրոջ(բաժնետերերի) պահանջով:

8.2. Ժողովի իրավասությանն են պատկանում՝

ա) Ընկերության կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, Ընկերության կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ.

բ) Ընկերության վերակազմակերպումը,

գ) Ընկերության լուծարումը.

դ) Ընկերության ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը,

լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը.

ե) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և անդամների լիազորության վաղաժամկետ դադարեցումը:

զ) Խորհրդի նախագահի կամ անդամի աշխատանքի վարձատրության

պայմանների որոշումը.

է) Հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը.

ը) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, բաժնետոմսերի

ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Ընկերության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Ընկերության կողմից ձեռք բերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը.

թ) Հաստատել աշխատակցի բաժնետոմսերի տեղաբաշխումը, դրանց

բաժնետոմսերի համար վճարելու պայմանները և սեփականատերերի իրավունքները.

ժ) Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) ընտրությունը և նրանց (նրա) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.

ժա) Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.

ժբ) Ընկերության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների հաշվի, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը,

ժգ) Ընկերության բաժնետոմսերի ձեռք բերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով.

ժդ) Ժողովի վարման կարգը և Խորհրդի կանոնակարգը

ժե) Հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը

ժզ) Ընկերության կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների և նյութերի

հաղորդման ձևի որոշումը, ներառյալ զանգվածային լրատվության

համապատասխան միջոցի ընտրությունը, եթե հաղորդումը պետք է իրականացվի նաև հրապարակային հայտարարության ձևով.

ժէ) Բաժնետոմսերի համախմբումը (կոնսոլիդացիան), բաժանումը.

ժը) Շահագրգռվածություն ներառող գործարքների կնքումը Օրենքով նախատեսված դեպքերում.

ժթ) Ընկերության գույքի ձեռքբերման և օտարման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը Օրենքով նախատեսված դեպքերում.

Ժողովն իրավունք ունի քննարկել և որոշում ընդունել նաև Օրենքով ու սույն կանոնադրությամբ Ժողովի իրավասությանը պատկանող ցանկացած հարցի շուրջը:

8.3. Ժողովում ձայնի իրավունքներից օգտվում են՝

ա) Ընկերության հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի սեփականատեր

հանդիսացող բաժնետերերը:

բ) Ընկերության արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող

բաժնետերերը Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում:

8.4. Ժողովն իրավունք չունի քննարկել և որոշումներ ընդունել այն հարցերի շուրջ, որոնք չեն սահմանվել որպես Ժողովի իրավասություն:

8.5. Ժողովի որոշումներն ընդունվում են Ժողովին մասնակցող ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների պարզ մեծամասնությամբ, բացի 8.7. կետում սահմանված դեպքերից:

8.6. Սույն կանոնադրության 8.2 կետի «ա», «բ», «գ», «դ»,«է», «ը» և «ժթ» ենթակետերով սահմանված հարցերի մասին որոշումներն ընդունվում են Ժողովի կողմից Ժողովին մասնակցող ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների երեք քառորդով, սակայն 8.2 կետի «գ» և «ը» ենթակետերով սահմանված հարցերի շուրջ նաև ոչ պակաս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների երկու երրորդից:

8.8. Սույն կանոնադրության 8.2 կետի «բ», «ժգ», «ժզ»,«ժէ» «ժը» և «ժթ» ենթակետերով թվարկված հարցերով որոշումներն ընդունվում են բաժնետերերի ընդհանուր Ժողովը՝ միայն Խորհրդի ներկայացմամբ:

8.9. Ժողովն իրավասու է (քվորում ունի), եթե ընդհանուր Ժողովի մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին Ժողովում մասնակցելու համար գրանցվել են Ընկերության բաժնետերերը (նրանց ներկայացուցիչները), որոնք համատեղ տիրապետում են Ընկերության տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 50-ից ավելի տոկոսին:

Քվորումի բացակայության դեպքում հայտարարվում է Ընկերության նոր Ժողովի

գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը: Նոր Ժողովի գումարման դեպքում օրակարգի փոփոխություն չի թույլատրվում:

Ընկերության բաժնետերերի չկայացած Ժողովի փոխարեն գումարվող նոր Ժողովը իրավասու է, եթե մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին գրանցվել են Ընկերության բաժնետերերը (նրանց ներկայացուցիչները), որոնք համատեղ տիրապետում են Ընկերության տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 30-ից ավելի տոկոսին:

8.10. Բաժնետերն իրավունք ունի դատական կարգով բողոքարկել Օրենքի, այլ իրավական ակտերի և Ընկերության կանոնադրության պահանջների խախտմամբ Ժողովի կողմից ընդունած որոշումը: Դատարանն իրավունք ունի ուժի մեջ թողնել Ժողովի որոշումը, եթե այդ բաժնետիրոջ քվեարկության մասնակցելը չէր կարող ազդել քվեարկության արդյունքների վրա, թույլ տված խախտումները էական չեն:

8.11. Ժողովի վարման կարգի և Խորհրդի կանոնակարգի մասին որոշումներ ընդունելու կարգը սահմանվում է Ժողովի կողմից հաստատված Ընկերության ներքին փաստաթղթերով:

8.12. Ժողովի որոշումները (բացի տարեկան ընդհանուր Ժողովի, ինչպես նաև 8.2 կետի «ժբ» ենթակետով նախատեսված հարցերով հրավիրված արտահերթ Ժողովը) կարող են ընդունվել առանց Ժողովի գումարման՝ հեռակա կարգով քվեարկության (հարցման) միջոցով:

Հեռակա կարգով քվեարկությամբ ընդունված Ժողովի որոշումն օրինական ուժ ունի, եթե քվեարկությանը մասնակցել են Ընկերության քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի կեսից ավելին:

Հեռակա կարգով քվեարկության ժամանակ քվեաթերթիկները պետք է տրամադրվեն բաժնետերերին լրացրած քվեաթերթիկները Ընկերության կողմից ընդունելն ավարտելու պահից 30 օր առաջ:

8.13. Ժողովն իրավունք չունի փոփոխել ընդհանուր Ժողովի օրակարգը, ինչպես նաև որոշումներ ընդունել օրակարգում չընդգրկված հարցերի վերաբերյալ:

8.14. Արտահերթ Ժողովը գումարվում են Խորհրդի որոշմամբ սեփական նախաձեռնությամբ, վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի), Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Ընկերության՝ առնվազն 10 տոկոս ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով:

Արտահերթ Ժողովի գումարման վերաբերյալ Խորհրդի որոշմամբ սահմանվում է արտահերթ Ժողովի գումարման ձևը՝ բաժնետերերի համատեղ ներկայությամբ կամ հեռակա կարգով քվեարկության միջոցով:

8.15. Հաշվիչ հանձնաժողովի կազմը չի կարող 3 հոգուց պակաս լինել: Հաշվիչ հանձնաժողովի անդամներ չեն կարող լինել Խորհրդի անդամները,Ընկերության

վերստուգող հանձնաժողովի անդամները(վերստուգողը),Ընկերության տնօրենը կամ Ընկերության տնօրինության,վարչության անդամները,ինչպես նաև այն անձինք, որոնք առաջադրված են այդ պաշտոնների թեկնածուներ:

Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով հաշվիչ հանձնաժողովի քանակական կազմը և անդամները, ինչպես նաև նրանց լիազորությունների ժամկետը սահմանվում են Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ Խորհրդի ներկայացմամբ:

8.16. Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեն՝

- Ընկերության սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը (անվանատերերը), իրենց պատկանող բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով.
- Ընկերության արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը(անվանատերերը), իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով.
- Ընկերության վերաստուգող հանձնաժողովի անդամները(վերստուգողը).
- Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձը(եթե նրա եզրակացությունն առկա է գումարվող Ժողովի նյութերում).

Ժողովին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով կարող են մասնակցել նաև Ընկերության բաժնետեր չհանդիսացող՝ Խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամները:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմվում է Խորհրդի կողմից սահմանված տարվա, ամսվա, ամսաթվի դրությամբ՝ Ընկերության բաժնետերերի ռեեստրի տվյալների հիման վրա:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը չի կարող սահմանվել ավելի վաղ, քան Ժողով գումարելու մասին որոշման ընդունումը և ավելի ուշ, քան Ժողովի գումարումից 60 օրից ավելի:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը պետք է տրամադրվի ծանոթացման նպատակով Ընկերության այն բաժնետերերին, որոնք գրանցված են Ընկերության բաժնետերերի ռեեստրում և տիրապետում են Ընկերության քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 10%-ին:

Ընկերությունը պարտավոր է Ժողովի գումարման մասին իր բաժնետերերին ծանուցել, Ժողովի գումարման օրվանից՝ առնվազն 21 օր առաջ:

Ժողովում քվեարկությունը կատարվում է քվեաթերթիկների միջոցով, եթե Օրենքով այլ բան չի նախատեսված:

Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերին քվեաթերթիկները տրվում են Ժողովին մասնակցելու համար գրանցված բաժնետիրոջը, Ժողովի քվորումի առկայության դեպքում,եթե Օրենքով այլ բան չի նախատեսված:

Քվեաթերթիկները բաժնետերերին են հանձնվում անձամբ,եթե Օրենքով այլ բան չի նախատեսված:

Քվեաթերթիկների ձևը և բովանդակությունը հաստատվում է Խորհրդի

որոշմամբ:

8.18. Բաժնետերերի մասնակցության կարգը ժողովին՝

- Բաժնետերը ժողովում մասնակցելու իր իրավունքը կարող է իրականացնել անձամբ կամ լիազորված ներկայացուցչի միջոցով:
- Ժողովում բաժնետիրոջ ներկայացուցիչը գործում է Օրենսգրքի, Օրենքի կամ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի իրավական ակտերի, ինչպես նաև գրավոր ձևով կազմված լիազորագրի հիման վրա:Բաժնետիրոջ ներկայացուցիչը կարող է մասնակցել ժողովին միայն լիազորագրի առկայության դեպքում:
- Նույն բաժնետիրոջ կողմից տրված երկու և ավելի լիազորագրերի առկայության դեպքում ուժի մեջ է համարվում վերջին լիազորագիրը: Բաժնետերն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ փոխել իր լիազոր ներկայացուցչին կամ անձամբ մասնակցել ժողովին:

8.19. Քվեարկությունն Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում իրականացվում է «Ընկերության մեկ քվեարկող բաժնետոմս՝ մեկ ձայն» սկզբունքով:

8.20. Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը իրականացնում է Խորհուրդը:

Խորհրդի անդամները ընտրվում են տարեկան ընդհանուր ժողովի կամ անդամների լիազորությունը վաղաժամկետ դադարեցնելու դեպքում՝ արտահերթ ընդհանուր ժողովի կողմից: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովներում կարող է քննարկվել, եթե արտահերթ ընդհանուր ժոդովը որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին:

Խորհրդի քանակական կազմը սահմանվում է ժողովի որոշմամբ, բայց չի կարող 3 անդամից պակաս լինել:

Խորհրդի անդամների լիազորությունները դադարում են Խորհրդի հաջորդ կազմի ընտրվելուց հետո:

Խորհրդի ընտրությունները իրականացվում են հասարակ քվերակությամբ:

Ընկերության այն բաժնետերերը, որոնք ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ տիրապետում են Ընկերության տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսին, իրավունք ունեն առանց ընտրության ընդգրկվել Խորհրդի կազմում կամ դրանում նշանակել իրենց ներկայացուցչին: Այդ իրավունքը վերապահվում է նաև անվանատերերին:

Խորհրդի անդամ կարող է լինել Ընկերության բաժնետեր չհանդիսացող անձը: Յուրաքանչյուր բաժնետեր Խորհրդում կարող է զբաղեցնել միայն մեկ տեղ:

Խորհրդի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում հետևյալ հարցերը՝

ա) Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը:

բ) Տարեկան և արտահերթ ընդհանուր ժողովների գումարումը, բացառությամբ Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերի:

գ) Ժողովի օրակարգի հաստատումը:

դ) Ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարվա, ամսվա, ամսաթվի հաստատումը, ինչպես նաև բոլոր այն հարցերի լուծումը որոնք կապված են Ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են Խորհրդի իրավասությանը սույն կանոնադրության դրույթներին համապատասխան:

ե) Սույն կանոնադրության 8.2 կետի «բ», «ժգ», «ժզ» և «ժէ» ենթակետերով նախատեսված հարցերի ներկայացումը Ժողովների քննարկմանը.

զ) Բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ

բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով Ընկերության կանոնադրական կապիտալի ավելացումը:

է) Պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը:

ը) Գույքի շուկայական արժեքի որոշումը, Օրենքով սահմանված կարգով:

թ) Ընկերության տեղաբաշխված բաժնետոմսերի, պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի ձեռքբերում և հետգնումը՝ Օրենքով և/կամ սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում:

ժ) Ընկերության գործադիր մարմնի ձևավորումը, դրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, տնօրեն (գլխավոր տնօրենի), վարչության, տնօրինության անդամների վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգն ու պայմանները.

ժա) Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի) վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ ժողովի համար առաջարկությունների նախապատրաստումը:

ժբ) Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը:

ժգ) Ընկերության բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ Ժողովի համար առաջարկությունների

նախապատրաստումը:

ժղ) Ընկերության բաժնետոմսերով միջանկյալ (եռամսյակային կամ կիսամյակային) շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի սահմանումը:

ժե) Ընկերության պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը:

ժզ) Ընկերության կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը:

ժէ) Ընկերության կողմից դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը: Ընկերության դուստր և կախյալ ընկերություններում մասնակցությունը, եթե այդ մասնակցությունը իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում:

ժը) Ընկերության մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը.

ժթ) Այլ կազմակերպություններին մասնակցության մասին որոշման ընդունումը, եթե այդ մասնակցությունը իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում:

ի) Ընկերության գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը սույն կանոնադրությամբ և/կամ Օրենքով նախատեսված դեպքերում.

իա) շահագրգռվածություն ներառող գործարքների կնքումը, Օրենքով

նախատեսված դեպքերում.

իբ) Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը,

իգ) Ամենամյա ծախսերի նախահաշվի և դրա կատարողականի հաստատումը,

իդ) Ընկերության հաստիքացուցակի հաստատումը.

իե) այլ կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը և/կամ մասնակցությունը.

իզ) Օրենքով և Ընկերության կանոնադրությամբ այլ հարցերի լուծումը:

8.21. Խորհրդի բացառիկ իրավասության ենթակա հարցերը չեն կարող փոխանցվել Ընկերության գործադիր մարմնի լուծմանը:

8.22. Խորհրդի նախագահը՝

1. Կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները.
2. Գումարում է Խորհրդի նիստերը և նախագահում է դրանք.
3. Կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը.
4. Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հետ կնքում է պայմանագիր.
5. Նախագահում է ժողովներում:

Խորհրդի նախագահն ընտրվում է Խորհրդի անդամների կողմից Խորհրդի անդամների կազմից, Խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների

մեծամասնությամբ:

Խորհուրդը կարող է ցանկացած ժամանակ վերընտրել նախագահին կամ ընտրել նոր նախագահ՝ Խորհրդի անդամների ընդհանուր քանակի ձայների 2/3-ով:

8.23. Մինչև 500 բաժնետեր (քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատեր) ունեցող Ընկերությունում Խորհրդի նախագահի և տնօրենի պաշտոնները կարող են

համատեղվել:

Բացառությամբ սույն կետում նախատեսված դեպքերից, Խորհրդի նախագահը չի կարող Ընկերությունում այլ վճարովի պաշտոն զբաղեցնել:

8.24. Խորհրդի անդամների լիազորությունների ընդհանուր տևողությունը չի սահմանափակվում:

8.25. Ժողովի որոշմամբ Խորհրդի անդամներին կարող է սահմանվել պարգևավճար կամ փոխհատուցվել նրանց ծախսերը, որոնք կապված են Խորհրդի անդամի պարտականությունների կատարման հետ:

Պարգևավճարի կամ փոխհատուցման չափն ու պայմանները սահմանվում են Ժողովի որոշմամբ:

8.26. Խորհրդի նիստերը՝

1. Խորհրդի նիստերը գումարվում են Խորհրդի նախագահի կողմից՝ իր նախաձեռնությամբ, խորհրդի անդամի, Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի), Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի, Ընկերության միանձնյա գործադիր մարմնի, ինչպես նաև սույն կանոնադրությամբ սահմանված այլ անձանց պահանջով .
2. Խորհրդի նիստերի քվորումը չի կարող խորհրդի անդամների կեսից պակաս լինել.
3. Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ, բացառությամբ Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերի.
4. Խորհուրդը կարող է հեռակա քվեարկությամբ(հարցման միջոցով) ընդունել որոշումներ:

8.27. Խորհրդի նախագահը ձայների հավասարության դեպքում ունի որոշիչ ձայնի իրավունք:

8.28. Խորհրդի անդամների թիվը ժողովի որոշված քանակի կեսից նվազելու դեպքում, Ընկերությունը գումարում է արտահերթ ժողով՝ Խորհրդի որոշմամբ, Խորհրդի կազմը լրացնելու նպատակով:

8.29. Խորհրդի նիստերն արձանագրվում են: Նիստի արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից 5-օրյա ժամկետում և արձանագրությունում նշվում են՝

- նիստի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամը և վայրը.
- նիստին ներկա անձինք.
- նիստի օրակարգը.
- քվեարկության դրված հարցերը և քվեարկության արդյունքները.
- նիստում ընդունված որոշումները:

Խորհրդի նիստի արձանագրությունը ստորագրվում է նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և պատասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

8.30. Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Տնօրենը՝

- լուծում է Ընկերության ընթացիկ գործունեության վերաբերվող բոլոր հարցերը, բացի սույն կանոնադրությամբ սահմանված Ժողովի և Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը վերաբերվող հարցերից,
- կազմակերպում է Ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը, հաշվետու է նրանց և իրավունք չունի ինչպես Ժողովի, այնպես էլ Խորհրդի համար պարտադիր որոշումներ կայացնելու,
- գործում է բարեխղճորեն և ողջամիտ, ի շահ իր կողմից ներկայացվող Ընկերության: Նա պարտավոր է Ընկերության բաժնետերերի պահանջով հատուցել իր կողմից Ընկերությանը, անձին պատճառած վնասները, եթե այլ բան նախատեսված չէ Օրենքով կամ պայմանագրով:

8.31. Խորհրդի նախագահը Տնօրենի հետ կնքում է աշխատանքային պայմանագիր: Խորհրդի նախագահի և Տնօրենի պաշտոնների համատեղման դեպքում, Տնօրենի հետ պայմանագիրը կնքում է Խորհրդի որոշմամբ՝ Խորհրդի անդամներից մեկը :

Տնօրենը սույն կանոնադրությամբ և Խորհրդի նախագահի հետ կնքված պայմանագրով իրեն վերապահած լիազորությունների սահմաններում՝

1. Տնօրինում է Ընկերության գույքը, այդ թվում ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կնքում Ընկերության անունից.
2. Ներկայացնում է Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում.
3. Գործում է առանց լիազորագրի.
4. Տալիս է լիազորագրեր.
5. Սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային. Բանկերում բացում է Ընկերության հաշվարկային (այդ թվում՝ արտարժութային) և այլ հաշիվներ.
6. Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Ընկերության աշխատանքային ներքին կանոնակարգը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքը, հաստիքացուցակը.
7. Իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
8. Սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Ընկերության աշխատակիցներին.

9. Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ:

8.32. Խորհրդի անդամները, Ընկերության Տնօրենը ու Օրենքով սահմանված այլ անձինք Ընկերության առջև պատասխանատվություն են կրում իրենց գործողությունների (անգործության) հետևանքով Ընկերությանը պատճառած վնասների համար Օրենքով սահմանված կարգով:

9. Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկում և աուդիտ

9.1. Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկումն իրականացնելու համար Ժողովն ընտրում է Ընկերության վերստուգող հանձնաժողով

(վերստուգող):

Վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի) իրավասությունները և ստուգումների իրականացման կարգը սահմանվում են Օրենսդրությամբ, Օրենքով և սույն կանոնադրությամբ:

Վերստուգող հաձնաժողովը (վերստուգողը) հետևում է Ընկերության կառավարման մարմինների որոշումների կատարմանը, ստուգում է Ընկերության փաստաթղթերի համապատասխանությունն Օրենսդրությանը, այլ իրավական ակտերին և Ընկերության կանոնադրությանը:

Վերստուգող հանձնաժողովը (վերստուգողը) իրականացնում է Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության տարեկան արդյունքների ստուգումը, ստուգում է Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը՝ սեփական նախաձեռնությամբ՝ ցանկացած ժամանակ, ժողովի կամ Խորհրդի որոշմամբ, ինչպես նաև Ընկերության քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսի սեփականատեր բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով:

Վերստուգող հանձնաժողովը (վերստուգողը) իրավունք ունի պահանջել արտահերթ ժողովի գումարում՝ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի) պահանջով նրան պետք է ներկայացվեն Ընկերության, նրա մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների, հիմնարկների ֆինանսատնտեսական գործունեությանը վերաբերող բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը, նյութերը և բացատրությունները:

Վերստուգող հանձնաժողովի անդամները ընտրվում են բացառապես տարեկան ժողովներում: Վերստուգող հանձնաժողովի անդամների ընտրության հարցը արտահերթ ժողովում կարող է քննարկվել, եթե արտահերթ ժողովը որոշում է ընդունել Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին:

Վերստուգող հանձնաժողովի անդամները ընտրվում են ժողովի կողմից 3 տարի ժամկետով:

Վերստուգող հանձնաժողովը (վերստուգողը) հաշվետու է ժողովին:

Վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) վարձատրության և/կամ վճարվող փոխհատուցման չափերը և պայմանները սահմանվում են Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ: Վերստուգող հանձնաժողովի անդամ (վերստուգող) կարող են լինել Ընկերության կառավարման մարմիններում չընդգրկված ցանկացած ֆիզիկական անձ:

Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի քանակական կազմը սահմանվում է ժողովի որոշմամբ, բայց չի կարող 3 հոգուց պակաս լինել:

Վերստուգող հանձնաժողովի նախագահը ընտրվում է վերստուգող հանձնաժողովի անդամների կազմից՝ հանձնաժողովի անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

Վերստուգող հանձնաժողովն (վերստուգողն) Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգումների արդյունքների հիման վրա պատրաստում է եզրակացություններ:

Վերստուգող հանձնաժողովը (վերստուգողը) Ընկերության գործունեության տարեկան հաշվետվությունների և հաշվեկշռի ստուգման վերաբերյալ եզրակացությունը ներկայացնում է տարեկան ժողովին: Ընկերության տարեկան հաշվեկշիռի հաստատման ժամանակ վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի) եզրակացությունը պարտադիր է:

9.2. Ժողովի որոշմամբ վերստուգող հանձնաժողովի իրավասությունը կարող է դրվել

վերստուգողի վրա:

Հիսունից ավելի բաժնետեր (քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատեր) ունենալու դեպքում Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) ընտրության կամ նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման հարցերի քվեարկությանը չեն մասնակցում Խորհրդի անդամներին, ինչպես նաև տնօրենին (գլխավոր տնօրենին) պատկանող բաժնետոմսերը:

9.3. Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգման նպատակով Ընկերությունը կարող է ներգրավել աուդիտն իրականացնող անձի՝ աուդիտորի (կազմակերպություն կամ ֆիզիկական անձի), որը գույքային շահերով կապված չէ Ընկերության կամ նրա բաժնետերերի հետ:

Ընկերության գործունեության վերստուգումն այն բաժնետերերի պահանջով, որոնց հանրագումար բաժինը կազմում է տասը և ավելի տոկոս, պետք է անցկացվի ցանկացած ժամանակ:Այդ դեպքում աուդիտորի ծառայությունները վճարում են ստուգում պահանջող բաժնետերերը:

9.4. Սույն կանոնադրության 9.3. կետի 2-րդ պարբերությամբ սահմանված դեպքում, Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձը ընտրում և նրա հետ պայմանագիր են կնքում ստուգում պահանջող բաժնետերը (բաժնետերերը):

9.5. Ընկերությունում ձևավորվում է խորհրդին կից աուդիտի հանձնաժողով (այսուհետ՝ Աուդիտի հանձնաժողով), որը կազմված է բացառապես խորհրդի անդամներից: Աուդիտի հանձնաժողովի անդամներից առնվազն մեկը պետք է լինի խորհրդի անկախ անդամ:
9.6. Աուդիտի հանձնաժողովի անդամ չի կարող լինել այն անձը, որը ներգրավված է ընկերության և դրա հետ փոխկապակցված անձի (անձանց) ընթացիկ գործունեության ղեկավարման մեջ:
9.7. Աուդիտի հանձնաժողովի նախագահն ընտրվում է խորհրդի կողմից: Աուդիտի հանձնաժողովի նախագահը պետք է լինի խորհրդի անկախ անդամ: Խորհրդի նախագահի և Աուդիտի հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնները չեն կարող համատեղվել:
9.8. Աուդիտի հանձնաժողովը՝
ա) իրականացնում է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների և ընկերության գործունեության ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ պաշտոնական հայտարարությունների արժանահավատության ապահովման գործընթացի վերահսկում (ստուգում).
բ) իրականացնում է Ընկերության եռամսյակային և տարեկան հաշվետվությունների վերլուծություն և դրանց հաստատման վերաբերյալ խորհրդին առաջարկություններ է ներկայացում.
գ) իրականացնում է Ընկերության ներքին հսկողության, այդ թվում՝ ռիսկերի կառավարման, գործող օրենքներին, իրավական ակտերին և այլ պահանջներին համապատասխանելու համակարգերի գործունեության ստուգում.
դ) խորհրդին առաջարկություններ է ներկայացնում Ընկերության արտաքին աուդիտորի ընտրության չափանիշների, վարձատրության և այլ էական պայմանների վերաբերյալ.
ե) իրականացնում է Ընկերության արտաքին աուդիտորի անկախության, օբյեկտիվության և արդյունավետության վերահսկում ու վերլուծություն.
զ) տարեկան առնվազն մեկ անգամ հանդիպում է արտաքին աուդիտորի հետ.
է) իրականացնում է Ընկերության արտաքին աուդիտորի հաշվետվությունների վերլուծություն և համապատասխան տեղեկատվություն է տրամադրում խորհրդին.
ը) հետևում է Ընկերության արտաքին աուդիտորի առաջարկությունների իրականացմանը.
թ) իրականացնում է Ընկերության ներքին հսկողության համակարգի վերաբերյալ քաղաքականությունների մշակում և հետևում է դրանց ներդրմանը:

10. Ընկերության առանձնացված ստորաբաժանումներ, հիմնարկներ, դուստր և կախյալ ընկերություններ

10.1. Ընկերությունը իրավունք ունի սույն կանոնադրության դրույթների, Օրենսգրքի, Օրենքի և այլ իրավական ակտերի համաձայն ստեղծել առանձնացված

ստորաբաժանումներ՝ (մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ) ինչպես Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, այնպես էլ այլ պետությունների տարածքում:

10.2. Ընկերության կողմից օտարերկրյա պետություններում մասնաճյուղերի ստեղծումը և ներկայացուցչությունների բացումն իրականացվում է մասնաճյուղերի և

ներկայացուցչությունների գտնվելու վայրի երկրի օրենքներին և այլ իրավական ակտերին համապատասխան, եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով այլ բան չի նախատեսված:

10.3. Կառավարչական, սոցիալ-մշակութային, կրթական կամ ոչ առևտրային բնույթի

այլ գործունեություն իրականացնելու համար Ընկերությունը կարող է ստեղծել հիմնարկ:

10.4. Ընկերության կողմից օտարերկրյա պետություններում հիմնարկների ստեղծումը իրականացվում է հիմնարկների գտնվելու վայրի երկրի օրենքներին և այլ իրավական ակտերին համապատասխան, եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով այլ բան նախատեսված չէ:

10.5. Ընկերության առանձնացված ստորաբաժանումները և հիմնարկները իրավաբանական անձինք չեն և գործում են Ընկերության կողմից հաստատված կանոնադրության հիման վրա, իսկ նրանց ղեկավարներին նշանակում է Ընկերությունը:

10.6. Ընկերությունը կարող է լինել այլ ընկերության(այդ թվում՝ դուստր ու կախյալ) ու ընկերակցության հիմնադիր (մասնակից), բացառությամբ Օրենսգրքով, Օրենքով և այլ օրենքներով նախատեսված դեպքերի:

10.7. Ընկերությունն իրավունք ունի ունենալ իրավաբանական անձի կարգավիճակ

ունեցող դուստր և կախյալ տնտեսական ընկերություններ:

10.8. Օտարերկրյա պետություններում դուստր կամ կախյալ ընկերությունների հիմնադրումը կամ մասնակցությունը կատարվում է դրանց գտնվելու վայրի երկրի օրենքներին և այլ իրավական ակտերին համապատասխան, եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

11. Ընկերության կանոնադրության մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը

11.1. Ընկերության կանոնադրության մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելը, ինչպես նաև կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ հաստատելը կատարվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ, որն ընդունվում է դրան մասնակցած քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի կամ անվանատերերի ձայների երեք քառորդով:

11.2. Մասնաճյուղեր և (կամ) ներկայացուցչության ստեղծման կամ գործունեության դադարեցման հետ կապված տեղեկությունները կարող են մտցվել Ընկերության կանոնադրության մեջ:

11.3. Ընկերության կանոնադրության մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարելը, ինչպես նաև նոր խմբագրությամբ հաստատված կանոնադրությունը երրորդ անձանց համար ուժի մեջ են մտնում դրանց պետական գրանցման պահից:

12. Ընկերության վերակազմակերպումը և լուծարումը

12.1. Ընկերության վերակազմակերպումը (միաձուլումը, միացումը, բաժանումը, առանձնացումը, վերակազմավորումը) կատարվում է Ժողովի որոշմամբ:

Ընկերության վերակազմակերպման այլ հիմքերը, ինչպես նաև նրա վերակազմակերպման կարգը սահմանվում են Օրենսգրքով, Օրենքով և այլ օրենքներով:

Ընկերությունն իրավունք ունի վերակազմավորվել սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության և արտադրական կոոպերատիվի:

12.2. Ընկերությունը լուծարվում է Օրենսգրքով, Օրենքով և Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և սույն կանոնադրության դրույթների համաձայն:

12.2.1 Ընկերության լուծարումը՝ Ընկերության դադարումն է՝ առանց նրա իրավունքները և պարտականություններն իրավահաջորդության կարգով այլ անձանց անցնելու:

12.2.2. Ժողովը հաստատում է ամփոփիչ հաշվեկշիռը, ընդունում է որոշումներ՝ Ընկերության լուծարման կարգի և ժամկետների, ինչպես նաև պարտատերերի պահանջների բավարարումից հետո մնացած գույքի բաշխման կարգի մասին:

Ընկերության լուծարային հանձնաժողովը լուծարումն իրականացնում է Ժողովում հաստատված ամփոփ հաշվեկշռի հիման վրա և լուծարման նախագծին համապատասխան:

Ընկերության լուծարման նախագիծն ընդգրկում է.

- Ընկերության ամփոփ հաշվեկշիռը.
- լուծարման կարգն ու ժամկետները.
- լուծարային հանձնաժողովի լիազորությունները.
- լուծարման ընթացքում Ընկերության գործունեության կարգը.
- այլ տեղեկություններ՝ Ժողովի հայեցողությամբ:

12.2.3. Ընկերության լուծարման և լուծարային հանձնաժողովի ստեղծման մասին որոշումը կայացնում է Ժողովը՝ դրան մասնակցող քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով, սակայն ոչ պակաս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 2/3-ից:

12.2.4. Լուծարման հանձնաժողովի նշանակման պահից նրան են անցնում Ընկերության գործերի կառավարման լիազորությունները :

Լուծարվող Ընկերության անունից դատարանում հանդես է գալիս լուծարման հանձնաժողովը:

12.2.5. Լուծարման հանձնաժողովը պարտավոր է իրականացնել Ընկերության գույքի վերագնահատում, միջոցներ ձեռնարկել Ընկերության պարտատերերի հայտնաբերման, դեբիտորական պարտքերի ստացման ուղղությամբ, ինչպես նաև տեղեկացնում է պարտատերերին Ընկերության լուծարման մասին:

12.2.6. Լուծարվող Ընկերության գույքի օտարմանը կամ պարտքերի մարմանն ուղղված բոլոր գործողությունները կարող են իրականացվել միայն լուծարման հանձնաժողովի համաձայնությամբ:

12.2.7. Ընկերության լուծարման գործընթացում գտնվելու մասին տեղեկությունները (այդ թվում՝ լուծարման գործընթացի սկիզբը և ավարտը, լուծարման հանձնաժողովի կազմը) գրառվում են իրավաբանական անձանց պետական գրանցամատյանում՝ լուծարման հանձնաժողովի դիմումի հիման վրա:

12.3.Լուծարման հանձնաժողովի անդամները կարող են վարձատրվել ժողովի որոշմամբ սահմանված կարգով:
12.4. Լուծարման ընթացքում Ընկերությունն իրավունք ունի կնքել նոր գործարքներ և ստանձնել նոր պարտավորություններ, միայն Ընկերության պարտավորությունները կատարելու համար անհրաժեշտ ընթացիկ գործունեությունն ավարտելու անհրաժեշտության դեպքում:

12.5. Ընկերության լուծարումը համարվում է ավարտված, իսկ նրա գոյությունը դադարած, պետական գրանցման պահից:

12.6. Լուծարման հանձնաժողովի ստեղծման պահի դրությամբ ընկերության տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 10%-ի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերն իրավունք ունեն ընդգրկվել լուծարային հանձնաժողովի կազմում կամ նշանակել իրենց լիազոր ներկայացուցչին:

12.7. Պարտատերերի հանդեպ լուծարվող Ընկերության պարտավորությունները բավարարելուց հետո մնացած գույքը լուծարման հանձնաժողովը բաշխում է բաժնետերերի միջև գործող Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով :

12.8. Եթե լուծարվող ընկերության գույքի արժեքն անբավարար է պարտատերերի պահանջները բավարարելու համար, ապա այն կարող է լուծարվել միայն սնանկության հետևանքով:

